9 — 31 Tem., 13 — 30 Eylül yok

1 TEMMUZ 1980 SALI 10 LİRA

Halkın Gazetesi

Demokrat

ŞOFÖRLER ve ULAŞIM SİSTEMİ

Mithat Bulut

ADANA ŞOFÖRLER KOOP. BAŞKANI

Yazısı 2. Sayfada

Partileri ve milletvekillerini halkın sorunları değil, kendi oyunları ilgilendiriyor

MECLİS'TE OYUN İÇİNDE OYUN

- CHP Ortak Grubunda hükümet ve gensoru konuları tartışıldı ve önerge lehinde oy vermek için bağlayıcı karar alındı
- MSP Gensoru ile ilgili tavrını son ana kadar açıklamıyor
- Demirel'in gensoruyu manevra olarak kullandığı öne sürülüyor
- Türkeş'in "MHP'yi hesaba katmayan formüller çözüm olamaz" şeklindeki tehdidi tepkiyle karşılandı

HABER MERKEZİ

CHP'nin hükümet hakkında verdiği gensorudan sonra ortaya çıkan durumu ve partilerin halkın sorunlarını bir yana bırakarak kendi oyunlarıyla ilgilenmeleri Meclis'te oyun içinde oyun şeklinde değerlendirildi. MSP'nin gensoru ile ilgili tavrını son ana kadar açıklamadığı bildirilirken dün olağanüstü toplanan CHP Ortak Grubu'nda hükümeti düşürme ve gensoru konuları görüşüldü. Ortak grupta gensoruya olumlu oy verilmesi yönünde bağlayıcı karar alındı. AP Genel Başkanı Demirel'in gensoruyu bir manevra olarak kullandığı öne sürülürken Türkeş'in "MHP'yi hesaba katmayan formüller çözüm olamaz" şeklindeki tehdidi tepkiyle karşılandı.

CHP tarafından hükümet hakkında verilen gensoru dün Meclis'te görüşülmeye ve tartışılmaya başlandı. CHP Ortak Grubu ise yine dün saat 10.00'da olağanüstü toplanarak gensoru konusu-

(Devamı 7. Sayfada)

YALANIN KUYRUKLUSU

Günde beş liraya tatilmiş

Sevil ÜRGÜN

Ankara'nın en işlek semtlerinden olan Kızılay ve Ulus'ta "Günde beş liraya tatil" pankartını görenler şaşkınlıklarını gizleyemiyorlar. Günde beş liraya tatil, olacak şey mi?

Sıcakların alabildiğine arttığı bu dönemde böyle bir olanak dar gelirli için ömür boyu ele geçmez. Fırsatı kaçırmamalı değil mi?

Tabii çok kişi böyle yapıyor. Ama gel gör ki asılan pankart ile karşılaşılan durum bir birinden çok çok farklı.

Bir yıl 365 gün. Günde 5 liradan yılda 1525 lira eder. Bu kış tatili için ve yalnızca 15 günlük. Yaz tarifesi ise bunun iki katı, yani 3 bin 650 lira. Ehh, hiç de pahalı sayılmaz diye düşünebilirsiniz. Ama durun, daha bitmedi masraflarınız. Bu 3650 lira yalnızca yatak paranız. Aynı zamanda 5 yıllık da bir anlaşma yapmanız ve bedelini de peşin ödemeniz gerekiyor. Şimdi oldu mu sadece yatak masrafınız 37 bin 500 lira. Ya gidiş-dönüş yeme-içme-eğlenme mas-

(Devamı 7. Sayfada)

DİSK 7 GENEL KURULU 6. GÜN

● Baştürk Genel Kurul'a şartlı olarak katıldı ●

DİSK Genel Kurulu'nun 6. gününde

Tüzük ve komisyon raporları üzerinde çalışmalar sürüyor

- Şimdiye kadar kesinleşen tüzük maddeleri arasında Genel Merkezin Ankara'ya taşınması ve Genel Kurul tarafından seçilecek Genel Sekreterlik ve Yürütme Kurulu üyelikleri için daha önce seçilen Genel Başkan'ın ikişer aday göstermesi de yer alıyor.

HABER MERKEZİ

DİSK 7. Genel Kurulu'nun 6. gününde de Tüzük Tadil Komisyonu Raporu'nun tartışılmasına devam edildi. Saat 10.00'da başlaması gereken toplantı bir

(Devamı 7. Sayfada)

Beni Sadr istifasını verdi

- Beni Sadr Humeyni'nin istifasını istediği an yürürlüğe koyabileceğini belirtti

HABERİ 7. SAYFADA

Haftadan haftaya

KULİSLER, ÇELİŞKİLER VE GERÇEKLER...

Kemal BALCI
Ankara'dan bildiriyor

Ülkemizde kamuoyuna yansıyan bilgi ve haberler çoğu kez gerçeğin sadece bir yüzünü gösterir. Kulislerde ise gerçeğin gizlenen yanı konuşulur. Şu günlerde Cumhurbaşkanı vekili İhsan Sabri Çağlayangil'in görev süresi sona eren kontenjan senatörlerinin yerine yenilerini atayıp atamayacağı konuşuluyor.

Kamuoyu, Çağlayangil'in atama yetkisinin bulunup bulunmadığını tartışadursun, kulislerde 500'ün üzerinde "Seçkin kişi"nin kontenjan senatörü olmak için başvurduğu konuşuluyor. Hem de aralarında profesörlerden eski parti başkanlarına kadar bir çok tanınmış kişinin yer aldığı belirtiliyor.

Çağlayangil'in başvurular arasından nasıl bir seçim yapacağı merak edilirken, Cumhurbaşkanı Vekili, Bursa'ya, "dinlenmeye" gitti.

(Devamı 7. Sayfada)

Kararını Amerika dönüşü açıklayacak

Turgut Özal istifa ediyor

- Özal'ın istifa isteğine Maliye Bakanı Sezgin ve Ticaret Bakanı Başol'un 'İstikrar tedbirleri"nin bir bölümünden vazgeçme teklifi yol açtı
- Maliye Bakanı Sezgin ve Ticaret Bakanı Başol, Demirel'e "Ya biz, ya Özal" dediler

Yaşar GÖREN

Amerika'da bulunan Başbakanlık Müsteşarı Turgut Özal'ın bir süre önce Ticaret Bakanı Halil Başol'la kavga ettiği ve bakanı makamından kovduğu öğrenildi. Özal'ın Ticaret Bakanı ile olan kavgasına Maliye Bakanı İsmet Sezgin de katıldı ve her 2 bakan önceki gün Demirel'e çıkarak, "Ya biz ya Özal" dediler. Bütün bu gelişmelerden sonra Başbakanlık Müsteşarı Turgut Özal'ın Amerika dönüşü istifa etmeye karar verdiği bildirildi.

Başbakanlığa yakın çevrelerden öğrenildiğine göre, Özal'ın istifa etmeye karar vermesine yol açan olaylar şöyle gelişti:

Bir hafta önce TARİŞ Yönetim Kurulu'ndan bir hevet Ticaret Bakanı Halil

(Devamı 7. Sayfada)

DEMİREL "EKONOMİ DÜZELİYOR" DİYOR AMA

ÜRETİMİ DÜŞEN MALLAR	Geçen yılın ilk 4 ayına göre düşüş %
Hampetrol	20.3
Taşkömürü	19
Elektrik Enerjisi	2.3
Kromit	38.7
Bakır Konsantre	44.9
Pastorize Süt	1.7
Beyaz et üretimi	50
Filtreli Sigara	38
Filtresiz Sigara	39.2
Rakı	20.3
Votka	47.4
Şarap	16.5
Kırmızı et üretimi	50
Yazı kağıdı	21
Gazete kağıdı	8
Karton	19
Lastik	16.5
Petkim ürünleri	10.1
Fosfatlı Gübre	27.2
Kompoze Gübre	37.5
Çimento	29.4
Kok	19.6
Hamdemir	15.5
Pik demir	48.3
Sıvı çelik	10.7
Blister Bakır	11.8
Sıvı Alüminyum	1.8
Külçe Çinko	42.2
Elektrolitik Bakır (MKE)	25
Trafolar	58.5
Akümlatör	22
Ampul	35
Traktör	33.6
Minibüs	52.5
Otomobil	16.5
Kamyon	48
Kamyonet	33

Fiyat artışları durmak bilmezken

Üretim her geçen gün hızla düşüyor

- Yılın ilk dört ayında 1979'un ilk dört ayına göre, enerji, madencilik, sigara, içki, kağıt, gübre, çimento, metal, elektronik ve otomotiv sanayiinde önemli üretim düşüşleri görüldü

HABERİ 7. SAYFADA

IMF ile yapılan anlaşma askıya alınmak üzere

- Döviz durumunda ferahlama olasılığı azalırken, son bir hafta içinde Merkez Bankası'nın kamu kuruluşlarına ve diğer bankalara açtığı kredilerde de artış gözlendi
- Başbakan'ın müdahalesinin siyasal koşullardan kaynaklanan "geçici" bir nitelik taşıdığı savunuluyor

ANKARA (DEMOKRAT)

Başbakan Süleyman Demirel'in son açıklamalarının, Türkiye ile IMF arasında imzalanan "Stand-By" anlaşmasına ters düştüğü ve anlaşmanın askıya alınmak üzere olduğu öne sürüldü. Demirel'in son PTT zamlarını durdurması şeklinde gelişen müdahalesinin siyasal koşullardan kaynaklanan "geçici" bir nitelik taşıdığı savunuluyor. Bu arada, sözkonusu müdahalenin IMF'nin şart koştuğu ilkelere ters düşmesinin, Para Fonu yetkililerince tepkiyle karşılanacağı iddia ediliyor.

Bilindiği gibi Başbakan Demirel, bakanlıklara bir yazı göndererek kamu kuruluşlarının Bakanlar Kurulu'ndan geçmeksizin kendilerinden zam yapmalarını yasakladı. Bu yasaklama uluslararası sermaye örgütlerinin şart koştukları, kamu kuruluşlarının fiyatlarını "serbetçe belirleme" ilkesine ters düşüyor.

Öte yandan, Demirel Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Emlak Kredi Bankası tarafından açı-

(Devamı 7. Sayfada)

Bolivya seçimlerinde solun adayı önde gidiyor

- Geçen yılki başkanlık seçimlerinde de en fazla oyu sağlayan sol seçim ittifakının adayı Siles Zuazo seçimlerden önce öldürülmek istenmişti.

Demokratik Halk Birliği'nin seçimlerde önde giden başkan adayı Hernan Siles Zuazo

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Darbe söylentileri arasında yapılan Bolivya seçimlerinde sol seçim ittifakı Demokratik Halk Birliği'nin adayı Hernan Siles Zuazo'nun önde gittiği bildirilmektedir. Seçim öncesinde darbe söylentilerinin yoğunlaştırılmasının amaçlarından biri de, halkta seçimleri sol kazanırsa ordunun darbe yapacağı izlemini yaratarak sağın adaylarına oy verilmesinin sağlanmasıydı. Ancak şimdiye kadar alınan sonuçlar bu taktiğin başarılı olmadığını göstermektedir. Başkent La Paz'da Demokratik Halk Birliği çoğunluğu sağladı. Eğer geçen yıllara dek tutucu eğilimde olan kırsal kesimlerde de bir oy artışı sağlanırsa, Demokratik Halk Birliği'nin iktidara gelmesinin engellenemeye-

(Devamı 7. Sayfada)

Dört yurttaşın öldürülmesi tepkiyle karşılandı

Aybastı'da halk faşist katliamı protesto etti

- Adana Cezaevi'nde 3 kişinin öldürülmesi gösterilerle protesto edildi
- Adana'da faşistlerin taradığı çayocağında bir genç öldü
- Çorum'da faşistler bir genç kızı yaraladı, barikatlar tekrar kuruldu
- Soma'da düzenlenen miting engellendi
- Karaman'da faşistler bir devrimci öğretmeni öldürdüler
- Trabzon'da Necati Küçükaslan'ın cenazesi toprağa verildi
- Eskişehir'de faşistler bir işçiyi öldürdüler
- Akşehir Halkevi CHP'li Belediye Başkanı tarafından kapatıldı

HABERİ 5. SAYFADA

İstanbul Anadolu Yakası Seyyar Satıcılar Derneği seçimlerini devrimci esnaf kazandı

- *Yeni Yönetim Kurulu'nun yaptığı açıklamada, "Amacımız, tüm esnafın ve halkın sorunlarına sahip çıkarak onlarla birlikte sorunları çözmektir. Bu yoldaki mücadelemizde kararlıyız, mücadelemizi sonuna kadar götüreceğiz" denildi.*

HABER MERKEZİ

İstanbul Anadolu Yakası Seyyar Satıcılar ve Umum Pazarcılar Derneği 8. Olağan Kongresi dün Kartal'da yapıldı. 4 bine yakın üyesi bulunan derneğin yönetimine devrimciler seçildi. Yeni yönetimin yaptığı açıklamada, "Amacımız, tüm esnafın ve halkın sorunlarına sa-

(Devamı 7. Sayfada)

Samsun'da tedavisi mümkün olmayan bir ilericinin Ankara'ya gönderilmesi engellendi

- Faşistler tarafından vurularak Samsun Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Ali Hadi Gözütok'un Samsun'da tedavi edilemeyeceğine ilişkin doktor raporu olmasına rağmen, Samsun dışına çıkarılmasına Savcılık izin vermiyor.

HABERİ 7. SAYFADA

SSK 35. Genel Kurulu çalışmalarına başladı

- Genel Kurul'da konuşan Sosyal Güvenlik Bakanı Sümer Oral, "Enflasyonla mücadele ve fiyat artışlarını durdurmak, bizatihi bir sosyal güvenliktir" dedi

ANKARA (DEMOKRAT)

Sosyal Sigortalar Kurumu'nun 35'inci Genel Kurul'u dün saat 10'da DSİ Toplantı Salonu'nda çalışmalarına başladı.

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürü Tali Dinçel, konuklara hoşgeldin dedikten sonra, Genel Kurul'un Fahri Başkanı Sosyal Güvenlik Bakanı Sümer Oral'ı kürsüye davet etti. Sümer Oral "Türkiye'

(Devamı 7. Sayfada)

NATO doymak bilmiyor

Bakanlar Konseyi yiyip-içmekten görüşmeye fırsat bulamadı

- İki günde tonlarca et, meyve ile binlerce şişe içki tüketildi
- Bir *'obur'* olarak ün yapan Nazi eskisi NATO Genel Sekreteri Luns, *"Böyle servis ve yemekleriniz varken Türkiye'ye neden turist gelmez anlamıyorum"* dedi.'

Kerim DOĞRU

HABERİ 7. SAYFADA

Luns NATO üyesi ülkelerin diplomatlarınca fazla yemek yiyen bir Nazi eskisi olarak anılır.

Diyarbakır'da tüm sendikalar SSK'nın önüne siyah çelenk bıraktı

- DİSK ve TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalarla bağımsız sendikalar düzenledikleri toplantıda, SSK Bölge Müdürlüğü ile kuruma bağlı hastanelerde işçilere karşı ilgisiz davranıldığını savundular.

HABERİ 7. SAYFADA

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

Timsahlaşmak

Karın bölgesinin pürüzsüz, yumuşak derisinden ayakkabı, çanta, cüzdan falan yaparlar ve pahalı pahalı satarlar ama, sırtı kalın, pürtüklü, girintili çıkıntılı, tahta gibi serttir timsahın. Bu konudaki bilgim kitap ya da ansiklopediden değil. Doğrudan doğruya yaşamdan. İnanmayacaksınız ama, yaşamımın ilk yirmi yılı bir timsah yavrusu ile birlikte geçti. Bir çatı altında. Ne var ki bu, boynunda derin bir bıçak yarası izi, ölü bir timsahtı. Karnı yarılarak içi temizlenmiş, sonra doldurularak dikilmiş, gözleri cam, dişleri tırnakları eksiksiz tamam... 150-160 santim boyunda... gövdesi - deyim yerinde ise çocuksu - incelikte, yavru bir timsah. Nereden, nasıl gelmişti (Bildim bileli önüne gelen babama, gerekli gereksiz, birşeyler satardı) bilemem ama, evimizin konuk odasının bir köşesinde yerde yatardı.

* * *

Hemen hemen çok partili rejime geçtiğimizden bu yana. özellikle son 20-25 yıldır, basınımızda "Parlamento dedikodusu" ayrı bir yer kazanmıştır. Berberi, lokantası, çarşısı, sigara satışı, ziyaretçileri, kütüphanesi, basın locası, kulislerinde dönen oyunları, kavgaları, çekişmeleri, sohbetleri, anlatılan fıkraları, parlamenterlerin birbirine takılmaları vb. ile Meclis ve Senato'nun daha insancıl bir havası yansıtılır. Çeşitli haber ve sütunlarda. Millet Meclisi Başkanlığına Cahit Karakaş'ın gelmesiyle birlikte, Parlamento'nun otoparkı, benzin istasyonu, bankası, spor salonu gibi konular da eskilere eklendi. En son, Meclis bahçesinde bir de çay bahçesi açıldı.

İşte bu çay bahçesinde, gazetenin birinde okuduğum bir habere göre, dondurma ısmarlayan parlamenterlerimiz, garsondan "Çukulatalı dondurmadan başkası kalmadı efendim" yanıtını almışlar.

Her ne kadar, iki kaşık dondurmadan bir "biri yer biri bakar" demagojisine dalacak hamsalaklardan değil isek de, haberi okuyunca bizim emektar yavru timsahın kalın, tahtalaşmış sırtı aklıma düştü. Gerçi, külahı 20 lira oldu ama, dondurma denen nesne ülkemizde bulunamaz, alınamaz bir şey değil. Varsınlar, parlamenterlerimiz tonla dondurma yesinler. Kafama takılan çukulatalı dondurmadan başkasının kalmayışının haber oluşu. Tamam... Biliyoruz... herşey haber olur. Dondurma da... Olur da... binlerce ve binlerce vatandaşımızın sırtında - halı döver gibi - odun paralanırken, dayak - işkence konusunda neden susulur? (Bu konuda özellikle susan bir gazetenin köşe yazarlarından biri, özellikle susmayan, gazetemiz ve benzerlerini "pis gazeteler" diye niteledikten sonra, bir de "Demokrat"a Moskova yanlılığını yakıştırmış. Demokrat'ın ne Moskova'ya ne Pekin'e, ne de başka bir yere yaslanmayan bağımsızlığını bilen bilir. Yazarın jurnallemeye çabaladığı çevreler de bilir. Hatta kendisi de... Ne ki, yalancı muhbirlik pisliğine - ne yediği herkesçe bilinen tüm kargalar benzeri - alışmış bir kez) Yabancı basında bile "Türkiye'deki işkence" ön plana çıkarken, nedir bu timsah sırtına taş çıkartan duygusuzluk? Vurdum duymazlık?

Dertsiz başıma dert açmayacağım... çıkar kollayacağım... ve politika yapacağım... diye diye ne tür bir timsahlaşmaktır bu?

Üstelik, ağızları da leş gibi kokarmış timsahların.

DÜŞÜNCE ALANI

Şoförler ve ulaşım sistemi

● ÇALIŞAN EMEKÇİLERİMİZ KUYRUKLARDA SAATLERCE BEKLERSE (KIŞIN SOĞUKTA YAZIN SICAKTA) MİLYARLARCA LİRA BEDAVADAN SAVRULURSA BU ULAŞIM SİSTEMİNDE ÇOK BÜYÜK EKSİKLİKLER VE YANLIŞLIKLAR VAR DEMEKTİR.

Mithat BULUT
Mak.Müh.
Adana Şoförler Koop.Başkanı

Uzmanlara ve araştırmacılara göre şoförlük mesleği ülkemizde genellikle parasızlık, heves, okula gidememe veya aileden kalma sebeplerden dolayı gelişmiş ve yaygınlaştırılmıştır. Ayrıca şoför sayısı artarken ve de arttırılması cazip hale getirilirken 1979 sonunda aynı hızla araba imali ithalatı ve satışı da artmıştır.

Bugün karayollarında (1979 sonunda 1.371.304 araç dolaşmaktadır. Bu rakamın içinde 688.714 araba otomobildir. (422.000'i yerli olmak üzere) buna karşılık 30.522 otobüs bulunmaktadır. 430.000 adet de traktör çeşitli amaçla çalışmaktadır.

Otobüs sayısı neden azdır? Buna karşılık otomobil sayısı neden hızla artmıştır. (Murat-Ford-Mercedes gibi...) dolayısı ile amatör ve profesyonel ehliyet alanların sayısının da hızla artması incelenmesi ülke ekonomisi için bugünkü darboğaz denilen ortamda acil sorun olmaktadır. Bir taraftan trafik kazaları (yılda ortalama 7.000 ölü, 50 milyar TL. maddi zarar) karayollarında yıllık benzin mazot israfı ise en az 100 milyar TL olduğu ve bunun yanında yedek parçaya ödenen ve de otomobil tekellerinin kârları da 100 milyarlarca liradır. Bu milyarların savrulması bu ulaşım sisteminin bozuk olduğunun delilidir.

Bir örnek çok çarpıcı olmaktadır. Yılda 70.000 otomobil üreten ülkemizde ve Ankara'da 1979'da 28 kişiye 1 otomobilin düşmesi ise özel otomobil zevkinin körüklendiğinin apaçık delilidir. İşin garibi tüm bu başıboşluğa karşın Ankara İl Trafik Komisyonu 1976'da dolmuş minibüs sayısını sınırlandırmıştır. Hem de özel araba satışını körüklercesine. Yani aynı yıllarda 10.000 üzerinde özel otomobile ruhsat verip yolları geçilmez hale getirerek (İnşaat Müh.Odası 24. dönem çalışma raporu 1978-79) yıllarca çalışan emekçi halkın sorunlarına bilimsel şekilde çözüm bulamayanlar sorunların daha karmaşık ve katı olmasını da engelleyememişlerdir. DDY yıllarca zarar eder (1979'da 30 milyar TL.) deniz yolları hizmeti İstanbul ve İzmir haricinde yok gibidir. Şehir içinde de bilimsel kitle taşımacılığı yoktur. (Bazı belediyelerin geçici de olsa yaptıkları toplu taşımacılık ise cesaretli olup, çok iyi örneklerdir.)

Çalışan emekçilerimiz kuyruklarda saatlerce beklerlerse(kışın soğukta, yazın sıcakta) milyarlarca lira bedavadan savrulursa bu ulaşım sisteminde çok büyük eksiklikler ve yanlışlıklar var demektir. Bunlara karşın bizim önerilerimiz de vardır. 1- Ulaşım sistemi bir bütün olarak ele alınmalıdır ve bilimsel olarak incelenmelidir. 2- Hem halkı hem de halkı taşıyan şoförler ülke sorunlarıyla ortak düşünmelidir. Ancak biz şoförlerin kendi konumuz olan şoförlerin sorunlarına eğileceğiz. (SSK kapsamında olmayan sadece garantisiz bir araba olan) yukarıdan buraya kadar ülke ve ulaşım sistemi hakkında kısa bilgiler sorunun dolmuş. minibüs, taksi, kamyon, otobüs şoförleri ve sahiplerince de ne derece büyük ve ağır sorun olduğunu ortaya koymaktadır. Öyle ki sık sık yapılan devalüasyonlarla artan lastik, akü, yabancı ve yerli yedek parçalar, bakım tamir masrafları ayrıca gıda maddesi vs. diğer masraflar arabasından başka bir şeyi olmayan şoförlerin mesleğini ve hayatlarını ve de ailelerini tehdit etmektedir. Bu ulaşım sisteminde ilgili kuruluşların ilgisizliği şoförlerin kooperatifleri yeterli tanıyamamaları sorunları karmaşık ve büyük olaylara gebe hale getirmiştir.

Ancak, tüm bu eksikliklere rağmen Türkiye'de 800'e yakın şoförler ve nakliyatçılar kooperatifi kurulmuş ve bunlara 40.000'e yakın şoför ve mal sahibi ortak olmuştur. Bu kooperatifler kısa zamanda çevrelerinde etkinlik alanlarını genişletmişlerdir. Ortaklarına geniş imkanlar sağlarken kooperatif kültürünü de yaymışlardır. (Türkiye'de 35.000 kooperatif ve 5.000.000 ortağının olması somut delildir.)

YA BİZLERİ DESTEKLEYİN
YA DA DOLMUŞLARIMIZI
SATIN ALIN

Biz dolmuşçular, minibüsçüler otobüs fiyatına yolcu taşırız. Ancak lastiği, yedek parçayı, benzini, mazotu vs. bize fabrika fiyatına verin ya da dolmuşları, taksileri, minibüsleri satın alın bizleri de sigortalı işçi yapın.

Tüm kooperatifler gibi şoförler ve nakliyatçılar kooperatifleri ortaklarına ekonomik olarak hizmet sunmuşlardır. Ancak eksik uygulamalar ve araştırma yetersizlikleri sorunların tümü için yeterli olmamıştır. Örneğin şoförler ve nakliyatçılar kooperatifleri bir araya gelip üst birlik oluşturamamışlardır. (Adana şoförler kooperatifi olarak Adana'da üst birlik çalışmalarımız devam etmektedir.)

Ayrıca bazı maddelerin imalatı bakım ve tamir işleri çok küçük yatırımlarla olabildiği halde yapılamamıştır. (Akü, imalatı, lastik kaplama imalatı, bakım atölyeleri, motor yenileme atölyeleri yapılabilirdi.) Avrupa ve Amerika'dan da çok ucuza bol miktarda yedek parça da getirilebilirdi.

Ayrıca çok önemli olan sorun ilerde ne olacağız sorusuna cevap bulamamadır. Aslında ülkemiz gelişmeye çalıştığından ilerki tarihlerde zorunlu olarak petrole dayanmayan ulaşıma geçildiğinde şehirlerarası ve şehir içinde otobüs, tramvay taşımacılığına geçildiğinde şimdiye kadar bollaşan 100.000 dolmuş, 60.000 minibüs, 200.000 taksi, 200.000 kamyon ve 30.000 otobüs ne olacaktır? (Kamyon karşısında DDY büyüyecektir.)

590.000 araç ve sahibi ve şoförleri aileleri ne olacaktır? Tabii ki düzelen ulaşım sisteminde emekçi halk evine, işine rahat ve ucuz ve de ekonomik gidecektir. Bu tek dileğimizdir. Ancak çözüm tüm çalışan emekçi halkın lehine olmalıdır. Bugün şoför emekçileri de kendi sorunlarını emekçi halkın sorunlarından ayırmamaktadır.

Tüm ilgililer ve biz elbirliği ile sorunları çözebiliriz. (Geçici de olsa) Bizler kooperatifler olarak kooperatif kültürünü arttırmak (gazete, el ilanı, seminer ile) örgütsüz şoförlere kooperatifler kurmak, var olan kooperatifleri üst birlikte toplamak ve Türkiye çapında merkezi bir birlik oluşturmak zorundayız. (Köy-Koop gibi...) Tüm bu çalışmalarda tüm kuruluş ve kişilerin desteğini bekliyoruz.

Anayasamızın 51. maddesini de unutmamalıyız —Devlet kooperatifçiliğin gelişmesini sağlayacak tedbirleri alır.—

Uluslararası Kooperatifler Birliği'nin 64 ülkedeki 321.000.000 ortağı da bizlere çalışmalarımızda güç katacaktır.

GÜNÜN YAZISI

AÇIKLAMA
Yazarımız Murat Belge, yıllık iznini bir bölümünü kullandığından, bu haftaki yazısını yayınlayamıyoruz.

Kadınlarımız

Cihan ATEŞ

Lütfen, "yine mi bir fotoğraf" demeyin. Evet yine bir fotoğraf. Acılardan, öfkeden ve umuttan örülü bir fotoğraf. Faşistlerce işkenceyle öldürülüp cesedi taş bağlanarak, Menderes Nehrine atılan devrimci öğretmen Çetin Yılmaz'ın, Aydın'ın Köşk kasabasındaki cenaze töreninden bir fotoğraf. Devrimci öğretmenin eşi Yurdanur Yılmaz, kendisine cenazeye katılmamasını önerenleri dinlemeyip yalın ayak fırlamış sokağa oğlu Mücahit ile kızı Eylem'in babası, 8 yıllık yaşam arkadaşı, erkeği Çetin'in tabutunun arkasından yürüyor.

Küçük ayakları çıplak, ama tok basıyor yere, sanki eşini ve daha nice değerli halk çocuğunu katleden faşistleri ezercesine.

Zor tutuyorlar kendisini koluna giren analar, bacılar. Arada bir katıla katıla haykırıyorlar, "Anayız, bacıyız, faşizme karşıyız" diye. Koluna girenler, analar, bacılar, bizim kadınlarımız. Kimi torun sahibi, el ayak romatizmalı. Kimi nişanlı, on sekizinde, eller ayaklar kınalı.. Kimi dul, üç çocuklu, kocası iş kazasında ölmüş. Kimi yeni evli taze gelin gebe yarınlara. Kimi ondördünde, "su gibi aydın, ekmek gibi temiz". kimi on yedisinde, ceylan gibi güzel, kaçamak bakışlı, vurgun yaşama...

Kadınlarımız, analarımız, bacılarımız, kızlarımız.

Oooof Türkiye'm! Sen hiç ölmezsin bu kadınlar sende oldukça! Sadece son on yıl yeter, bu kadınlar neler gördü, neler yaşadı, neler.

* * *

Kentte, kasabada, köyde neler gördü, neler yaşadı, bu kadınlar neler.

Faşistler kiminin okul çıkışında, mahalle ortasında, gece demeden gündüz demeden levent gibi erkek çocuklarını, fidan gibi kızlarını delik deşik ettiler de polisler ölülerini bile kendilerine vermeyip kaçırmak istediler. Bu acıya hangi yürek dayanır? Kiminin eşi, inancı, evinin direği, erkeği, fabrika çıkışında faşistlerce pusuya düşürülerek katledildi. Kimi gebe, kimi üç çocuklu, kimi nişanlı kaldı, kimi dul.

Kimi babasını yitirdi onsekizinde, onüçünde, ya da ana karnında. Neler gördü bu kadınlar neler. Gece yarıları evlerinin basılıp eşlerinin, oğullarının don gömlek yataktan kaldırılıp dipçiklenerek götürülüşünü seyrettiler.

Daha yeni tertemiz yaptıkları evlerine çamurlu çizmeleriyle girip her yeri darmadağınık eden, yatakların pamuklarının bile etrafa saçıldığı aramaları, küfürleri, beşikteki korkmuş bebelerin saatlerce ağlamasını yaşadılar.

Geceler boyunca, gelmeyen oğlunu, gelmeyen eşini ya da gelmeyen ağabeyini beklediler pencere başında, yatakta ya da yemek masasında, yüreklerinde ölümcül bir tedirginlik.

Karakollara gittiler, ifade verdiler su, cigara, aş götürdüler. Hastaneye yaralı ziyaretine, komşuya ölü evine yardıma, cenazeye "analar doğurur faşistler öldürür" diye haykırmaya gittiler.

Pazartesiden çarşambayı, perşembeyi saymayı öğrendiler. Bir gelseydi de çarşamba, perşembe, demir parmaklıklar ardından bile olsa, yüzlerini görseydiler, oğullarının, eşlerinin, kardeşlerinin yüzlerini!

Faşist kurşunlarını çıkarmasını, işkence yaralarını sarmasını öğrendi bu küçük kınalı sıcak ve sevecen eller.

Kimi kocalarından, kardeşlerinden, arkadaşlarından öğrendikleriyle "kadınlar olmadan mücadele olmaz" diyerek okulda, fabrikada, sendikada, dernekte ve mahallede mücadelenin ön saflarında yer aldılar. Yaralandılar, şehit düştüler, beyaz gelinlik bile giyemeden...

* * *

Neler gördü bu kadınlar neler. Ama hiç yılmadılar. Şehitlerini yüreklerine gömüp, düşüncelerini bayrak yaptılar. Arda kalan oğullarıyla, kızlarıyla, kocalarıyla yeniden başladılar yaşama. Her ölümde onlar yeniden dirim kazandılar. Bütün direnenleri kardeş, oğul, eş bildiler. Barikatlara taş, tutukevlerine cigara, kitap, kazak mezarlara çiçek taşıdılar.

Acılı yürekleri sevgi, gözyaşlarını tutan gözleri umut, sıcak elleri dostluk ve dayanışma, hıçkırıkları içine atan hançereleri inanç ve direnç üretti hep. Üretmekle kalmadı, aşıladı da.

Kadınlarımız bugün tarlada, fabrikada, mahallede, evde yaşamı yeniden ürettikleri gibi direnişi de yeniden üretiyorlar. O sonsuz üretkenlikleriyle yaşamı ve direnişi iç içe örüyorlar. Ey sömürücüler bilesiniz, sizi hiç kimse yenemese, bu kadınlar yenecek!

HALKIN DİLİNDEN

SAYIN
DEMOKRAT GAZETESİ

Bilindiği gibi Türkiye'de işkenceler alabildiğine artmış, işkencehaneler dolup dolup taşıyor. Şerafettin IŞIK da bunlardan nasibini almış bir kişidir.

Muş Cezaevi'nde yatmakta olan bir yakınımı ziyarete gittiğimde ilişikteki mektup ve fotoğrafı orda Şerafettin Işık kendisi bana verdi. Hasta bir durumda yatakta yatan Şerafettin Işık'ın durumu çok kötüdür. Ayrıca bunu izah etmeye gerek yok, kendisi bunu ifade etmiş.

Bu durumda yatmakta olan bir vatandaşın bir yakınına veya bir yere mektup yazması bile engelleniyor. Bu nedenle kendisinin bana gizlice verdiği mektubu ben size gönderiyorum.

Hâlâ işkence olmadığı mı iddia ediliyor?

Adım Şerafettin Işık 1.5.1980 (bir mayıs) günü okuldan eve gelirken bir grup polis tarafından yakalandım. Beni Varto Karakoluna getirdiler. Bana bazı suçları üslendiğim takdirde öldürmeyeceklerini söylüyorlardı. Oysa ben hiç bir suçu yapmadığım için üslenmedim. Ancak duruşma günü tanık olarak bir polis getirerek benim üzerime ifade verdi. İfadesinde şöyle diyor: "Ben, bunun elinde 70'e yakın afiş gördüm. Afişi alıp kaçtı." Biz de yakalandık. Bölücülük propagandası yapmak suçundan yargılandık. Hiç bir itirazım kabul edilmedi. Tevkif edildim. Beni Muş Kapalı Cezaevi'ne gönderdiler. 45 günden beri Muş Kapalı Cezaevi'nde perişan bir şekilde hasta olarak yatmaktayım. Beni hastaneye göndermemelerinin sebebi vücudumdaki yara izlerinin hala çıkmamış olmasıdır. Eğer gönderseler benim rapor alacağımı bilmekteler. O nedenle göndermiyorlar. Yataktan kalkacak halim yoktur. Arkadaşlarım bana yardım ediyor. Eğer onlar olmasalardı şu ana kadar ölüp gitmiştim. Hayatımı arkadaşlarıma borçluyum. Benim bu çektiğim ızdırabı çeken daha binlerce insan, bunları herkesin duymasını istiyorum.

ŞERAFETTİN IŞIK

Ektiklerini biçiyorlar

Bizler Kaman halkı emekçileri olarak MC yönetimlerinde huzurun ne demek olduğunu unuttuk. Can güvenliğimiz yok, zaten emekçi kesimin zamlarla yavan ekmeğini de ellerinden aldılar. Yani kendi düzenlerinin gerektirdiği işkencenin her türlüsünü yaptılar ve yapıyorlar

Olaylar gelişerek devam ederken ve halk birbirinden şüphe eder hale gelmişken yıllar önce Kaman da bu rezaleti tezgahlayanlar perde arkasına geçtiler. Faşist zorbalar sokakları tümüyle işgal ettiler. Suçlular olaylar sonunda yakalanmıyor. Herkesin gözönünde işyerleri, evler kundaklanırken ortada suçlu bulunamıyor. Usulüne uygun bir iki faşist yakalanıp karakola götürülüyor. Biraz sonra bakıyorsun suçlu faşistler ellerini kollarını sallayarak sokaklarda geziyorlar.

Gün geçmiyor ki, her gün sokaklara dökülüyorlar. "Başbuğ Türkeş", "Kana kan intikam" "Ya sustururuz ya kan kustururuz" ulumalarıyla halkı tedirgin ediyorlar. Artık solcuların, demokratların dışında kendilerini alkışlamayan, hoşlarına gitmeyen kimseler üzerinde de vahşetlerini sürdürüyorlar.

MHP'nin Kaman İlçe Başkanı geçmiş yıllarda komando kamplarına eleman ararken, listeler hazırlarken beslemeleri yetiştirip ikinci bir teşkilatları olan ÜGD gibi derneklerine devrettiler. Kendileri de perde arkasına geçip ulema kisvesine büründüler.

Sermaye AP'li çevrelerden, akıl MHP'li yöneticilerden eşkiyalık ÜGD gibi derneklerden usulüne uygun işletilmekte. Bu gelişmelere devletten de destek bulunca geriye sadece makinaları işletip kendi kalıplarında, kendi anlayışlarında, kendi tekellerinde yamyamlar ordusu üretmek kalıyor.

Kaman halkı ve Türkiye halkı, insanlık adına utanmayan bu yamyamlara dur diyecek devleti arıyor. Dün meydanlarda halkçıyım diyen umut tellallarını ve temsilcilerini arıyor.

Umutlar artık beyaz güvercinlerde değil. Biz o umutların varlığını her MC dönemlerinin karanlığında yaşadık ve yaşıyoruz. Kendi temsilcilerine bile sahip çıkamayan bu umut kervanları, faşizmin önünde hangi yöne gittiğini bile şaşırmış durumdalar.

Bugün faşistler MC iktidarları zamanlarında diktiklerinin meyvalarını alıyorlar. MC'lerden öncede halkın ekmeğini alıyorlardı. Ekilenler biçiliyor artık.

Ama bu karanlığın bir güneşi doğacak. O güneş ki tertemiz lekesiz yüzüyle pırıl pırıl bizim ekinleri dalgalandıracak. Bizler kurtuluş savaşında dış emperyalistlere paylarını verdik. Kısa günde de yerli faşistlere defol diyeceğimiz günler yakın.

KAMAN'DAN
BİR GRUP EMEKÇİ

Kocaeli Kapalı Cezaevi'nde olanlar

Ben Kocaeli Kapalı Cezaevi'nde olanları sizlere aktarmak istiyorum. Devlet kurumlarında sürgünler başlayıp, faşistleştirme politikası yaygınlaşırken, devlet kademelerine ne olduğu belirsiz katil veya suçlu olarak arananlar getirildiler. Burada faşist olmayan tüm mahkumlara korkunç baskılar yapılmaktadır. Mahkumların görüşmeye gelen yakınlarına soyadı tutmuyorsa görüşmesine izin verilmiyor. Getirilen yiyecek ve giyecekler içeri geçirilmiyor. "Yiyecek getiren mahkumun soyadının tutması gerekiyor" deniyor, gerekçe olarak da bunun "Adalet Bakanı'nın emri olduğunu" söylüyorlar. Evli bir kadın erkek veya kız kardeşi ile görüşemez çünkü soyadları tutmuyor.

Faşistler bir de rüşvet verenler ise ziyaret günlerinin dışında bir özel görüşme günlerine sahip olabiliyorlar. Hatta dışarı çıkıp gezer akşam gelip yatarlar. Bunlara her türlü araç gereç sağlanmaktadır. Faşistlerin koğuşunda kazma, kürek, 3 adet silah, 2 adet el bombası, çok sayıda kesici alet bulunmaktadır. Bu aletleri gösterip sol görüşlü mahkumlara burasını sizlere mezar edeceğiz gibilerden tehditler gelmektedir.

28.5.1980 günü akşam üzeri Gün Sazak'ın ölümünü bahane eden faşistler iki solcu üzerinde anlaşıp buna bir plan hazırlıyorlar. Beytullah ve Cavit isimli iki kişiyi savcının çağırdığını söyleyip daha önce açılan faşistlerin koğuşundan çıkan kişilerin pusu kurduğu yerden geçiriliyorlar. Aniden dört taraftan saldırıya geçen faşistler bu iki genci delik deşik ediyorlar. Birinde 30 şiş yarası, öbüründe 24 şiş yarası. Olay örtbas edilmek isteniyor. Ve ediliyor. Fakat bu olayın örtbas edilmesine izin vermeyeceğiz ve bunu her yerde elimizden geldiğince duyuracağız. Bu gençleri hangi insan düşmanı şişledi? Buna kimler meydan verdi? Bu ortamı kimler hazırladı? Kimler kullandırdı? Bu soruların cevabı verilmelidir. Esas suçlular serbest gezerken suçsuzların yargılanmasına izin vermeyeceğiz. Burada adalet yerini bulacaktır.

Ayrıca 'Sandık Cinayeti' diye bilinen olayın sanıklarından Banu Ergüder de bu cezaevinde kalmakta ve bütün mahkumlardan ayrı bir uygulamaya tabi tutulmaktadır. Bu arkadaşın hiç bir yakını onunla görüştürülmemekte, mektupları yerine yollanmamakta bütün olaylardan o sorumlu tutulmaya çalışılmaktadır. Yönetimin gösterdiği bu tutumu da kınamaktayız.

İZMİT'TEN BİR OKUYUCU

KÜÇÜMEN

Haslet Soyöz

BEKÇİ KÖPEKLERİNİ SEVMİYORUM...
ÇÜNKÜ...
BEKÇİLERİ HARİÇ...
HERKESE HAVLIYORLAR

HASLET

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

1 TEMMUZ

1967 Vilayetin seyyar satıcıları şehir içinde satış yapmalarının yasaklanması yolundaki kararına karşı seyyar satıcılar hal önünde toplanarak ekmek istediler. Olay yerine polisin gelmesi sonucu çatışma çıktı.

1970 Ankara'da direnişe geçen beş bekçi işten el çektirildi. Ankara Asayiş Müdürlüğü'nde görevli bekçiler bütçe çıkmadan verilen terfi zamlarının kesilmesi üzerine toplu olarak direnişe geçmişlerdi.

Beyazların hegemonyasına son vereceğini vaadederek, işbaşına gelen Mugabe, yeni kurulan Zimbabve ordusunda, Rodezya ordusundan kalan beyazları kumandan olarak görevlendirdi.

MUGABE'NİN BAŞARISIZLIKLARI SONUCU

Zimbabve'de siyahların yönetime karşı tepkisi artıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Zimbabve'de iktidardaki Mugabe hükümetinin tavizkar politikası ve başarısızlıkları siyah halkın hoşnutsuzluğunu ve tepkilerini arttırdı.

Çok sayıda gerillanın, merkezi hükümeti tanımayarak hükümet kuvvetlerine karşı direndikleri bildirildi.

Seçimle işbaşına getirilen Zimbabve Afrika Ulusal Birliği (ZANU)nun lideri Başbakan Mugabe'ye karşı direnen gerillaların büyük bölümünün hükümet ortağı olan ZAPU örgütüne, diğer bir bölümünün de, ZANU'nun muhalif kanatlarına bağlı oldukları belirtildi.

Başbakan Mugabe de konuya ilişkin olarak yaptığı açıklamada, siyah gerillaların hükümet güçlerine karşı direndiklerini doğrulayarak, "Bu asilerin üzerine gerekli güçler gönderilmiştir. Ordu ve polis birlikleri geniş çaplı bir harekete girişmişlerdir" şeklinde konuştu.

Zimbabve'de yapılan seçimlerle işbaşına getirilen Mugabe'nin izlediği politikanın ülke çapında gün geçtikçe artan tepkilerle karşılaştığı, Mugabe'nin ne beyazları ne de siyahları hoşnut edemediği ileri sürülüyor. Devlet kurumlarında çoğunlukta olan beyazların yerine siyahların yerleştirilmesine çalışan Mugabe'nin bu çabasında da başarılı olmadığı gözleniyor. Seçimlerden önce devlet kurumlarında çalışan siyahların oranı yüzde 14'tü, ancak bu oran seçimden sonra değişmedi. Gerek uzman sayısı, gerekse ekonomik etkinlik açısından beyazlar üstünlüğü hala ellerinde tutuyor. Seçimler öncesi, ülkedeki beyazların üstünlüğüne son verileceğini vaadeden Mugabe'nin bu konudaki başarısızlığı ve tavizkar politikası, siyah çoğunluk arasında Mugabe'ye karşı duyulan tepkilerin büyümesine yol açıyor.

Bu arada, yeni oluşturulan Zimbabve ordusu içerisinde, Rodezya ordusundan kalma beyaz askerlerin uzman olarak görevlendirilmesi siyah gerillaların tepkisiyle karşılaştı. Yeni orduya katılmak için kamplarını terketmeleri istenen gerillalar, bu isteğe karşı koyarak, kamplarından ayrılmadılar.

İngiliz "Times" gazetesinin bildirdiğine göre, orduya katılmaları için yapılan çağrıya cevap vermeyen gerillalar, 35 binin üstünde. Buna karşılık çağrıya yalnızca 1200 gerilla uydu. Bunlardan 400'ü de, orduya katıldıktan sonra, beyaz komutanlara itaatsizlikten hapse atıldılar.

İNGİLTERE ACİL BİR VURUCU GÜÇ OLUŞTURDU

LONDRA(THA)

İngiltere'nin NATO'dan bağımsız olarak yeni bir acil vurucu kuvvet kuracağı bildirildi. İngiltere'de yayınlanan Daily Tlegraph gazetesinin bildirdiğine göre, birkaç haftaya kadar açıklanacak olan karar, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahale etmesinden önce tasarı halindeydi.

Gazetenin haberine göre bu güç, 1975'te İşçi Partisi Hükümeti zamanında lağvedilen özel acil gücün yerine kurulacak ve bin kadar paraşütçüden oluşacak. Vurucu gücün kurulmasındaki amaç, Kıbrıs, Belize ve Hong Kong'daki İngiliz üslerine acil durumlarda takviye göndermek ve "tehlike bölgelerindeki" İngiliz vatandaşlarını derhal tahliye edebilmektedir.

Birleşmiş Milletler askeri harcamaların durdurulmasını istedi

BM(A.A)

Birleşmiş Milletler silahsızlanma komitesi, askeri harcamaların durdurulmasını istedi. Örgüt raporunda, 1980 yılının ilk çeyreğinde askeri araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin silahlanma yarışına hız kazandırdığı ve uluslararası gerginliğin artmasında büyük rol oynadığı bildirildi.

BM Silahsızlanma Komitesi'nin silahsızlanma sorunlarının yanısıra dört ana sorun üzerinde de çalışmalar yaptığı belirtilerek, sözkonusu sorunlar şöyle sıralandı:

1 - Tüm kimyasal ve biyolojik silahların yasaklanması

2 - Radyoaktif silahların yasaklanması

3 - Çekirdek güçlü silahlara sahip olmayan ülkelerin nükleer silahlar karşısında güvence altına alınmaları için etkin düzenlemeler yapılması

4 - Silahsızlanma konusunda kapsamlı bir program hazırlanması

Prof.Mümtaz Soysal Demokrat'ın İran'la ilgili sorularını yanıtladı

'İran'da laik unsurlarla dinci güçler arasındaki çatışma derinleşiyor'

İran'da mollaların askeri eğitim görmeye başlamaları, yönetimi paylaşan kesimler arasındaki çatışmaların keskinleştiğini gösteriyor.

● "İran toplumu, artık Şah zamanındaki boynu eğik, tepeden söyleneni yapan bir toplum olmaktan çıkmış"

Bilindiği gibi İran'da son günlerde gerek iktidardaki çeşitli kesimler gerekse Humeyni rejimine bağlı güçlerle, sol gruplar arasındaki çok yönlü çelişkiler, silahlı çatışmalara, tasfiye ve idamlara dönüşmüş durumda. "Amerika'nın suçları" konferansı için Tahran'a davet edilen Prof. Mümtaz Soysal'la, İran devriminin bugün karşı karşıya bulunduğu sorunlar ve gelişmelerle ilgili olarak bir konuşma yaptık. Siyasal Bilgiler Fakültesi öğretim üyesi ve Uluslararası Af Örgütü ikinci başkanı Prof. Soysal'a yönelttiğimiz sorular ve cevaplar şöyle:

DEMORAT: İran'da politik hareketliliğin yoğun olduğubir gerçek. Ancak halkın doğrudan politika sürecine katılımını sağlayan mekanizmaların varlığından sözedilebilir mi?

M. SOYSAL: İran toplumu, artık Şah zamanındaki boynu eğik, tepeden söyleneni yapan bir toplum olmaktan çıkmış. Herkes bir şeyler söylüyor. Tabii bir devrimin bu politikaya katılma sürecini sistemleştirmesi gerekir. İran'da İslam Anayasası ile böyle bir mekanizma getirilmeye çalışılmış. Ancak bu mekanizmalar henüz tam anlamıyla işlemiyor bile.

DEMOKRAT: İran'da çeşitli yönetim organları arasındaki çelişkileri nasıl değerlendiriyorsunuz?

M.SOSYAL: İran'da iki büyük güç hala birbirleriyle pek açığa vurulmayan bir çatışma içinde. Biri dinci unsur, öbürü de laik dediğimiz unsur. Bunlar çeşitli yönlere çekmektedirler ve dinci unsurun içinde de çeşitli akımlar yine değişik yönlere çekmektedir. Bunların içinde laik unsura en kolay yaklaşabilecek olan Ben-i Sadr'ın tutumudur. Ama bunun dışında Humeyni ya da Humeyni'ye muhalif diğer din adamlarının İran devrimini çekmek istedikleri yön başkadır. Bana bugün söz sahibi olanların içinde en ciddi unsur olarak ve İran'ın gitmesi gereken yolu en açık biçimde saptayabilmiş olan şimdiki Cumhurbaşkanı Ben-i Sadr görülüyor.

DEMOKRAT: İran'da ilan edilen "kültür Devrimi"ni nasıl değerlendiriyorsunuz?

M.SOYSAL: İran'da Şah rejiminin yıkılmasından bu yana "batılılaşmadan dönmek" için çaba harcanmaktaydı. Bu çabanın belirtileri olarak tüm sanat alanlarında, topluma benimsetilmek istenen kavramlar alanında, eskinin silinip süprülmesi ve bunun yerine İslami kaynaklı bir kültürün getirilmesi gelmektedir. Bu tür çabalar ne ölçüde devrim sayılabilir, ne ölçüde temel yapıya inmekte ve o yapıdaki değişikliklerden kalkarak kültürü değiştirmeyi amaçlamaktadır. Bu nokta henüz meçhul. Bunun gerçekten bugünün sorunlarına cevap arayan bir kültür değişikliğine varıp varmayacağını bilmiyorum. Ama bu hareket İran'da Ali Şeriati adında bir toplumbilimcinin başlattığı bir hareket. Onun ortaya koyduğu bir takım ilkeler var. Benim söylemek istediğim onun ilkelerinin yanlışlığı değil, bugün yapılanların o ilkeler doğrultusunda yeteri kadar derinliğe inmediğidir.

Tabii ki, şöyle bir yanılgıya saplanmamak gerek:

"Önemli olan temel yapının değişmesidir. Kültür devrimi denen şey sonraya bırakılabilir. Ya da şimdi ona başlamak yanlıştır", şeklinde bir saplantıya gitmemek gerekiyor. Sanırım ikisini birbirini etkileyici biçimde yürütmek gerekir. Bu açıdan bakıldığında bugünkü durumda eksik gözüken yön budur. Kültür devrimi adına birşeyler yapılmaktadır ama öte yanda yapılması gereken işler yapılmamaktadır. Bunun için bunun bir saptırma, İran Devrimini başarısızlığa götürme, Orta Doğu'da İran devrimine karşı ya da bu çeşit devrimlere karşı bir cephe kurmak çabasına yardım edip etmeyeceği, bu kültür devriminin gerçek bir sosyal devrimle tamamlanıp tamamlanmamasına bağlıdır. Tamamlanmazsa gerçekten bir sapma sonucunu verebilir, hatta geri tepme sonucunu verebilir.

DEMOKRAT: "Kültür Devrimi" çerçevesinde üniversitelerin kapatılmasının sizce anlamı nedir?

M.SOYSAL: Üniversitelerin kapatılmasının nedeni olarak, bugüne dek Batı'nın kalıplaştırdığı bir takım görüşlerin öğrencilere aşılandığı öğretim kurumlarının İslami ilkeler temelinde yeniden düzenlenmesi gösterilmişti. Ancak bunun dışında bir başka neden daha var. İran'daki üniversiteler genel olarak dinci-devrimci güçlerin değil, sosyalist yöndeki devrimcilerin elinde. Üniversitelerin kapatılması, İran toplumu içinde şimdi ikinci plana atılmış olan, ama kuşkusuz İran'daki senteze katılmak için sabırsızlanan bir unsurun, yani sosyalist-devrimci unsurun katılmasını önlemek amacını gütmektedir. Bunun ötesinde, İran'da devrimden hemen sonra dağıtılmış olan silahlar geri toplanmış değil. Hem dinci-devrimci gençlik kuruluşlarının hem de sol devrimci kuruluşların elindeki silahlar, Beni Sadr'ın çağrısına rağmen, geri verilmiş değil. Dolayısıyla üniversitelerde öğretimin başlaması belki bu bakımdan da sakıncalı sayılmış olabilir.

İran ekonomisinin sorunları artıyor

İran'da toplam işçi nüfusunun %35'i işsiz olduğu için, yoksul mahallelerinde ki sefalet sona ermiyor. Resimde Tahran'ın gecekondu semtlerinden biri görülüyor.

● Petrol üretimi ve satışı oldukça düştüğünden, bu yıl içinde petrolden elde edilecek kar, beklenenin çok altında.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran ekonomisinin sorunlarının arttığı ve üretimin tam bir kargaşa içinde olduğu bildiriliyor.

İran endüstrisi şu anda yalnızca % 15 kapasiteyle işliyor. Tüm ekonominin % 60 ürününü sağlayan sektörlerin, devrim öncesinden kalma sektörler olduğu bildiriliyor. Devrimden Sonra Batı bankalarıyla ilişkileri oldukça azalan İran için, petrol satışlarının düşmesi de, ekonomi açısından olumsuz bir unsur oldu. Halbuki, Şah döneminde, halısından buzdolabına dek herşeyini dışardan alan İran'da, devrimden sonra güvenilen en önemli üretim, petrol üretimiydi

ABD tarafından konulan ambargo diğer Batı ülkeleri tarafından tam olarak izlenmese de, İran'ın petrol satışını önemli ölçüde düşürdü. Özellikle İran'ın en büyük petrol alıcısı olan Japonya'nın diğer Arap ülkeleriyle yaptığı petrol alışverişini artırması, İran'ın satışlarını düşürdü. Bu nedenle, İran'ın bu yıl petrolden yalnızca 9 milyar dolar kâr elde etmesi bekleniyor. Halbuki Beni Sadr hükümetinin hazırladığı toplam 40 milyar dolarlık bütçede, petrol kârı, 24.71 milyar dolar olarak hesaplanmıştı.

Öte yandan İran'ın Şah döneminden kalma 7 milyar dolarlık rezervi şu anda Batı ülkelerinde bulunuyor. Ayrıca ABD bankalarında da dondurulmuş 8 milyar dolarlık rezerv var.

İran ekonomisinin bir diğer sorununun da işsizlik olduğu belirtiliyor. İran'ın 11 milyon civarında olan işçisinin % 35'i şu anda işsiz durumda.

Bunların yanı sıra, ABD'nin ve Batının yaptırım uygulama kararı nedeniyle İran, Doğu Avrupa ve bağlantısız ülkelerle ekonomik ilişkilerini gittikçe artırıyor. Son olarak Hindistan'la üç yeni anlaşma yapan İran, Bulgaristan Romanya ve Doğu Almanya ile yiyecek temininde TIR'lar aracılığıyla yapılan uzun süreli ticaret anlaşmaları imzalamıştı. Ayrıca, bu ülkelerden makine, elektrik, ilaç temini için bağlantı da yapılmış durumda.

ABD VE İSRAİL, İRAN'DAKİ KARŞI DEVRİMCİ RADYO İSTASYONLARINA PARA YARDIMI YAPIYOR

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Ünlü İngiliz Financial Times gazetesi'ne göre, ABD ve İsrail şu anda İran'a yönelik yayın yapan üç radyo istasyonunu mali bakımdan destekliyor. Sözkonusu radyo istasyonları, son altı hafta içinde kuruldu. Şah ve şu anda Paris'te sürgünde bulunan eski başbakan Şahpur Bahtiyar yanlısı karşı-devrimciler tarafından yapılan radyo yayınlarında, Ordu içindeki subaylar, bir askeri darbe yapmaya çağrılıyorlar.

Tahran'da bulunan Associated Press muhabiri de, radyolardan ikisinin Irak'ta bulunduğunu, diğer radyonun Kahire'den yayın yapmakta olduğunu söyledi.

Bilindiği gibi, bir hafta kadar önce, İran Ordusu'nda büyük bir ayıklama yapılarak, ABD'nin İran'a karşı yaptığı başarısız müdahale sırasında, Amerikan askerlerine yardım ettiklerinden kuşkulanan Şah yanlısı subaylardan büyük bölümü tasfiye edilmiş ve tutuklanmıştı.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Güney Afrika'dan Angola'daki askerlerini hemen çekmesini istedi

BM(A.A)

BM Güvenlik Konseyi, Güney Afrika Cumhuriyeti'ne Angola'daki askerlerini bir an önce çekmesi gerektiğini bildirdi. Tüm üyelerin olumlu oyuyla alınan kararda, ABD, İngiltere ve Fransa çekimser oy verdiler.

Güvenlik Konseyi kararında ayrıca, Güney Afrika'ya, Angola'da neden olduğu can kaybı ve maddi zararlar için tazminat ödemesi çağrısıda yer aldı.

Bu arada bir açıklama yapan Güney Afrika hükümeti, Angola'da askerleri bulunduğunu doğruladı, ancak ülkenin işgal altında tutulduğu iddiasını reddetti.

Birleşmiş Milletlere bir mektup gönderen Güney Afrika Dışişleri Bakanı Roelof Botha, sınır bölgesinde sürekli olarak olay çıkmasının Güney Batı Afrika Halkları Örgütü (SWAPO)'nun faaliyetlerinin sonucu olduğunu ileri sürdü.

Dışişleri Bakanı, "Güney Afrika'nın Angola'da birkaç tugay askerinin bulunduğu yolundaki haberler yalandır. Ancak, SWAPO gerillaları ile savaşta küçük bir ekibimiz bulunmaktadır. Bu ekip hava desteği de görmektedir" dedi.

İsrail'de muhalefet erken seçimlerin yapılmasını istiyor

● Muhalefetteki İsrail İşçi Partisi, yaptığı bir açıklamada, önümüzdeki hafta, erken seçim yapılmasını sağlamak için parlamentoda mücadele edeceğini bildirdi.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İsrail'de muhalefetteki İşçi Partisi, Begin hükümetini düşürerek erken seçimlerin yapılmasını sağlamak için önümzüdeki hafta Parlamento da (Knesset) büyük bir mücadeleye girişeceğini duyurdu.

Begin hükümetinin büyük zorluklarla karşı karşıya bulunmasına karşın, İşçi Partisi'nin bu girişiminin, ilk kez hükümeti ciddi bir biçimde sarstığı bildiriliyor.

Yine muhalefette olan merkez sol eğilimli Değişim ve Girişim Partisi, İşçi Partisi'ne bir an önce parlamentoyu feshettirip seçimlere gitmek için ortak bir önerge vermeyi teklif etti. Ancak İşçi Partisi, mecliste kesin desteği sağlamaksızın böyle bir işe girmek istemediğini, bir hafta süreyle Begin hükümetini destekleyen milletvekillerinden bir bölümünü "ikna etmeye çalışacağını" bildirdi.

Begin hükümetinde iktidar ortağı olan Demokratik Hareket Partisi" neden iki bakanın istifası, hükümeti güç durumda bırakmıştı. Şu anda Begin hükümeti 63 parlamenterin desteğiyle ayakta duruyor. Halbuki, 1977 yılında seçimleri kazanan koalisyon partileri, 76 parlamenterin desteğine sahipti.

Eğer İşçi Partisi parlamentoda hükümeti destekleyen beş parlamenterin bu desteği kesmelerini sağlayabilirse, hükümet düşecek ve erken seçimler yapılacak.

Güney Afrika'daki mezarlıklarda bile ırk ayrımı yapılıyor

JOHANNESBURG(AFP)

Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Johannesburg kentinde bir mezarlıktaki zencileri çıkarıp, yerlerine beyaz ölüleri gömmek üzere bir kararname hazırlandı. Johannesburg'da yayınlanan Sunday Times adlı bir gazetenin bildirdiğine göre, Belediye'de hazırlanan bu kararnameye göre, artık zenciler, Johannesburg'un oldukça uzağında bulunan Soweto kentindeki bir mezarlığa gömülecekler.

Sunday Times gazetesine göre, Belediyenin toplantısında konuşan Jan Brobler adlı bir Belediye Meclisi üyesi: "Eğer siyahları çıkartabilirsek, gelecek yüzyıla kadar beyazlar Johannesburg'da mezar sıkıntısı çekmezler" dedi. Jan Brobler, ayrıca, siyahların mezarlarından çıkarılmalarına din adamlarının niçin tepki gösterdiğini anlamadığını söyledi ve geçen yıl da, Johannesburg yakınlarındaki Evendale kentinde 1000 kadar zencinin mezarlarından çıkartıldığını ve bunun hiç de "Sorun çıkartmadığını" hatırlattı.

Öte yandan Johannesburg kentinde, Belediye'nin yeni bir "reform"u uygulanmaya başlandı. Bu uygulamaya göre, artık melezler, beyazlarla aynı otobüslere binebilecekler. Eskiden, melezler de beyazların bindiği taşıtlara binemezlerdi. Siyahlar ise, öteden beri ayrı taşıtlara binmektedirler.

SİYAH İŞÇİLERİN GREVLERİ, GÜNEY AFRİKA POLİSİNİN BASKISINA RAĞMEN SÜRÜYOR

PRETORİA(REUTER ve AFP)

Kırkdan fazla kişinin öldürüldüğü Soweto katliamını protesto gösterilerinden sonra siyah işçilerin başlattığı grevler devam ediyor. Polis Port-Elizabeth ve Cap eyaletindeki grevleri kırmak için sendikacıları tutukluyor ve sık sık işçilere saldırıyor. Port Elizabeth'de Good Year Otomobil lastiği fabrikasındaki melez ve zenci işçilerin, arkadaşlarının işine son verilmesi üzerine başlattıkları grev, polisin bu tür baskılarına karşın devam ediyor. Bundan birkaç hafta önce, Good Year fabrikası, 1200 işçiyi işten atmıştı.

Öte yandan Cap eyaletinde, et işletmelerinde çalışan işçilerin grevi de sürüyor. Eyaletin melez ve siyah nüfusu da, et satın almayarak, işçileri destekliyor.

EKONOMİ

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nca hazırlanan bir rapora göre,

Girdi maliyetleri banka kredilerinden hızlı artıyor

● Raporda, girdi maliyetlerindeki artışın enflasyonu körüklediği öne sürüldü

HABER MERKEZİ

Ege Bölgesi Sanayi Odası tarafından hazırlanan bir raporda ithalat transferlerinin durdurulduğu 1977 Şubat'ından bu yana girdi maliyetlerinin 6.5 kat artmasına rağmen, banka kredilerinin sadece 2.5 katına yükseldiği belirtildi.

Raporda, girdi maliyetlerindeki artışın enflasyonu körüklediği öne sürülerek, özetle şu görüşlere yer verildi:

"Sanayi girdileri ve banka kredilerindeki artışların karşılaştırılmalarından da açıkça anlaşılacağı üzere, son üç yılda banka kredilerindeki genişlemeler, girdi fiyatlarındaki artışların çok gerisinde kalmıştır. Sadece 1978 Şubat'ından 1980 Şubat ayına kadar geçen zamanda girdi fiyatları dört misli arttığı halde, kredilerdeki genişlemeler sade[illegible] misli olmuştur."

UNCTAD toplantısında, Dünya Hammadde Fonu kurulması kararlaştırıldı

CENEVRE(ANKA)

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) tarafından Cenevre'de düzenlenen toplantıda, dünya hammadde piyasasında istikrar sağlamak amacıyla 750 milyon dolarlık bir fon oluşturulması kararlaştırıldı.

Fonun 470 milyon dolarlık bölümü, hammadde piyasasındaki ani fiyat düşüş ve yükselişlerini önlemek için bir stok oluşturulmasında kullanılacak. Stok edilen hammaddeler, fiyatları sabit tutmak amacıyla zaman zaman uluslararası piyasaya sürülecek.

Fonun 280 milyon dolarlık bölümü ise, 'gelişmekte olan ülkeler' tarafından hammadde piyasa araştırmaları projelerinde kullanılacak.

UNCTAD'a üye 101 ülkenin katıldığı toplantıda alınan kararın yürürlüğe girebilmesi için hükümetler tarafından onaylanması gerekiyor.

Bağımlı ülkelerde 850 milyon kişi temel eğitimden yoksun

WASHİNGTON(THA)

Dünya Bankası, "kalkınmakta olan ülkeler" de son 30 yıl içinde öğrenim alanında büyük aşamalar kaydedilmesine ve her yıl öğrenci sayısının artmasına rağmen hala 250 milyonu çocuk, toplam 850 milyon kişinin temel eğitimden yoksun olduğunu açıkladı.

Dünya Bankası'nın Eğitim Dairesi tarafından hazırlanan raporda, "kalkınmakta olan ülkelerde" eğitim ve öğrenime olan talep artarken, bu alandaki kaynakların artan talebi karşılayamadığı belirtiliyor.

Raporda ayrıca, "kalkınmakta olan ülkeler"de 1950'de ilköğrenim kayıtlarını yaptıran öğrencilerin sayılarının 65 milyonken, 1975'de 236 milyona, orta öğrenim kayıtlarını yaptıran öğrencilerin de 1950'de 7.5 milyonken 1975'de 69 milyona çıktığına dikkat çekiliyor.

GÜNEY KORE 16 MİLYAR DOLAR KREDİ İSTİYOR

PARİS(A.A)

Güney Kore Başbakan yardımcısı Kim Wun-Gie, ülkesinin 1980 ve 1981 yılları içinde, metropol 10 ülkeden 16 milyar dolar tutarında kredi almayı planladığını bildirdi.

Güney Kore yetkililerinden oluşan bir heyetle birlikte Dünya Bankası tarafından düzenlenen bir toplantıya katılmak üzere Paris'e gelen Kim, önerilerinin "çok olumlu karşılandığını" söyledi.

GÖSTERGE

Kar beyazdır dese...

Arslan Başer KAFAOĞLU

Bu hükümetin başı, büyük çok büyük laflar söylemektedir. Örneğin "NATO ittifakı, Türkiye'nin yalnız olmadığını göstermektedir" diyor. Oysa Türkiye, bu ittifakın içinde yalnız, yapayalnızdır. Bu ittifakın içinde Türkiye bir Hollan'da, bir Lüksemburg kadar bile yandaşlarından saygı görmemektedir. Kanıt mı istersiniz? İşte Batı Almanya'nın Türkiye'lilere uyguladığı vize zorunluluğu. Sadece Batı Almanya'nın vize zorunluluğu değil kanıt. Yine bu ülkede iktidardaki Sosyal Demokrat milletvekilleri, "komünistlerin uydurması" diye Başbakan'ın hemen kulp taktığı "işkence" savını ciddi bulmuş ve parlemontoya getirmiştir. Türkiye'nin anlı şanlı Başbakanı eğer Türkiye'nin uluslararası yerinden o kadar güvenli ise, yürürlükteki anlaşmaları bozan, içişlerini kendi yasama organlarına getiren Almanya Hükümetini neden protesto edemez?

Evet, Türkiye NATO ittifakı içinde bile yalnızdır. Ünlü Fransız ozanının "L'exilé portoot est seu' Sürgün her yerde yalnızdır" sözündeki gibi, en çok yalnız olmadığını sandığı yerde bile yalnızdır. Batı Avrupalılar onu detant yani yumuşama isteklerine Amerika ile birlikte karşı çıktığı için horlamaktadır. Birleşik Amerika'ya yaransalar o da belki bir teselli... Birleşik Amerika da, Yunanistan'ın isteklerine "tam evet" başını dertten kurtaramadığı için ona kızıyor. Yunanistan öylesine karşıt... Birlik gösterilerinin içinde bile Türkiye dayanışmaya hasret...

* * *

Durum, NATO içinde böyle olunca NATO dışında nasıl acaba? İslam Konferansında Dışişleri Bakanımız ülkemizi çok müşkül durumlara düşürmüştür. NATO Genel Sekreteri, Demirel ve Erkmen'den cesaret almasa "Siz Ortadoğu'da Mısır ve İsrail'le işbirliği yapın der mi hiç? Ve bu hükümet NATO çoğunluğunun kabul etmediği bir Ortadoğu politikasını BM bu genel sekreterinin yol olarak göstermesinin nasıl hesabını sormaz? "Sormaz, sormaz bize ne?" derseniz, biz de "itibar da o kadar olur" deriz. Türkiye'nin ilişkilerinin normal durumda olduğu, başı sıkışan İran dışında bir tek komşusu yoktur. Ve silah, donatım durumu Batı gazetelerinde yer alan durumuyla, dünyanın en güçlü silahlı kuvvetlerinin bulunduğu bölgede savaş kışkırtıcılığı yapar. Bu nedenle de yapayalnızdır. Tıpkı önü sonu belli olmayan çatışmalarda görev alan her fedai gibi...

* * *

Siz bu yazılar okununca koparılacak yaygaraları bir görün. Demirel bir "büyük devlet" olabilecek bir ülkeyi, bu duruma düşüren sorumluların başındadır. Kendini eleştiriyi, devleti eleştiri sayıp, bizim gibi nesnel eleştiri yapanlara verir veriştirir. Ve "Türkiye büyük devlettir" der. Bu nasıl büyük devlet ki, onbinlerce yurttaşı "siyasal sığınma" arar? Hem de kime? Dostu ve yandaşı ülkelere. Bir insanın yurdundan, uyruğundan kopması için ne kadar canının yanması gerekli, ya da ne kadar o ülkede umut görmemesi gerekir? Sayın Demirel acaba düşündü mü hiç?

* * *

Demirel'in basınımızda çıkan bütün sözleri böylesine balona benzer. Örneğin "ithalat ve ihracaat altı ayda geçen yıla göre arttı" der... Der ama, değil altı aylık, beş aylık işçi ve ihracat dövizleri toplamını açıklamaktan kaçar. Neden? Çünkü (ihracat - işçi dövizleri) paranın değeri üç kat düşürüldüğü halde geçen yıldan azdır. Sonra Demirel 5 aylık rakamları bile doğru dürüst toplamadan, altıncı ayın, henüz sonu gelmeyen ayın, rakkamlarını nasıl söyleyebilir? Söyler, söyleyebilir. Aslında o şunu söylemek istiyor: "İşler ekonomik alanda kötü gidiyor dedirtemezsiniz bana. Tıpkı bana sağcılar cinayet işliyor dedirtemediğimiz gibi". Demirel rakamlar, olaylar ve kanıtlara bakmaz. O pembe boyalı bir gözlükle kamuoyunu oyalamayı, işleri durmadan bozan, halkı günden güne güçlüklere ve sıkıntılara sokma hünerini gösteren politikalarının, uygulamalarının değişmez ve ayrılmaz koşulu olabilir. Oysa miktar olarak burada iddia ediyoruz, hem ihracat ve hem de ithalat azalmıştır. Fiyatlar şiştiği için geçen yıl düzeyinin çok üstünde görünmektedir "kıymet"ler. Yani ilk beş ayda Türkiye'ye geçen yıldan daha az mal girmiştir ve Türkiye'den daha az mal çıkmıştır. Demirel aksini savunuyorsa rakkamları ilan etsin.. Ama bize ispat etsin derse, biz ispata hazırız.

* * *

Sanayide işler yoluna giriyormuş.." Demirel böyle söylüyor. O, bunu söylerken otomotiv endüstrisi yetkilileri üretimin yüzde 50 oranında düştüğünü açıkladılar.. Hem de aynı gün.. Otomotiv endüstrisinde üretilen malların piyasa değeri, bütün sanayinin piyasa değerinin yüzde 40'ı düzeyindedir. Otomotiv üretimi azalmışsa, demir-çelik, boya, kablo, lastik ve bir çok mal üretimi de azalmış demektir. Otomotiv endüstrisinde yüzde 50 bir gerileme, sanayi üretiminde yüzde 20 ve milli gelirde yüzde 15'lik bir gerileme demektir. ve tek başına... Eğer sanayiin de yoluna girmesi buysa... Unutulmasın ki, sanayiin diğer dallarında da çimentodan sigaraya pamuk ipliğinden konfeksiyona büyük gerilemeler vardır.. Süt ve süt ürünlerinde bile

(Devamı 7. Sayfada)

GÜNÜN GÖZLEMİ

Yoksullaştır, karart

Talip APAYDIN

Hani seveyim derken boğan aşıklar varmış. Bizim çok vatansever, çok milliyetperver iktidar da seve seve boğacak milleti. Akşam sabah nutuklar, şapur şupur öpücükler, övgüler salyalar... Ama ekmek onbeş lira, şeker elli lira, sigara otuzbeş lira, rakı dörtyüz lira. Bir yıl öncesine oranla üç misli dört misli pahalandı herşey. Oysa Ecevit iktidarı zamanında yapılan zamlar için Demirel neler söylememişti? Beceriksiz hükümete karşı arslan gibi savunmuştu milletin hakkını. "Herşeye rağmen iyi politikacı halktan yana, nasıl düzeltti yanlışlarını" gibi övgüler almaya bile başlamıştı. Bilenlerin iyi bildiği ama bilmeyenlerin ikircikli tavrı ile girildi senato yenileme seçimlerine. Ve Demirel yeniden soyundu iktidara. Katranı kaynatsan olmaz şeker, eskiden nereye çektiyse gene oraya çeker. Kime hizmet edecek Demirel? Sermayenin has adamı ve Morrison şirketinin eski temsilcisi yoksul halkın ekmeğini mi düşünecek? Kendisini kurtarmış, yedi sülalesini kurtarmış, umurunda mı köylünün işçinin memurun hali dumanı? Günde yedi ekmek yiyen gecekondu ailesi, çaya attığı şekeri yarım kaşığa indiren memur ve ayda bir kez et alamıyan işçi... Ama öbür yanda yediveren İsparta gülü gibi hık dedikçe milyonlar, gık dedikçe milyonlar.. Tapular araziler şirketler, bonolar bankalar çekler.. Bu pahalılık kimin işine yarıyor diye bir sorun bakalım ne yanıtlar alacaksınız? Varsa arsalarınız, doluysa depolarınız, mağazalarınız kurulmuşsa fabrikalarınız, apartımanlarınız, söyleyin şimdi kaç milyondan kaç milyona fırladınız? Nasıl veriyor bankalar, bankerler yüzde elli, yüzde yetmiş faiz? Bu alım satım işlerinden kendileri ne kazanıyorlar? Nasıl bir kazıkçı düzen yaratıldı göz göre göre? Millet adam gibi çalışmayı üretmeyi bıraktı, alım satım işlerine soyundu. Vuran vurana, kıran kırana. Yerden mantar biter gibizengin türedi. Hiç üzülmeden, terlemeden, elini sıcak sudan soğuk suya sokmadan. Nasıl bir iştir bu, Allah Allah!...

Bir yoksul öğretmen arkadaşım vardı. Aylığından yüzer yüzer arttırdı, yirmi bine bir tarla aldı. Sahilde, uzaak, yolu yok izi yok. Geçen gün gördüm, altında mersedes.

–Hayrola, dedim, kimin bu?

–Biz enayi imişiz arkadaş, dedi. Çok kolaymış Türkiye'de para kazanmak.

Ve anlattı. Tarlayı parselleyip satmış. Yeni bir tarla almış, onu da parsellemiş. Bir yılda on milyon kazanmış. Şimdi evi de varmış, mersedesi de varmış.

Ama değişmez bir kuraldır, çok kazananın olduğu yerde çok kaybeden de vardır.

Büyük servetlerin içinde çok gözyaşı olduğu gibi. Bugün ülkemizde akşamdan sabaha vurgunlar vurup servetler edinen sınıf, halkımızın yoksullaşması pahasına yapıyor bunu. Kendi yurttaşlarını bu kadar açık ve enayice soyduran düzene kapitalizm bile denmiyor çağımızda. Çok gerilerde kaldı bu. Ama bizim maşallahı çok politikacılarımız çağdaş mı sanki? Bol nutuk çekip, millet aşkını dile getirip, döndüre döndüre soymak, sonra da zeytinyağı gibi hep üste çıkmak, iyi ama nereye kadar? Tepkisiz bir halk Türk halkı, doğru. Yüzyıllardır böyle alıştırılmış, böyle eğitilmiş. Kim yüksekten konuşursa, kabadayı gösterileri yaparsa bir süre aldanır. Bu aldanış biraz uzun da sürebilir. Ama sonuna kadar gider, işte bu olmaz. Olamaz...

Gerçi hem yoksullaştırıyorsunuz, hem de karartıyorsunuz. Okuyamasın, anlayamasın, öğrenemesin... İlkokul ders kitapları geçen yıldan bu yana dört misli pahalandı. Ortaokul kitapları, lise kitapları öyle. Yoksul ailelerin çocuk okutması artık olanaksız. Üç-dört yıl sonra Üniversite sınavlarına girecek öğrenci sayısı hızla azalacak. Akıl yoluyla değilse bile, akıl ve insaf dışı yolla çözümleniyor bu sorun.

Yoksul halk günlük ekmeğin peşinde. Nasıl kitap alıp okuyacak? Nasıl çocuk okutacak? Kültürel gelişimini radyo dinleyerek, televizyon izleyerek mi sağlıyacak? O da olanak dışı. Kafaları karartma, gözleri perdeleme politikası ile hazırlanıyor tüm programlar.

Bir yandan ekmeğini kıs, bir yandan kafasını karart, bir yandan da en yüksek sesle bağıra bağıra, kıvıra kıvıra vatanseverlik milliyetçilik nutukları çek. Yeter yahu yeter, seve seve öldüreceksiniz milleti.

TSİP İL YÖNETİM KURULU

'Aydın'daki olayların sorumlusu validir"

AYDIN (DEMOKRAT)

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi (TSİP) Aydın İl Yönetim Kurulu tarafından basına yapılan açıklamada, Aydın'da devlet güçleriyle faşistlerin birlikte terör estirdikleri belirtilerek, "olayların sorumlusu Aydın Valisi'dir" denildi.

Açıklamada, "Demirel Hükümeti, üst üste yaptığı zamlarla emekçileri canlarından bezdirirken, faşistler devlet desteğinde, ilerici kanı akıtmaya devam ediyor" denildikten sonra Aydın'da son bir hafta içinde meydana getirilen şu olaylar faşist teröre örnek olarak gösterildi:

"Merkez Ovaeğmir ve Kadıköy köylerine geceleri silahlı baskınlar düzenlendi. TSİP'li CHP'li köylüler evlerinde rahatsız edildiler.

Osaman Yozgatlı Mahallesi'ndeki öğretmen evleri gelişi güzel tarandı. Mahalle halkı Aydın Valiliği'nden can güvenliği istedi. Ertesi akşam aynı evler yeniden tarandı, emekli ilköğretim müfettişi Yusuf Büyükçoban'ın evine bomba atıldı.

İki gün sonra, İsmet İnönü Ortaokulu öğretmeni Metin Bacak, öğleyin MHP ve ÜYD'nin bulundukları binanın önünde 10 kişilik bir grubun saldırısına uğradı. Öğretmen, yüzü gözü kan içinde bir eczaneye kendini atarak canını zor kurtardı. Emniyet kuvvetleri olayı seyrettiler, fakat nedense olaya müdahale etmediler."

MTA kamplarını faşistleştirme uygulamaları devam ediyor

"KAMPLARDAKİ UYGULAMA KİT'LERDE OYNANAN OYUNUN BİR PARÇASIDIR"

KAMPIN TİREBOLU'DAKİ ÜGD BİNASININ KARŞISINDAKİ BİR BİNAYA TAŞITILMAK İSTENDİĞİNİ BELİRTEN KAMP ÇALIŞANLARI: TÜM İŞÇİSİ VE PERSONELİYLE İLERİCİ YURTSEVER OLAN KAMPIN FAŞİSTLEŞTİRİLMESİNİN AMAÇLANDIĞINI SAVUNDULAR.

ESPİYE–GİRESUN (DEMOKRAT)

Maden Tetkik Arama Enstitüsü Doğu Karadeniz Bölge Müdürlüğü'ne bağlı Espiye Kampı'nın Tirebolu'ya taşınmak istendiği, ancak kamp çalışanlarının, girişime karşı çıktığı bildirildi.

MTA yetkililerinin taşınmaya gerekçe olarak gösterdikleri "tasarruf"un gerçekle ilgisinin olmadığını belirten kamp çalışanları, amacın diğer birçok MTA işyerinde olduğu gibi Espiye Kampı'nı da faşistlere teslim etmek olduğu savunularak "kamplardaki uygulamalar KİT'lerde oynanan oyunun bir parçasıdır" dediler.

Bu amacın açık delillerinden biri olarak kampın Tirebolu'daki ÜGD binasının karşısındaki binaya taşınmak istenmesini gösteren MTA Espiye Kampı çalışanları şunları söylediler:

"Buradaki uygulama mevcut gerici AP hükümetinin tüm KİT'leri faşistleştirme oyununun bir parçasıdır. Kampımızdaki çalışanların büyük çoğunluğu demokrat ve ilericidir. Kampı Tirebolu'daki ÜGD binasının karşısındaki bir binaya taşıyacaklardır. Burada çalışan devrimci, ilerici, demokrat işçiler yıldırılacak, sindirilecek ve istifa ettirilecektir. Boşalan yerlere de işçi kılığında faşistler alınacaktır. Böylece MTA'daki işçi örgütlenmesi dağıtılacaktır.

Bunlar bir tek burada uygulanmamaktadır. Malatya'da, Araklı'da, Konya'da, Çorlu'da, Kızılcahamam'da ve yurdun daha birçok bölgelerinde uygulanmıştır. Bu işyerlerinden çıkarılan, ayrılmak zorunda kalan arkadaşlarımızın yerine memur Statüsünde faşist işçiler alınmıştır. Aynı oyunlar Espiye kampında da uygulanmak istenmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın yasa dışı uygulamalarının ardı arkası kesilmiyor

Eski müdür görevinden alınmadan bir faşist okul müdürlüğüne atandı

Halk yasa dışı uygulamaya karşı çıkınca, faşist müdür Beydağ kasabasını terketmek zorunda kaldı

Beydağ kasabası halkı yasadışı uygulamalara karşı çıkarak İzmir Valiliği'ne bir dilekçe verdi. Dilekçede sürgünlerin durdurulması istendi.

KİRAZ–İZMİR (DEMOKRAT)

İzmir'in Ödemiş ilçesine bağlı Beydağ Kasabası Ortaokulu'nun eski müdürü Fevzi Keskinkılıç henüz görevden alınmadan yerine Necdet Dağıstanlı adlı faşist atandı. Daha okula gelir gelmez ilerici öğretmen ve öğrencileri tehdit etmeye başlayan, Dağıstanlı'nın tehdit ve baskıları veli ve öğrenciler arasında sert tepkilerin doğmasına neden oldu. Okulun faşistleştirilmesine ve kasaba huzurunun bozulmasına izin vermeyeceklerini belirten veli ve öğrenciler faşist müdürün en kısa sürede okulu terketmesini istediler. Halkın tepkisi karşısında Necdet Dağıstanlı ve aynı okulda görevli iki faşist öğretmen görevini bırakıp gitmek zorunda kaldı.

Konuyla ilgili görüşlerini aldığımız Beydağ Belediye Başkanı Mehmet Şentürk şunları söyledi:

"İktidar, faşist militanları koruma polisi gibi kullanıyor Kasabamızda görüldüğü gibi, bunlar aracılığıyla provakasyonlar düzenlenmeye çalışılıyor. Yıllardır dürüstçe görevini yapan bir müdürü partizan hesaplarla görevden alıp yerine AP'li bir müteahhidin oğlunu müdür olarak atıyor. Olay üzücüdür. Beydağı halkı olarak devrimcisiyle, CHP'lisiyle, demokratlarıyla bu haksızlığa karşı direneceğiz."

Bu arada, anti-demokratik uygulamanın durdurulması için imza kampanyası başlatan Beydağ halkı, İzmir Valiliği'ne dilekçeyle başvurarak, yasa dışı uygulamalara son verilmesini istedi

Belediye Başkanı ve çeşitli kuruluş yöneticilerinin de imzaladığı dilekçede şu görüşlere yer verildi:

"Kasabamız Ortaokul Müdürü Fevzi Keskinkılıç'ın okul müdürlüğünden alındığına dair bir yazı gelmediği halde, 16.6.1980 günü iki yıllık bir sağcı militan öğretmen, kasabamız ortaokuluna gelerek tehdit edici bir tavırla, "Ben yeni müdürünüzüm, senin kararnamen sonra gelecek, şimdi görevi bana devredeceksin" dediği görülmüş ve öğrenilmiştir.

Kasabamızda ve ortaokulumuzda hiç bir olay çıkmamış, okulumuzda müdür ve öğretmenler öğrenciler ile halk uyum içinde çalışmışlardır.

Biz Beydağ halkı olarak olayların engellenmesi açısından Okul Müdürümüz Fevzi Keskinkılıç'ın görevinde kalmasını yeni atamanın durdurulmasını arzederiz."

Gıda-İş Sendikası Başkanı Kayabaşı:

"İşverenlerin eline iki tarafı keskin kılıç veriliyor"

ANKARA (DEMOKRAT)

DİSK'e bağlı Gıda–İş Sendikası başkanı Eyüp Kayabaşı, hükümetin ekonomi politikalarını eleştirdi,"anti-demokratik kararnamelerle, işverenin eline iki tarafı keskin kılıç veriliyor" dedi.

Gıda–İş Sendikası Başkanı Eyüp Kayabaşı basına yaptığı yazılı açıklamada, toplu sözleşme koordinasyon kurulu uygulamasını toplu sözleşme haklarını dizginleyen bir uygulama olarak niteledi. Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilen kıdem tazminatı ile ilgili yasanın yerini tutan yeni kararname hazırlıklarıyla binlerce işçinin tazminat ödenmeden bekletildiğine dikkati çeken, Kayabaşı açıklamasını şöyle sürdürdü:

"Kıdem tazminatı ile ilgili yasanın yerini tutan kararname işverenin eline iki tarafı keskin kılıç veriyor, AP Hükümeti IMF ile imzaladığı teslimiyet anlaşması gereği işçi ve emeklilerin her türlü haklarına azgınca saldırıya geçmiştir."

EBK Genel Müdürlüğü'ne bağlı işyerlerinde üyesi olan işçilerin Sıkıyönetimce gözaltına alındığı gerekçesiyle kamu işyerlerindeki "teröristler" grubuna sokularak sürgün edildiğini bildiren Kayabaşı, "Bu baskı ve kıyımlar IMF'nin AP Azınlık Hükümeti'ne kabul ettirdiği yeni kölelik anlaşmalarının bir yansımasıdır. Açlığa ve ölüme terketme uygulamalarının karşısında seyirci kalamayacağız."

TEK'TE DANIŞTAY'DAN YÜRÜTMEYİ DURDURMA KARARI ALAN 10 MEMUR TEKRAR SÜRÜLDÜ

ANKARA (DEMOKRAT)

Aralarında TEK eski Genel Müdürü'nün de bulunduğu, 10 memur Danıştay'dan yürütmeyi durdurma kararı aldıkları halde, 2. kez başka illere sürüldüler. Yozgat iline ait olan 8 kişilik kadronun sürgünlerde kullanılmak amacıyla 156'ya çıkartıldığı öne sürüldü.

Türkiye Elektrik Kurumu'nda çalışan devrimci demokrat memurlar üzerindeki baskıların son günlerde yoğunlaştığı, birçok memurun Elazığ, Erzurum ve Yozgat gibi illere sürüldükleri bildirildi. Genel Müdürlüğe bağlı Sağlık Müdürlüğü'nde bir tek diş doktoru olduğunu ifade eden TEK çalışanları, bu diş doktorunun da 10 kişinin çalıştığı Tortum Su Santraline sürüldüğünü kaydettiler.

Arkeoloji mezunu TEK Personel Dairesi Başkanı'nın göreve başladığı günden beri, ilerici memurlara yasal izinlerini kullandırtmadığını, odalara baskılar düzenlediğini ve sürekli işten atma ve sürme tehditlerinde bulunduğunu anlatan TEK çalışanları, 1982 yılına ait kadroların dahi doldurulduğunu kaydederek kurumumuzda yeni işe alınanlara koracak yer bulamayan yetkililerin başvurduğu yıldırma ve bezdirme politikalarına yasal olmayan her türlü uygulamalara karşı direneceğiz" dediler.

KARS'TA DÖRT POLİS AÇIĞA ALINDI

Kars Emniyet Müdürlüğü'nde görevli ve demokrat olarak tanınan 4 polis memurunun açığa alındığı bildirildi.

Açığa alınan polislerden Cuma Tekin'in evde olmadığı bir sırada izinsiz ve kapısının kırılarak evinin arandığı, aramayı yapan POL–BİR'li polislerin eve yasaklanmış fotoğraf bırakarak Cuma Tekin'in açığa alınmasını sağladıkları ileri sürüldü.

Ertuğrul Bayülken ve Zafer Önal adlı polislerin ise, Başbakan ve Emniyet Müdürü'ne küfrettikleri suçlamasıyla açığa alındıkları bildirilirken, Mehmet Güntaç'ın toplum polisi lokalinde faşist marşların çalınmasına karşı çıktığı için açığa alındığı belirtildi.

ÜRGÜP'TEN SÜRÜLEN ÖĞRETMENLER DANIŞTAY'DAN YÜRÜTMEYİ DURDURMA KARARI ALDI

Ürgüp Lisesi'nden değişik yerlere sürülen altı öğretmenden ikisi yürütmeyi durdurma kararı aldı.

Yürütmeyi durdurma kararı alan Şener Coşar'ın göreve başladığı, Mustafa Kaya'nın ise önümüzdeki günlerde başlayacağı öğrenildi. Diğer öğretmenlerin kararları ise Danıştay'dan henüz çıkmadı.

ARTVİN'DE VE BAĞLI KÖYLERDE ÖĞRETMEN KIYIMI SÜRÜYOR

Ardanuç Lisesi öğretmenlerinden Yener Sezer ve Naci Bilgin'in Samsun'a, Harmanlı köyü ilkokul öğretmeni Fahri Taban'ın Yozgat'a sürüldüğü öğrenildi.

Merkez ve köylerde halkın öğretmenlerin sürülmesini protesto ettiği, imza kampanyalarının açıldığı, Tüm-Der Ardanuç Şubesi, CHP ilçe yönetimi ve halkın Kaymakam ve Vali'yle görüşmek için girişimlerde bulundukları bildirilerek, halkın, "öğretmenlerden boşalan yerlere başkalarının doldurulmasına izin vermeyeceğiz" dediği belirtildi.

KIRKLARELİ'NDE 3 İLKÖĞRETİM MÜDÜRÜ SÜRÜLDÜ

Bir süre önce 50'ye yakın öğretmenin sürülmesinden sonra son olarak da Kırklareli İlköğretim Müdürü Fevzi Altındağ, Babaeski İlköğretim Müdürü Hüseyin Tuna ve Lüleburgaz İlköğretim Müdürü Hüsrev Durmaz görevlerinden alındılar.

Adı geçen ilköğretim müdürlerinin soruşturmaya uğramadan Bakanlık oluruyla görevlerinden alındıkları ve Kırklareli'nde birçok sürgün olayının daha gündemde olduğu bildirildi.

DİSK 7. GENEL KURULU İZLENİMLER

Genel Kurul sona ererken

Ayşe DÜZKAN

Başlangıçta 5 gün sürmek üzere programlanan DİSK 7. Genel Kurulu'nun bu süreyi iki gün aşarak sona ermesi bekleniyor.

Erken Genel Kurul yapma kararının alındığı günlerde, bu karara birçok kişinin gösterdiği gerekçe, "mevcut yönetim bunalımına bir çözüm bulmak"tı. Böyle düşünülmesinin nedeni de, son 2.5 yıldır hem DİSK yöneticileri, hem üye sendikalar, hem de işçiler açısından ortaya çıkmış birçok sorun olmasıydı.

Genel Kurul öncesi görüşlerine başvurduğumuz Genel Başkan Abdullah Baştürk ve Genel Sekreter Fehmi Işıklar bu Genel Kurul'dan birlik sağlanarak çıkılmasını dilediklerini ifade ediyorlardı.

CHP Genel Merkezi'nin bile bu Genel Kurul'a bir hayli önem verdiği göze çarpıyordu.Bir yandan Oleyis Genel Başkanı Nusret Aydın, CHP'nin DİSK'e ilişkin görüşlerini dile getirirken, CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ ise Genel Kurul'a beklenmedik bir şekilde katılarak "yüksek tondan" bir konuşmayla 22 aylık iktidar dönemlerinin bir "savunmasını" yapıyordu.

Baştürk yönetimiyle birlikte birçok sendika yöneticisini erken Genel Kurul istemeye götüren nedenleri şöyle özetlemek mümkün:

1–DİSK'e üye birçok sendikanın yönetim kademelerinde huzursuzluklar başgöstermişti. Ve hatta bazılarında bu durum sendikaları işlevsiz bırakmaya kadar varmıştı.

2–Merkezi olarak alınan hemen hiç bir karar sendikaların tümü tarafından benimsenmiyordu. Örneğin: 1 Mayıs 1979'u DİSK İstanbul'da kutlamaya karar vermişken, bazı sendikalar İzmir'de kutlama yapmayı yeğliyorlardı. Grevdeki ve işten atılan işçilere maddi yardım için oluşturulan "Dayanışma Fonu"na pek katkı sağlanamıyordu. Grev ve direniş gibi eylemlerin uyumlu bir biçimde sürdürülmesini sağlamak ve merkezi bazı eylemler örgütlemek için 2. Ören toplantısından sonra kurulan "Demokratik Merkezi Eylem Komitesi" çalışmıyordu. Bu komitenin içinde yer alan bazı sendikalar bile grevlerinin bu komite tarafından yönlendirilmesine pek yanaşmıyorlardı. Yine Ören kararlarından olan "Ortak Davranış Komiteleri" hayata geçirilemiyor, bunların yerini bazı sendikalar tarafından "ilke"leştirilen "Kafa ve kasa birlikleri" alıyordu.

3–6. Genel Kurul'da Yürütme Kurulu'na getirilen birden fazla yönetici kendi sendikalarının genel kurullarında seçilemedikleri için "tabansızlık"la suçlanıyorlardı. Merkezi kararların sendikalara uygulattırılamayışı da bu duruma yani Yürütme Kurulu'nun sözünü geçirebileceği bir 7. Genel Kurul'da büyük kitle tabanına sahip sendikaların Yürütme Kurulu'nda temsil edilmesi gerektiğini savunuyorlardı.

İşte erken genel kurul kararının nedenleri ve bu kararı alanların çözümünü bekledikleri sorunlar bunlardı. Erken genel kurula daha farklı yaklaşan ve farklı beklentileri olanlar da vardı.

Bu farklı beklentilerden birisi 7 sendika tarafından Genel Kurul'a sunulan "Ortak Açıklama"da ifadesini buluyordu. Bu yedi sendika Deri-İş, Sine-Sen, ASİS, Nakliyat İş, Yeraltı Maden-İş, Limter-İş ve Devrimci Sağlık İş sendikalarıydı. Bu sendikalar, bundan böyle DİSK'e hakim olması gereken mücadele ve örgütlenme anlayışlarının tartışılmasını, bu anlamda da Genel Kurul'un siyasi olmayan çelişkiler yerine, siyasi tartışmaların ön plana çıktığı bir platform olmasını öngörüyorlardı.

Bu arada, kararlarına uyabilecekleri bir yönetimin kendilerininde içinde yer aldıkları bir yönetim olması gerektiğini savunanlar da vardı. Bu sendikalar yönetimin sahip olacağı mücadele anlayışından daha çok mümkün olduğu kadar geniş bir tabanı temsil etmesini DİSK'te birliğin sağlanarak kararların uygulatılabilmesi için gerekli gördüklerini ifade etmekteydiler.

Genel Kurul'un 5. gününde eleştirileri cevaplamak için söz alan Genel Sekreter Fehmi Işıklar, "Tam anlamıyla olmasa da Genel Kurul'un bir siyasi platforma dönüştürülebildiğini" söylüyor ve bundan memnunluk duyduğunu belirtiyordu.

Daha ikinci günden itibaren tartışmaların üç başlık altında toplandığı görüldü. Bunlar birlik sorunu, örgütlenme ve eylem ilkeleriydi.

Birlik sorunu, kimi konuşmalarda "sosyalistlerarası birlik" kimilerince "DİSK'in birliği" kimilerinde de "anti-faşist mücadelede anti-faşist güçlerin birliği" şelinde dile getirildi. "Sosyalistlerarası birliğin" sağlanmasında DİSK'e de önemli görevler düştüğünü öne sürenlere karşı, bu tür birliğin ancak parti için sözkonusu olduğunu ve bunu DİSK'ten beklemenin yanlış olduğunu savunanlar oldu. DİSK'in birliğinin ise ancak mücadele ve örgütlenme anlayışlarının ortak yönleri üzerinde kurulabileceği tartışmalarda ağırlık kazanan görüştü. Anti-faşist güçlerin birliği konusunda başlıca üç yaklaşım sergilendi:

1–Anti-faşist güçlerin birliğini sağlamada, DİSK'in diğer demokratik kitle orgütleri ile olusturacağı "demokratik platform" mutlaka ilk aşama olmalıdır. Ancak daha sonraki aşamalarda siyasi partiler ve siyasetlerarası birlik oluşabilir.

2–"Demokratik Platform" oluşturulabilir. Ancak "demokratik platform"a fazla görev yüklemek mümkün değildir. "Demokratik platform" faşizme karşı mücadelenin ancak belli ve sınırlı bazı görevlerini yerine getirebilir. Faşizme karşı mücadelenin en temel görevleri ise ancak farklı türden bir örgütlenme ile ve mücadele anlayışı ile yerine getirilebilir. Anti-faşist güçlerin kalıcı birliğinin sağlanması, emekçi halk güçlerinin faşizme karşı mücadele temelinde oluşturacakları yerel ve bölgesel örgütlenmelerin, "direniş komiteleri"nin ülke çapındaki ortak örgütlenmesi ile yani "Anti-faşist direniş cephesi" ile mümkündür. Bu örgütlenmelerin görevleri faşist saldırılar karşısında savunma ile sınırlı olmayıp, halkın kendi kendini yönetme alışkanlığı kazandığı, sorunlarına kendisinin çözüm bulduğu, geleceğin halk iktidarının birer nüveleri olarak ele alınmalıdır.

3– Bu birliği sağlamanın aracı CHP'de dahil, faşizme karşı olabilecek siyasi parti ve demokratik kitle örgütlerinin birlikte oluşturacakları "Ulusal Demokratik Cephe"dir. "UDC"de CHP'de yer almalıdır ve alacaktır.

Birinci görüş daha çok CHP'liler tarafından savunulurken, ikinci görüş 7 sendikanın "Ortak Açıklama"sının bir bölümünde dile getiriliyordu. Bazı sendikalar ile diğer sendikaların delegelerinin bir kısmı bu açıklamada yer alan görüşleri benimsediklerini söylüyorlardı. "UDC" görüşünü ise Maden-İş, Bank-Sen, Aster-İş gibi sendikaların içinde yer aldığı "Birlik Dayanışma' grubu savunuyordu.

Örgütleme konusu da konfederasyonun ve sendikaların örgütlenmesi olarak ele alınıyordu. "Birlik-Dayanışma" grubu büyük sendikaların yürütme görevini üstlenmesi gerektiğini öne sürerken, Lastik-İş gibi CHP'li olarak bilinen sendikalar bu anlayışı "küçük sendikalara hayat hakkı tanımayacak, tasfiyeciliği getirecek" bir anlayış biçiminde değerlendirmekteydiler. "Ortak Açıklama"nın sahibi 7 sendika ise, tüzüklere bağlı işyeri temsilcilikleriyle yetinmeyip, en küçük birimlere kadar işyeri örgütlenmelerinin "Açıklama"da ele alınan tarzda kurulmasını öngörüyorlardı.

Eylem ilkeleri konusunda ise en fazla kullanılan örnekler geçtiğimiz yıllarda yapılan 1 Mayıs kutlamaları oldu. Hem Baştürk yönetimi, hem CHP'liler, hem de 7 sendika "Birlik-Dayanışma" grubunu 1 Mayıs'larda merkezi kararların dışına çıkarak "ayrılıkçı" tavır koymakla eleştiriyorlar, ve DİSK'in aldığı merkezi eylem kararlarını genel olarak olumlu buluyorlardı. 7 sendika ayrıca, kitle eylemlerinin "içi boşaltılmış, kof eylemler" olmaması gerektiğini söylüyorlar ve eylemlerin sürekliliğinin sağlanıp, faşist saldırı ve katliamlar karşısında çeşitli işkollarındaki grevlerin desteklenip güçlendirilmesinde ve çeşitli kutlamalar vesilesiyle her gerektiğinde uygulanabilmesini öngörüyorlardı. Eylemlerin sürekli kılınabilmesi aracı olarakyine anti-faşist bir cephe örgütlenmesini öneriyorlardı.

Ağırlıkla bu konularda yapılan tartışmaların zaman zaman ortaya çıkan sertliklerle kesintiye uğradığı görüldü. Örneğin Bank-Sen adına konuşan bir delegenin salondaki bazı delegelere hitaben "Maceracılığı, anarşizmi savunanların sesleri Yürütme Kurulu'nun sorumsuzca davranışından kaynaklanmıştır. Bu gruplar artık genel kurullarda 'Tek yol devrim' diye bağıramamaktadırlar" şeklinde konuşması üzerine, salondan "Tek yol devrim" sloganlarının atıldığı duyuldu. Sloganların sürmesi ve Divan Başkanı'nın isteği üzerine konuşmacı konuşmasını bitirdi.

5. gün ise Tüzük Tadil Komisyonu raporunun tartışılmasına geçildiği sırada Abdullah Baştürk'ün daha önce savunduğu "Genel Sekreteri Genel Kurul seçer" maddesinin aleyhinde oy kullanması üzerine salondaki bazı delegeler arasında sert tartışmaların çıktığı gözlendi. Üçteiki oy çokluğu sağlanamaması nedeniyle komisyonun önerisi reddedildi. Buna rağmen Baştürk kürsüye çıkarak kendi önerisi doğrultusunda verilen oyların azınlıkta kalmasını, kendisine belirtilen bir güvensizlik olarak yorumladı. Baştürk daha sonra "Sizlere son defa Genel Başkan olarak sesleniyorum. Seçilecek arkadaşlara başarılar dilerim" şeklinde bir konuşma yaparak kürsüyü terketti. Baştürk'ün bu davranışı bazı sendika yöneticileri tarafından Baştürk'ün başkanlığa adaylığını koyacağı ancak bundan önce bazı sendikaların kendisine karşı tavırlarını öğrenmek ve böylece daha güçlü bir biçimde ortaya çıkmak istediği şeklinde yorumlandı.

Dört yurttaşın Nazi yöntemleriyle öldürülmesi tepkiyle karşılandı

Aybastı'da halk faşist katliamı protesto etti

HABER MERKEZİ

Ordu'nun Aybastı ilçesinde faşistler "Nazileri aratmayacak yöntemlerle" 4 yurttaşı katlettiler. İnsanlık düşmanı caniler yola kurdukları barikatla durdurdukları araçlardan indirdikleri 4 yurttaşa önce işkence ettiler, sonra kurşun yağmuruna tuttular. Olay, şans eseri ellerinden kaçmayı başaran bir kişinin jandarma karakoluna sığınmasıyla ortaya çıktı. Olayı duyan Aybastı halkı faşist katliamı kınayarak gösteriler yaptı. Çeşitli ilçelerden olayı duyar duymaz Aybastı'ya gelen halk uzun süre gösteriler yaptı.

Bu arada Adana'da bir süre önce cezaevinde meydana gelen ve 3 kişinin öldürülmesi ile sonuçlanan olayları protesto eden halk kent merkezinde kitlesel gösteriler yaptı. Birçok işyerinde de işçiler üretimi durdurarak protesto gösterilerine katıldılar. Fabrikaların uzun süre çalışmadığı, gösterilere katılımında çok fazla olduğu öğrenildi.

Aradan geçen uzun bir süreye ve alındığı vurgulanan güvenlik önlemlerine rağmen Çorum'da faşist saldırılar hala devam ediyor.Önceki gün de faşistler bir otomobilden halkın üzerine ateş açarak genç bir kızın ağır yaralanmasına neden oldular. Bunun üzerine halkın yer yer barikatların arkasına geçerek faşist saldırıları göğüslemek için beklemeye başladığı bildirildi.

Soma'da da faşist saldırıları, hayat pahalılığını ve işsizliği protesto etmek için düzenlenen miting engellendi. Durumun gerginleşmesi üzerine tertip komitesinin düzenlenen mitingi iptal etmesine karşın çok sayıda kişi gözaltına alındı. Hazırlanan pankart ve dövizler güvenlik kuvvetleri tarafından toplandı.

Eskişehir'de ve Adana'da faşistlerin silahlı saldırısına uğrayan bir işçi ile bir genç öldürülürken, İstanbul, Ankara ve İskenderun'da meydana gelen olaylarda 4 kişi öldürüldü.

AYBASTI'DA HALK FAŞİST KATLİAMI PROTESTO ETTİ

Aybastı'da 4 yurttaşın faşist canilerce Nazileri aratmayacak yöntemlerle öldürülmesi tepkiyle karşılandı. Olayı duyan Aybastılılar mahalle ve sokaklarda toplanarak yer yer gösteriler yaptılar. Öldürülenlerin cesetlerini almak için sağlık ocağı önüne toplanan halk, faşist katliamı kınayıcı sloganlar söylediler.

İlçe Kaymakamı tarafından olaydan sonra yapılan açıklamada bu insanlık dışı katliamın bir süre önce Edirne Cezaevi'nden kaçan faşist Nevzat Karayün ve çetesi tarafından gerçekleştirilmiş olabileceği belirtildi. Ayrıca Aybastı'lılar da bu çetenin uzun süredir Ordu ve ilçelerinde birçok kişinin ölümüne neden olduğunu yöre de etkinlik kurarak kendilerine taban oluşturmak istediklerini söyleyerek, "Bu oyunlara gelmeyeceğiz"dediler.

Bilindiği gibi faşist katliam önceki gün şöyle meydana gelmişti:

Aybastı-Reşadiye yolu üzerinde pusu kuran faşistler Bozyalıbaşı mevkiinde kurdukları barikatlarla iki kamyonu durdurdular.Her iki kamyonda bulunan toplam 5 yurttaşı kamyonlardan aşağıya indiren faşistler, kısa süren bir sorgulamadan sonra, işkence yapmaya başladılar. İşkence yaptıkları yurttaşlardan Aybastı PTT'sinde memur Mustafa Özer'in gözünü oydular. Faşist caniler daha sonra kamyon şöförlerinden Kemal Yılmaz'ın kafasını vücudundan baltayla kopardılar. Tıpkı Hitler Almanya'sında olduğu gibi, Alman faşistlerin ruh yapısıyla iki masum yurttaşı hunharca katleden faşistler, geriye kalanları otomatik silahlarla taradılar. Silahla tarama sonucunda canlı canlı işkence ederek öldürdükleri Mustafa Özer ve Kemal Yılmaz dışında Saim Güner adlı PTT memurunu ve Mehmet Erikli adındaki işçiyi de katlettiler.

Faşistler kaçarken de kamyonları ateşe vererek uçuruma yuvarladılar. Olaydan henüz kimliği belirlenemeyen bir kişinin kurtularak jandarmaya sığındığı bildirildi. Olay, kamyon şöförü olan ağır yaralı yurttaşın katliamı jandarmaya bildirmesinden sonra öğrenildi.

ADANA'DA CEZAEVİNDE 3 KİŞİNİN ÖLDÜRÜLMESİ GÖSTERİLERLE PROTESTO EDİLDİ

Adana'nın çeşitli semtlerinde cezaevinde meydana gelen ve 3 kişinin ölümü, çok sayıda kişinin yaralanmasına neden olanolayları protesto etmekamacıyla gösteriler yapılırken, birçok işyeri ve fabrikada üretimin durdurulduğu bildirildi. Öte yandan sayıları 4 bin kişiyi bulan halk topluluğu, cezaevi yakınında toplanarak bir gösteri yaptı. Gösteride cezaevinde meydana gelen olaylarla ilgili sloganlar söyleyen halkın daha sonra dağıldığı ve olayla ilgili olarak gözaltına alınan olmadığı öğrenildi.

ÇEŞİTLİ MAHALLELERDE GÖSTERİLER YAPILDI

Sümer, Sarıçam, Dağlıoğlu, Meldan, Anadolu, Cemalpaşa, Barkan, Yavuzlar Seyidduran, Alidede ile İstiklal mahalleleriyle Saydam ve Baraj caddelerinde cezaevinde meydana gelen olaylar protesto edilerek, üzerindeolayı kınayan sloganların yazılı olduğu pankartlar asıldı ve çeşitli sloganlar söylendi.

İŞYERLERİNDE ÜRETİM DURDURULDU

Kapalı cezaevinde meydana gelen olayları protesto etmek amacıyla birçok fabrika ve işyerinde de üretim durduruldu. Paktaş Tekstil fabrikalarında çalışan ve kendilerine devrimci işçiler olarak adlandıran işçiler sabah saatlerinde bir forum düzenleyerek olayları kınayan konuşmalar yaptılar ve sloganlar söylediler. Daha sonra üretime geçen işçiler öğleyin saat 15.00'te tekrar üretimi durdurarak topluca cezaevine git tiler. Altınova Ziraat Aletleri fabrikasında sabah saat 7.00'den öğleden sonra 13'e kadar, Çukobirlikte sabah saat 07.00'den saat 12.00'ye kadar, Teksa fabrikasında sabah saat 07.00'den saat 13'e kadar, Mensa fabrikasında gece vardiyası da dahil olmak üzere, sabah saat 07.00'den saat 15.00'e kadar üretim durduruldu. Teksa'da saat 07.00'den 15.00'e kadar üretim durdurularak forumlar düzenlendi.

OLAYDA YARALANANLARIN KİMLİKLERİ BELİRLENDİ

Olayda yaralanan kişilerin kimlikleri belirlendi. Yaralıların adlarının: Ali İmik, Kemal Ağır, Mehmet Özen, Ferhat Körkurt, Mustafa Özkaya, Hasan Erbil, Mehmet Tulukçu, Mehmet Göçer, Zeki Yılmaz, Osman Gülseven, Ramazan Karadağ, Kasım Sayarlar, Ahmet Göken, İbrahim Tepebaşı, Mahsun Bingöl, Burhan Yıldız, Ali Enik, Şaban Güler, İbrahim Yücel, Cumali Tosun, Şafak Şenbayrak, Sebahattin Taşkaya, Bayram Alkan, Ahmet Kılıç, Mevlüt Taşdemir, Ali Kavak, Abidin Kula, Hüseyin Albayrak ve Tacettin Küçük olduğu öğrenildi. Yetkililer yaralılardan İbrahim Tepebaşı'nın durumunun ağır olduğunu açıkladılar.

● Adana'nın Yavuzlar mahallesinde bir süre önce açılan ve devrimcilerin devam ettiği bildirilen Çayocağı, bir grup faşist tarafından kurşunlandı. Faşistlerin bir otodan açtıkları ateş sonucu Hacı Kılıç adlı bir devrimci öldü, kardeşi Eyüp Kılıç ve İbiş Yaka yaralandı. Ağır yaralanan iki devrimci Adana Tıp Fakültesi Numune Hastanesi'ne kaldırılarak tedavi altına alındılar.

Emniyet yetkililerinden edinilen bilgilere göre, faşistlerin şoförüyle birlikte kaçırdıkları ve olaydan sonra terkettikleri otonun Sepici mahallesinde bulunduğu, şoförünün de soruşturma için gözaltına alındığı ve adının araştırıldığı bildirildi.

ÇORUM'DA FAŞİSTLER BİR GENÇ KIZI YARALADI

Çorum'da faşist saldırılar her geçen gün biraz daha artarak devam ediyor. Bu konuda bir açıklama yapan Çorum Emniyet Müdürü, "Bir ay önceki olaylar yaratılmak.isteniyor" dedi. Faşistler dün akşam üzeri Kiremit Fabrikası sahibi Adnan Özejder'e ait 19 AT 535 plakalı özel otomobilden sol görüşlü halkınoturduğu Şenyurt mahallesine giderek halka ateş açtılar. Otomobilde bulunan 5 faşistin halkın üzerine acımasızca açtığı yaylım ateşi sırasında Hatice İlhan adlı lise öğrencisi bir kız göğsünden ağır yaralandı, otomobille Milönü Saatkulesi yönüne kaçan faşistlerin önünü halk kesti. Bunun üzerine faşistler arabadan atlayarak kaçtılar. Otomobil, halk tarafından tahrip edildi.

YER YER BARİKATLAR KURULUYOR

Giderek artan faşist saldırılar karşısında halkın yer yer yeniden barikatlar kurduğu belirtildi. Bahçelievler, Şenyurt, Yavruturna, Kale, Gülabibey, Mutluevler ve Terlemezevler mahallelerinde barikatların kurulduğu, sabaha dek nöbet tutulduğu öne sürüldü. Milönü'nden geçen Samsun-Ankara karayolunun da güvenlik nedeniyle bir süre trafiğe kapatıldığı öğrenildi.

FAŞİSTLER ÇETNİ MAHALLESİNE SALDIRDI

Çetni mahallesi ve Kur'an Kursu binasi yakınında bulunan sol görüşlü ailelerin evleri faşistler tarafından kurşunlandı, uzun süren saldırıdan sonra ölen ya da yaralanan olmadığı bildirildi. Saldırgan faşistlerden gözaltına alınan ya da tutuklanan olmadığı, olaylar sırasında Çetni Mahallesi halkının can güvenliğini korumaya çalıştığı, apartman ve yol ağızlarında sabaha dek nöbet tuttuğu bildirildi.

Bu arada hasat mevsiminin başlamasına rağmen, tarım işçilerinin, cangüvenliklerinin olmaması nedeniyle tarlalara çalışmaya gidemedikleri ve bu konuda büyük sıkıntı çekildiği bildirildi.

GÖZALTI VE KAYBOLMALAR DEVAM EDİYOR

Bu arada, önceki gün, evinden "Milönü mahallesine gidiyorum" diyerek ayrılan TÖB-DER üyesi öğretmen Ali Tüfekçi'den hiç bir haber alınamadığı bildirildi. Savcılığa ve yetkili makamlara başvuran Tüfekçi'nin yakınları öğretmenin yaşamından endişe ettiklerini söylediler. Savcılık konuyla ilgili araştırmanın sürdüğünü bildirdi

Öte yandan 6 kişiden çeşitli girişimlere rağmen bir haber alınamadığı belirtildi. Kaybolan kişilerin yakınları yaşamlarından endişe ettiklerini, faşistlerin kaçırarak katletmelerinden çekindiklerini belirttiler.

FAŞİSTLER TARAFINDAN KATLEDİLEN ÖĞRETMEN İÇİN YARDIM KAMPANYASI AÇILDI

Aydın Köşk'te faşistler tarafından hunharca katledildikten sonra ayakları bağlanarak Menderes Nehri'ne atılan devrimci öğretmen Çetin Yılmaz için yardım kampanyası açıldı. Kampanyaya katılmak isteyen ilerici, yurtsever ve devrimcilerin yardımlarını Türk Ticaret Bankasındaoğlu Mücahit Yılmaz adına açılan 1/1531-3 numaralı hesaba yatırmaları gerektiği bildirildi.

ESKİŞEHİR'DE FAŞİSTLER BİR İŞÇİYİ ÖLDÜRDÜ

Eskişehir'in Akarbaşı Mahallesinde faşistlerin silahlı saldırısına uğrayan iki işçiden biri öldü diğeri ağır yaralandı. MİSK'in örgütlü bulunduğu ESTON Beton-Direk Fabrikası'nda DİSK'i işyerinde örgütlemeye çalışan işçilerden Osman Demir ile Ali İbrahim Akgil kimlikleri saptanamayan faşistlerce yaylım ateşine tutuldu. Aldıkları yaralar sonucu ağır yaralanan işçilerden Osman Demir SSK Hastanesi'nde kurtarılamayarak öldü. Ali İbrahim Akgil'ün ise sağlık durumunun endişe verici olduğu öğrenildi.

Osman Demir'in cenazesi dün toprağa verildi. Törene katılan çok sayıda yurttaş, faşizmi protesto ederek, "faşist katillerden hesap soralım, "Faşizme ölüm, Halka hürriyet", "Faşizme ölüm, Tek yol devrim" sloganlarını söyledikleri bildirildi. Çok sayıda kadının da bulunduğu tören yapılan konuşmalarla sona erdi. Tören bitiminde güvenlik kuvvetlerinin 3 kişiyi kimlikleri bulunmadığı gerekçesiyle gözaltına aldığı açıklandı.

KARAMAN'DA FAŞİSTLER BİR DEVRİMCİ ÖĞRETMENİ ÖLDÜRDÜLER

Konya'nın Karaman ilçesi Taşkale kasabasında devrimci öğretmen İsmail Aksoy, yine aynı yerde görevli faşist öğretmen Adnan Akgül tarafından kurşunlanarak öldürüldü. İlkokul öğretmeni olan Aksoy aldığı yaralar sonucu olay yerinde ölürken, saldırgan faşistlerden Adnan Akgül, İsmail Karaca ve Mustafa Eryiğit olayda kullanılan suç aleti tabanca ile yakalandılar. Dün gece geç saatlerde meydana gelen olaydan sonra yakalanan faşistlerin tutuklandıkları olayın yöre halkı tarafından nefretle kınandığı öğrenildi.

● Öte yandan Karaman'da bir süre önce Sümerbank Fabrikası'nda meydana gelen olayla ilgili olarak gözaltına alınan 20 kişiden 11'inin serbest bırakıldığı açıklandı.

EDİRNE'DE NATO'YU PROTESTO GÖSTERİLERİ YAPILDI

Edirne'de Küçükpazar ve Kıyı semtlerinde gösteri yapan çeşitli gruplar "NATO'ya hayır", "Üsler kapansın" ve "Bağımsız Türkiye" şeklinde sloganlar söylediler. Ayrıca Küçükpazar semtinde üzerinde "NATO'ya hayır-Devrimci Yol" yazılı bir pankart taşıyan bir grup yürüyüş yaparak, NATO ve Amerika'yı yeren sloganlar söylediler.

İSKENDERUN'DA BİR SÜRE ÖNCE YARALANAN BEKÇİ ÖLDÜ

İskenderun Belediye hal civarında bir süre önce durumundan şüphelendiği bir kişinin açtığı ateş sonucu yaralanarak tedavi altına alınan bekçi Mahir Arık kurtarılamayarak öldü.

● Öte yandan olayların yoğun olduğu Yenişehir mahallesinde sabahın erken saatlerinde sokağa çıkma yasağı konularak arama yapıldı. Yetkililer aramaların tüm mahalle aranıncaya kadar sürdürüleceğini açıkladılar.

SOMA'DA DÜZENLENEN MİTİNG ENGELLENDİ

Manisa'ya bağlı Soma ilçesinde "Hayat pahalılığını, faşizmi, işkenceleri ve madenlerin özel sektöre devredilmesi girişimini protesto" etmekamacıyla düzenlenen miting engellendi. Mitinge katılmak için çevre il ve ilçelerden gelen yurttaşlar güvenlik görevlileri tarafından ilçeye sokulmadı. Gruplar geldikleri araçlardan indirilmeden geri gönderildi. Edinilen bilgilere göre, Emniyet yetkililerinin mitinge katılmak üzere gelenlere "Size 'kahrolsun faşizm, tek yol devrim' gibi slogan attırmayacağız. Attığınız anda mitingi dağıtacağız. Eğer 'şekerin kilosu 80 liradan 40 liraya indirilsin' diye bağırırsanız, buyrun mitinginizi yapın" dedikleri ileri sürüldü.

Bunun üzerine genel durumu değerlendiren Tertip Komitesi ilçede durumun iyice gerginleşmesini, meydana gelebilecek olayları gözönünde bulundurarak mitingi iptal etmeye karar verdi. Güvenlik kuvvetlerinin tavrını protesto eden Tertip Komitesi, bunun yepyeni bir gelişmeyi simgelediğini, en doğal demokratik hakların bile doğrudan rafa kaldırıldığını, kitlelerin hak ve özgürlüklerine engel olunduğunu açıkladılar.

Mitingin ertelenmesine rağmen çok sayıda kişinin güvenlik kuvvetleri tarafından gözaltına alındığı bildirildi. Bu arada miting için hazırlanan pankart ve dövizlerinde toplandığı gelen haberler arasında. Son gelişmeler nedeniyle Soma halkının huzursuz olduğu bildirildi.

KIRŞEHİR'DE BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLMÜŞ OLARAK BULUNDU

Kırşehir'in Boyadağ yakınlarında Yaşar Demirci adında bir kişi öldürülmüş olarak bulundu.Yetkililer Demirci'nin kurşunlanarak öldürülmüş olduğunu ve olayla ilgili soruşturmaya başlandığını açıkladılar.

ANKARA'DA BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Aktaş Orhangazi Mahallesinde Abdullah Nazlı adında bir kişi öldürüldü, yetkililerden edinilen bilgilere göre olay şöyle meydana geldi.

Evlerinde oturdukları sırada Ali ve Ahmet Nazlı adlı yakınlarının oynadıkları tabancanın ateş alması sonucu, Abdullah Nazlı adlı işçi yaralandığı öne sürüldü. Ağır yaralanan Abdullah Nazlı kaldırıldığı hastanede kurtarılamayarak öldü.

TRABZON'DA FAŞİSTLERCE KATLEDİLEN NECATİ KÜÇÜKASLAN'IN CENAZESİ KALDIRILDI

Trabzon'da bir süre önce çalıştığı Örnek Oteli'nde faşistlerin silahlı saldırısına uğrayarak yaşamını yitiren Necati Küçükaslan'ın cenazesi Akçaabat'ın Çayırbaşı nahiyesinde yakınları ve tüm yöre halkının katıldığı bir törenle toprağa verildi.

Çayırbaşı Bucak merkezinde toplanan kalabalık bir grup Necati Küçükaslan'ın evine kadar üzerlerinde "Necatiler ölmez", "Faşizme ölüm tek yol devrim" "Faşizme ölüm halka hürriyet" sloganları yazılı olan pankartlarla yürüdüler. Cenaze başında yapılan konuşmalarda faşist teröre karşı mücadele edilmesi gerektiği vurgulanarak, faşist katliamlar protesto edildi. Küçükaslan'ın cenazesi toprağa verildikten sonra gruplar dağıldı.

AKŞEHİR HALKEVİ CHP'Lİ BELEDİYE BAŞKANI TARAFINDAN KAPATILDI

Akşehir halkevi CHP'li Belediye Başkanı Dr. Vecihi Küçük tarafından bir süre önce faşistlerce yakılması gerekçe gösterilerek kapatıldı. Halkevindeki tüm demirbaş eşyaları belediye zabıta ekipleri tarafından İtfaiyeye taşıtan Belediye Başkanının tutumu Akşehir halkı tarafından protesto edildi.

İSTANBUL'DA SAĞ GÖRÜŞLÜ BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Kanarya, Martı sokakta bir otomobilin içinde oturan sağ görüşlü Osman Demirezer kimliği belirsiz kişilerin açtığı ateş sonucu öldü. Yetkililer olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü bildirdiler.

● CHP'li olduğu belirlenen Ahmet Car adlı bir kişinin Esenler'de bulunan evi faşistlerce basılarak kurşunlandı. Yetkililer olayda ölen veya yaralanan olmadığını, evde yapılan incelemelerde çok sayıda mermi ve boş kovan bulunduğunu bildirdiler.

● Mecidiyeköy'de faşistler zorla "Hergün" gazetesi satmak istedikleri Sadık E.ç adlı sol görüşlü bir kişiyi gazeteyi almadığı için yaraladılar. Efe'nin Şişli Çocuk Hastanesi'nde tedavi altına alındığı bildirildi.

● Kocasinan'da Et Balık Kurumu işçisi Besim Akturgut'a açılan ateş sonucu yaralandı.

● Hasköy Sütlüce İmrahor caddesindeki bir evin bodrum katında Hüseyin Altan adlı 60 yaşındaki bir kişi elleri ve ayakları bağlandıktanı sonra boğazı kesilerek öldürülmüş olarak bulundu.

Olayın siyasi yanının bulunup bulunmadığının araştırıldığı soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

● Kumburgaz'da bulunan bir kulübün silahla taranması sonucu kulüp sahibi Ahmet Bektaş, İsmail Çağlar, Seyhan Özer ve adının Aydın olduğu belirlenen kişiler yaralandı. Çapa hastanesine kaldırılan yaralılardan Ahmet Bektaş öldü.

Yetkililer olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü bildirdiler.

● Karagümrük'te bir süre faşistlerce ağır yaralanan Mobilyacı Ruhi Ağıltaş tedavi edilmekte olduğu Çapa Hastanesi'nde kurtarılamayarak öldü.

BURSA'DA 5 KİŞİ TUTUKLANDI

Bursa'da çeştili olaylara karıştıkları ve İGD yanlısı oldukları öne sürülen 5 kişi gözaltına alınarak tutuklandı. Yakalananlardan birinin üzerinde tabanca bulunduğu ve tutuklananların türkiye Komünist Partisi paralelinde çalışmalar yaptıkları iddia edildi.

POLİTİKA CİDDİ BİR İŞTİR

Halk için — Son Havadis — Halkla beraber

Başbakan Bakanlar Kurulu kararı olmadan Devlet tarafından üretilen mal ve hizmetlere zam yapılmamasını istedi

DEMİREL PTT ZAMMINI DURDURDU

Aygün: Erken seçim AP'ye tek başına iktidar imkanı verecektir

Demirin kilosu düşünce

Bunun Türkçesi şöyle olmalıydı bizce: "Demirel PTT zammını durdurdu, eşeği önce kaybettirdi sonra buldurdu."

Saflığın bu kadarı...

Anka Ajansının bir haberine göre, turistlere yapılan ve 1000 doları geçen satışlar ihracat sayılacakmış. Ajansın geçtiği haber aynen şöyle:

ANKARA(ANKA)

Başbakanlığa bağlı Teşvik ve Uygulama Dairesi tarafından yayınlanan bir tebliğde,ihracat sayılan satış ve teslimler belirlenerek, turistlere yapılan 1000 doları aşan satışların da ihracat kapsamına alındığı bildirildi.

İhracat sayılan satış ve işlemler gibi turistlere yapılan satışlar da ihracatı teşvik tedbirlerinden olan, vergi resim ve harç istisnası faiz farkı ödemesi ihracattan önce ve sonra döviz tahsisi ve gümrük muafiyetinden yararlanacaklar.

Başbakan Demirel'in deyimiyle "70 sente muhtaç" bir hazine için 1000 dolar elbette büyük rakamdır. Ancak, bu önlemin sökeceğini ve bu yolla bir kuruşluk döviz elde edileceğini sanmıyoruz. Neden mi? Bunun nedenini anlamak için İstanbul piyasasını şöyle bir dolaşmak yeterlidir sanırız. Turistik eşya satışı yapan yüzlerce dükkan vardır bu piyasada ve bu dükkanlarda her gün binlerce dolarlık satış yapılır, Bunlardan kaç doları bankalara intikal eder acaba? Yoksa bu paralar Tahtakale Merkez Bankası'na mı aktarılır?

Sen 1000 dolardan fazla ihracat için vergi resim ve harç istisnası faiz farkı ödemesi gibi kolaylıklar tanıyorsun amma adam yaptığı satıştan elde ettiği tüm dövizi cebe atmak varken getirip sana teslim edecek ve bu kolaylıklardan yararlanacak öyle mi? Saflığın bu kadarına da pes doğrusu.....

"Duydum ki, madalyalı dansözleriniz varmış... Ben de göbek dansı isterim. Keh, keh keh..."

"Tersane direnişinden TARİŞ'e"

A. SARIALİ

—14—

İşçi sınıfı hızla örgütlenirken, CHP de yoğun bir biçimde yeni bir Sendikalar Kanunu hazırlamakla meşguldü

1946 hareketi çok kısa sürdü

SANAYİNİN YOĞUN OLDUĞU BÜTÜN MERKEZLERDE SENDİKALAŞMA HAREKETİ BÜYÜK BİR HIZLA YAYILIR.

● SIKIYÖNETİM 16 ARALIK 1946 TARİHİNDE YAYINLADIĞI 5 MADDELİK BİR BİLDİRİYLE, HER İKİ SİYASİ PARTİ VE ONLARA BAĞLI SENDİKA VE YAYIN ORGANLARINI KAPATIR, YÖNETİCİLERİNİ TUTUKLAR.

Uzun bir bekleyişten sonra işçi sınıfı yeniden ekonomik örgütüne kavuşmuştu. Sanayinin yoğun olduğu bütün merkezlerde sendikalaşma hareketi büyük bir hızla yayılır: "Hayret edilecek gayretler ve akıl durduracak vasıtalarla ön ayak oldukları teşekküllerini besleyip yaşatma ve kuvvetlendirme seferberliği içinde müthiş fedakârlıklarıyla bütün engelleri aşıp yıkmaya azmetmiş bu bir avuç kahraman işçi çocuklarını ileriki nesiller hayranlıkla selamlayacaklardır." (Sendika gazetesi, Türkiye İşçileri Uyanıyor, 21 Ağustos 1946)

Bu arada CHP de yoğun bir şekilde yeni sendikalar kanunu hazırlamakla meşguldü. Sosyalist partilere bağlı yayın organlarında mecliste görüşülecek yeni sendikalar kanunu tasarısı ile çeşitli yazılar çıkar.

Tasarıda grev hala suç sayılmaktaydı.

Sendika gazetesinde çıkan bir yazıda grev hakkını suç sayan bu yeni yasa karşısında susan bilim adamlarına seslenilmekte: "Dr.'lar, Doçentler, Profesörler, Ordinaryuslar neredesiniz? Yarın bu tasarı olduğu gibi kanun halini alırsa, hükümlerini kürsülerinizde ve kitaplarınızda anlattığınız insan hak ve özgürlükleriyle bağdaştırmakta yine güçlük çekmeyecek misiniz? Nihayet imam yine bildiğini okusa da, böyle bir kanunu tasvip etmemiş olmak sizce bir şeref değil midir? Dr.'lar, Doçentler, Prof.'lar, Ord.Prof.'lar neredesiniz?" —14 Aralık 1946, sayı 16—

Aslında aradan 34 yıl geçmesine rağmen soru hala güncelliğini koruyor. Sahi beyler, nerdesiniz?

Kendi görüşlerine uygun yeni bir Sendikalar Kanunu hazırlayan CHP, işçi sınıfının kendi ekonomik ve siyasal örgütlerine böyle dört elle sarılıp, onları yaşatmak için didinip durmasına, sonuna kadar seyirci kalamazdı. Perdeyi bir yerde indirmesi gerekiyordu: 16 Aralık 1946 tarihli sıkıyönetim komutanlığı bildirisi.

1940'lardan beri İstanbulda mevcut sıkıyönetim, 16 Aralık 1946 tarihinde yayınladığı 5 maddelik bir bildiriyle, her iki siyasi parti ve onlara bağlı sendika ve yayın organlarını kapatır, yöneticilerini tutuklar

1946 hareketi, çok kısa sürmüş ve burjuvazi tarafından daha tohum halindeyken üstü kalın bir toprakla örtülmüş olmasına rağmen, sınıf sendikacılığının bir bakıma başlangıcı sayıldığından büyük önem taşır.

YARIN:
Hüsamettin Özdoğu

BULMACA

SOLDAN SAĞA:
1- Tek kat ya da sağlam olmayan, dayanıksız; 2- Bir ölçünün doğruluğunu yoklamaya yarayan aygıt - Başlıca, temel niteliğinde olan; 3- Küçük ve az kapalı körfez - Bir bağlaç; 4- Bir şeyi benzerlerinden ayırt etmeye yarayan temel özellik - Tersi: Bir ulusa göre kendisinin bağımsız ve egemen olarak üzerinde yaşadığı yeryüzü parçası ve onun havası ile karasuları; 5- Radyum elementinin simgesi - Sonuna sessiz bir harf getirildiğinde, üzerine basınca çöken nemli ya da çamurlaşmış toprak anlamındaki sözcük belirir; 6- Çok söylemeyi huy edinen, çenesi düşük; 7- Çok karşıtı - Üzüm suyu; 8- Her konumda biçimini koruma özelliği; 9- Eski Mısır'da bir güneş tanrısı - Boru sesi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:
1- Düşünce ya da anlatımın herkesçe ve kolayca anlaşılacak biçimde açık olması; 2- Bir gezegen - İki tarla arasındaki sınır; 3- Bir nota - Tersi: Üst perdeden atıp tutma; 4- Soy - Belli bir işe yarayacak bir duruma getirilmiş; 5- Bir sayı - Lantan elementinin simgesi; 6- Bir Anadolu ezgisi ve bu ezgiyle söylenen koşma 7- Bir işte başta gelen kimse - Gördüğünü ve bildiğini bir yargı ya da soruşturma kurulu önünde söyleyen kimse; 8- Güç, derman, anlamında bir sözcük; 9- Sancak - Bayağı, sıradan.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									■
2					■				
3		■	■				■		
4				■					
5		■			■				
6								■	■
7		■			■				
8								■	
9	■		■			■	■		

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA:
1- Tasım - Töz; 2- Alalamak; 3- Nakış - Tür; 4- Akar - Ze; 5- İn - Az; 6- Yadsımak; 7- Ok - İRA - İm; 8- nıK, Anele; 9- Saik - Rey.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:
1- Tansiyon; 2- Ala - Nakış; 3- Saka - Ka; 4- Ilık - Si; 5- Maşa - Irak; 6- Raman; 7- Tat - zA - Er; 8- Öküz - Kile; 9- Ren - Mey.

Vesselin Andreev 1918 yılında Pirdop'ta doğdu. Hukuk okudu. 1941'den 1943'e kadar faşizme karşı gizli olarak direnmeye katıldı ve sonra direnme güçlerine geçti ve partizan oldu. Şiirlerinin çoğu orada geçirdiği günleri anlatır. Kurtuluştan sonra "Halk Ordusu" ve "Edebiyat Cephesi" adlı gazetelerde yazdı. Karolev'in yazdığı gibi, Andreev, şiirlerindeki kahramanlar gibi "duygusal, zeki, etkin ve ince ruhlu bir ihtilalcidir". Önemli kitapları: DİRENME TÜRKÜLERİ (1947), DİRENME BAĞIŞI (1959), GENÇLİK BİZİMLE KALIYOR (1963), KARTAL YOLDAŞLAR (1964), KANIMIZLA GECELERİ RAHATSIZ EDİYORUZ (1969), sizsiz YAPAMAM (1974).

Direnme türküsü

İşkence ettiler ona günlerce,
ne bir söz çıktı ağzından,
ne bir çığlık ne bir inilti.
Bir gün ağız yanıldı,
Antonio, dedi durup dururken,
söylemişti kendi adını.
Sonra gene sustu tam bir hafta.
Yara içindeydi tekmil vücudu,
irin akıyordu yaralardan boyuna,
"Söyle, seninkiler nerde?"
Direnme birliğini getirdi gözünün önüne,
kapadı gözlerini ve titredi.

Kalleşlik yok bizim sözlükte.
Bir polis, gömleksiz bir polis,
öfkeden kıpkırmızı.
Ateşediyordu sağına soluna.
Antonio baktı kırpmadan gözünü:
"Bana ateş et, katil, bana!"
Tuz basmışlardı korkunç yaralarına,
keskin acı işlemişti kemiklerine kadar,
o gık demeden sıkıyordu dişlerini.
Nasıl dayanabilmişti bağırmadan?
Tükenmiş, nefretle dolmuştu içi,
bu herifler ne zalimdiler, ne vahşi!

Kıvrandı acılarla daha bir zaman,
ama kaçırmadı ağzından tek bir söz,
ve yavaş yavaş kesildi soluğu.
Baktılar korkuyla, şaşkın şaşkın ona
o sessiz soluksuz, o onurlu adama.
Yutmuşlardı sanki dillerini.
Mırıldandı zorla faşist ajan:
"İnsan değil, taş bu!"
"Taş değilim, hayır,
bir savaşçı, direnme gücünden!"
Dedi Antonio yavaşça
ve canını soludu.

Çev:A.Kadir—Asım Tanış—G.Santoro,
Dünya Halk ve Demokrasi Şiirleri 3, s. 80—81)

ODTÜ-ÖTK EDEBİYAT KULÜBÜ "12 MART SONRASI TÜRK EDEBİYATI" KONULU BİR SÖYLEŞİ DÜZENLEDİ

CAN YÜCEL: "ROMANDA, DEVRİMİN ACİLİYETİNİ KAVRAMAK GEREK"

SÖYLEŞİDEN SONRA ODTÜ ÖĞRENCİLERİNİN ŞİİRLERİNDEN OLUŞAN BİR DE SERGİ AÇILDI. EDEBİYAT KULÜBÜ YETKİLİLERİ, BU TÜR KÜLTÜREL ÇALIŞMALARLA ÖĞRENCİLERİN ÖTK ÖRGÜTLÜLÜĞÜNDE YÖNETİME KATILAN BİREYLER HALİNE DÖNÜŞTÜRÜLMESİNİN AMAÇLANDIĞINI BELİRTTİLER.

Sanat SERVİSİ

ODTÜ—ÖTK Edebiyat Kulübü, geçtiğimiz günlerde, "12 Mart Sonrası Türk Edebiyatı" konulu bir söyleşi düzenledi. Bu söyleşiye gazetemiz yazarlarından ve ozan Can Yücel de katıldı. Can Yücel, özellikle roman konusunda yoğunlaştığı konuşmasında, romanın ülkemiz için son derece yeni bir tür olduğunu belirtti. Romanın ortaya çıkıp gelişebilmesi için, toplumun gelişiminin hızlanmasının ön koşul olduğunu sözlerine ekleyen Yücel, konuşmasını ".. Romanda biz niye yaya kalıyoruz? Bence önemli olan bu. Batı için bile yeni bir şey roman. Romanın başlaması, dünyada burjuvazinin ortaya çıkışıyla birlikte oluyor. Eğer toplum hızlanmamışsa romancı çıkmaz." şeklinde sürdürdü.

Ülkemizde romandan çok sinemanın düşünülmesi gerektiğini savunan Can Yücel, ülkemiz için sinemanın romandan daha kolay ve yararlı bir alan olduğunu vurguladı. Nazım Hikmet'in şiirlerinin de sinema tekniğine sahip olduğunu söyleyen Can Yücel, sinemaya eğilmenin gerekliliği üzerinde de durarak "Biz, işin aciliyetini, sorumluluğunu göremiyoruz romanda. Örneğin Yaşar Kemal, meddahın bir tek sayfada anlatacağını yirmi sayfada anlatıyor. Demek ki devrimin aciliyetini hissetmiyor" dedi. Can Yücel 12 Mart sonrası Edebiyatı için de şunları söyledi:

"12 Mart'tan sonra adamlar, 'profesör dayak yer mi?' diye yazdılar. Oysa bu halk yüzyıllardır dayak yemekten şamar oğlanına dönmüştü. Aydınlar bunu ancak 12 Mart'ta dayak yiyince anladılar ve böylece kendileri de halktan oldular. Son dönemde benim gördüğüm, roman yok. Romanın ana görevlerinden biri olan 'yalanı yok etmeyi' biz başaramamışız.."

Söyleşinin bundan sonraki bölümünde Can Yücel, bazı şiirlerini okudu ve kendisine yöneltilen soruları yanıtladı.

Söyleşiden sonra Edebiyat Kulübü'nün açtığı şiir sergisinde yer alan bazı şiirlere ödül verildi. Edebiyat Kulübü yetkilileri sergide yalnız ODTÜ öğrencilerinin şiirlerine yer verildiğini belirterek, bu tür kültürel çalışmalarla ODTÜ kitlesinin ÖTK örgütlülüğünde, yönetime katılan bireyler haline dönüştürülmesinin amaçlandığını söylediler.

Şiirlere verilen ödüller, Öğretim Üyeleri Ayten Bear, Ayşegül Yüksel, Suar Kaserarif, ÖTK—Sanat Kültür Topluluğu'ndan Ayla Altay, Edebiyat Kulübü'nden Özcan Karabulut ile Yücel Çeliker'den oluşan seçici kurul tarafından dağıtıldı. Şiir sergisi, 4 Temmuz tarihine kadar açık kalacak.

"CANNES FİLMNAMESİ" ②

Yalnız ülkemizde değil

Sinemadaki çıkmaz tüm dünyada yaşanan bir gerçek

- ŞENLİĞİN "YÖNETMENLERİN İKİ HAFTASI" BÖLÜMÜNDE ÜLKEMİZDEN ALİ ÖZGENTÜRK'ÜN "HAZAL" FİLMİ DE GÖSTERİLDİ VE İLGİ GÖREN FİLMLERDEN BİRİ OLDU.
- JÜRİ ÖZEL ÖDÜLÜNÜ ALAN "AMERİKA'DAKİ AMCAM" FİLMİ İLE ALAİN RESNAİS CESUR BİR ÇIKIŞ YAPMIŞTI.
- ŞENLİĞİN BÜYÜK ÖDÜLÜ ALTIN PALMİYE'NİN İKİ SAHİBİNDEN BİRİ OLAN AKİRA KUROSAWA'NIN "KAGEMUSHA" FİLMİ TOPLUMSAL VE BİREYSEL TRAJEDİ ARASINDAKİ İLİŞKİYİ DANTEL GİBİ ÖREN BİR YAPITTI.

İşte bu kriterlere göre seçüen filmler şenliğin "Yarışma" ve "Belli bir Bakış" bölümlerinde gösteriliyor. Bu resmi bölümlerin dışında şenlik bünyesinde yer alan, fakat seçimi her bölümün yöneticilerine bırakılmış denge unsuru bölümler var. Bunlardan en önemlisi 1962'den bu yana kesintisiz sürdürülen ve Fransız Eleştirmenler Birliğinin düzenlediği "Eleştirmenler Haftası". Buraya seçilen yapıtların belli bir özgünlüğü olan konulu ve belgesel filmler olması yanında, yönetmeninin birinci veya ikinci filmi olması koşulu aranıyor. Haftaya katılan filmlerin sayısı da yedi olarak sınırlandırılmış. İkinci yan bölüm 1969'dan bu yana "Film Yönetmenleri Topluluğu"nun düzenlediği "Yönetmenlerin İki Haftası". İlk kez bir Türk filminin resmi olarak Cannes'da sunulduğu bu bölüm (Yılmaz Güney'ın Umut Filmi) daha çok dünyanın her köşesinden genç sinemacıları yüreklendirmek ve onları sinema-severler ve eleştirmenlere tanıtmak görevini üstlenmiş bir bölüm. Bu yıl gösterilen film sayısının geçen yıldan on fazlası ile yirmi iki'ye çıkarıldığı "Yönetmenlerin İki Haftası" bölümünde ülkemizden Ali Özgentürk'ün "Hazal" filmi de gösterildi ve bu bölümün ilgi gören filmleri arasında yer aldı. Yine "Film Yönetmenleri Topluluğunun" düzenlediği "Fransız Sinemasının Perspektifleri" bölümünde genç Fransız sinemasının onüç filmi sergilendi.

Ben taha çok uluslararası bölümlerdeki filmleri görmeyi yeğledim. "Fransız sinemasının Perspektifleri" bölümünden üç tane film izlerken (Bu filmleri izlememin nedeni, ilk filmini yapan yönetmenler arasında yapılan ve "Hazal"ın da aday olduğu "Altın Kamera" yarışmasında aday olmaları idi) şenliğin yukarıda saydığım bölümlerinde yer alan 74 filmden 60 tenesini izledim. Günde ortalama beş film. Bu beş film yanında ilginç filmlerin yönetmenlerinin basın toplantılarına da katıldım. Burada yaptığım değerlendirme şenlik sonrası iki gün süren bir toparlama sirecinin sonuçları olacak. İsterseniz işe bu yıl ki yarışmalı bölümün ağır topları ile başlayalım.

Şenliğin Büyük ödülü Altın Palmiye'nin iki sahibinden biri olan Akira Kurosawa'nın "Kagemusha" filmi. Sekiz yıldan beri ülkesinde ilk kez film çevirebilen büyük usta'yı ülkemizde iki yıl önce gösterilen bir Sovyet filminden, "Dersu Uzala"dan tanıyoruz. XVI. yüzyılda bir aşiret reisinin ölmesi üzerine, aşiretin bütünlüğünü korumak için reis'in "gölgesi- Kagemusha" olan bir ipten kurtulmuş soyguncunun öyküsü ile içiçe olarak, aşiretin yokoluşunu anlatan bu tarihi film Kurosawa'nın tüm ustalığını yansıtıyordu. Toplumsal trajedi'yi bireyin trajik kaderi ile içiçe bir dantel gibi ören Kurosawa, başoyuncusu Tatsuya Nakadai'nin de katkısıyla uzunluğuna rağmen ilgi ile izlenen bir yapıt çıkarmıştı ortaya. Japon yapımcılarının ancak geçen yılki Cannes galibi Coppola'nın ve FOX şirketinin işin içine girmesi ile destekledikleri film, ülkemizdeki sinema çıkmazına benzeyen durumların dünyanın heryerinde yaşandığını gösteriyordu.

Kurusawa'nın hemen adrından, hatta daha önce sözü edilmesi gereken bir usta yönetmen de Alain Resnais idi. "Amerika'daki Amcam" filmi ile Jüri Özel ödülünü alan Resnais, bu filminde bazı eleştirmenlerce "Soğuk" olarak nitelendirilen, neredeyse "didaktik" denilebilecek bir yöntem araştırmasına girişmişti. Profesör Laborit'nin insan beynii ve sinir sistemi üzerine yaptığı araştırmalardan çıkarak, üç insanı sosyal çevreleri içinde izleyen Resnais, insan davranışlarının nedenlerine yanıtlar arıyordu. Her ne kadar Profesöz Laborit arada kendisi olarak veya görüntüler altında yine kendi sesi ile kuramının ana hatlarını anlatıyorduysa da, Resnais bilim-insan ikileminin sorunlarını sanatsal yaklaşımı ile bir senteze doğru götürüyordu. Cesur bir çıkıştı Resnais'nin yaptığı. Özellikle Fransız sineması'nın son yıllarda baştacı ettiği belirsizlik ve yaşamın anlamsızlığı temalarını yanıtlarcasına açık seçik bir film ortaya koyan Resnais, görüşlerine ve bu görüşleri sunuş yöntemine katılmasak bile önemli ve riskli bir çabaya girişmişti. Bu çaba'nın önemi dünya'nın onyedi ülkesinden gelmiş eleştirmenlerin oluşturduğu "Uluslararası Sinema Eleştirmenleri" jürisinin ödülünü bu filme verene kadar saatler boyu yaptığımız tartışmalarda çok iyi ortaya çıktı. Üstelik Fransız sinemasının öncü yönetmeni Jean Luc Godard'ın uzun yıllar sonra ilk kez katıldığı (İsviçre adına) yarışmada sunduğu "Canını Kurtarabilen Kurtarsın" filminin anlamsızlığı yanında Resnais'in çabasının saygınlığı daha da artıyordu.

Altın Palmiye Ödülü alan "Kagemusha" filminin çekimi sırasında yönetmen Akiro Kurosawa...

KENAR MAHALLE DELİKANLILIĞI ÜZERİNE

—2— Ender Mutlu

insanlar yaptıkları işin basit bir parçası durumuna sokulmuşlarsa, orada ancak egemenin gözleri ışıldar

Bu olguları, kendi iç dinamiği ile gelişerek, bir önceki üretim biçiminden kapitalist üretim biçimine geçebilen ülkelerin ara-geçiş sürecinde ve kapitalizminin kendi iç dinamiği ile gelişebilmesi emperyalizmin ahtapotvariliği sayesinde imkansızlaşmış yarı- sömürge ülkelerin bu çok uzamış ve daha da uzayacak olan ara-sürecinde görmekteyiz. Artık saf anlamda feodal olmayan ve emperyalizme bağımlı olduğu sürece saf anlamda kapitalist bile olamayacak olan bu yarı-sömürge ülkelerde genel olarak var olan devrimci durumun besleyip boy verdirdiği ihtilalci bir kültür, bu "popüler", yoz ve esas olarak karşı-devrimin işine yarayan kültürü aşağılardan süre süre sovutlamaktadır.

II—Dil ve birkaç kavram örneği:

"Haso delikanlı" "bitirim", "ağır bitirim", kıyakçı", "aksuata", "lüffe".

Dil argo. Uyuşturucunun beyinde yaptığı tahribatın dile yansıması ya da öykünme sonucu peltek ve ağır bir aksan, kavramlarda, benzetmelerde çocuksuluk-"kalbinin ruhunu yiyim senin, mavi çocuk"—ve hayal gücü var. Bir diğer ilginç olgu da, Arap olmamalarına karşın çoğu "delikanlı" da görülen Arapça sözcük kullanma eğilimidir:

—Maraba ammo
—Maraba ebi

—Melih be ebi, hoş meli (iyiyim)
—Hesabetrohi ebi? (Nereye gidiyorsun)

Herhalde bu dilin daha "bitirim" bir görünüm verdiği sanılmaktadır.

"KIL"LAR, "CAZGIR"LAR VE "HARBİ DELİKANLI"LAR

III—Değerler:

1. Grup—Bazıları bu özellikleri sadece yürüyüş ve dilde gösterirler. Hem de belirgin bir karikatürize ediş ile birlikte. Daha gençtirler ve ana dürtü öykünmedir. Grup dolaşma eğilimi ağır basar. "Racon"lara-ilkelere pek uymazlar. Örneğin, 3 kişinin bir kişiyi dövmesi "delikanlılığa" sığmaz ama bunlar da bu ilkeye uymaz. Yıllar sonra ya ilkelere uyma aşamasına varılacak ya da aynı veya farklı davranış biçimlerinde, ilkesizlik sürdürülecektir.

2. Grup—Bunlar daha üst ekonomik düzeydedirler. Başlangıçta hısım, akraba ile birlikte olma temelinde "mahallede" oturan ailelerin bu ekonomik yapıları zorunlu olarak onları hayatın her yönünde diğerlerinden uzaklaştırıcı bir rol oynayacaktır. Önceleri "delikanlı" davranşlarımda olan bu tür aile çocukları, sonraları (sosyal çevre değiştirebilme olanağı ile paralel) yavaş yavaş bu davranış biçiminden uzaklaşacak ve git gide "kıl"laşacaklardır.

3.Grup—Daha "ağır kamil" ve "kendi içinde tutarlı" dırlar. Örneğin bu grup mahallenin kızına ya da mahalleden geçen yabancı bir kıza laf atmama ilkesine uyar.

Aynı başlık altında yer almalarına rağmen, 1. ve3. grup arasındaki farklılığın nedenini, daha demokratik, kültürel yapısı daha sağlam ve insani değerlerin egemen olduğu bir aile ya da benzeri bir çevre yapısına bağlıyorum. Öyle ki, kişiye yeri geldiğinde önderlik edilebilsin, kişi yapıcı eleştiri ve uyarılar alabilsin.

YAZILI OLMAYAN MAHALLE KURALLARI

Mahallenin, 6 çocuklu, yoksul, Karadenizli bir ailesinin üç kızından en büyüğü gündüzleri Reci'de, Reci dışındaki saatlerde de serbest çalışırdı. Mahalle delikanlıları bunu bilir, bazıları bu serbest saatlerde beraberliğe meyillenir ama bunu gerçekleştiremezlerdi. (O zamanlar onlara oranla daha küçük olduğumdan bazı ayrıntıları bilemem). Ancak yazılı olmayan mahalle kurallarının etkisinde, ayıplama ve adının "keleğe" çıkması korkusu ile bir yandan bu eğilimlerini tavırlarına yansıtamaz, öte yandan bir dizi çelişkiyi de içlerinde taşırlardı. Ama kızı mahalle sınırları dışında zor durumda görseler duruma hemen müdahale hakkını kendilerinde görürlerdi.

Mahallenin kızlarından birisi, mahalle sınırları dışında bir yabancı ile beraber -gönüllü olarak- görüldüğünde bu, "mahalleye ağır hakaret" olarak nitelendirilirdi. Mahalleli tarafından görüldüğünü farkeden kız, çoğu zaman eziklik, suçluluk psikolojisi içine girerdi. Yazılı olmayan 'mahalle kuralları' onlar için de geçerliydi çünkü.

Sanırım işte burada, kadın-erkek ilişkileri ve bu konudaki görünür görünmez engeller üzerine söz etmenin yeridir. Ama bu ilişkilerin Gencebay müziği ile bir ilintisi olacak mıdır? Bence olacaktır.

Birinci olarak işsizler açısından. Kentlerde "delikanlı"ların çoğu işsizdir. Üretimden uzak bu durağan ortamda insanlar daha çok yıpranmaktadırlar. Yaşanan hayatın bir kenarında kalmışlık—farkında olunsun ya da olunmasın— insanları gitgide zayıflatan bir boşluğa itmektedir.

İkinci olarak çalışanlar açısından. Sözde, her ne kadar "işleyen demir ışıldar" sa da, bu, işleyişin niteliğine bağlıdır. Üretenlerin, üretim alanlarında söz ve karar sahibi olduğu, bu tür bir işleyişin parçalardan başlayarak onlardan oluşan bütünde de görüldüğü toplumlarda iş de işçi de ışıldıyacaktır. İnsanlar yaptıkları işin nerede ne anlam taşıdığının ve neye hizmet ettiğinin bilincinde olarak daha yaratıcı ve mutlu olacaklardır.

Yarın:
KILAVUZU
KARGA OLANIN

Linos Topluluğu sanatçıları

Festivalde bugün: LINOS TOPLULUĞU

AYA İRİNİ
(Saat: 19.00)
LİNOS TOPLULUĞU

Program:
W.A.Mozart: Flütlü Dörtlü "Re Majör" KV 285
W.A.Mozart: Obualı Dörtlü "Fa Majör" KV 370
F.Schubert: Sekizli "Fa Majör", Op. 166 posth. -D. 803

11 sanatçıdan oluşan Linos Topluluğu, 1977 yılında Batı Almanya'da çeşitli müzik ödülleri almış olan sanatçıların girişimleri ile kuruldu. Kendisini oda müziği literatürüne adamış olan topluluk, kuartet'ten oktet'e dek tüm oda müziği yapıtlarını seslendirmektedir. 1977'de Walter Kaminsky Vakfı ve Alman Müzik Konseyi'nin öğütleri ile geniş bir reperetuar hazırlayan Linos Topluluğu, o günden buyana Batı Almanya'da sayısız konserler vermektedirler.

RUMELİHİSARI
(Saat: 21.30)
İstanbul Belediye Konservatuarı Halk Müziği Topluluğu'nun vereceği konseri ünlü şef Adnan Ataman yönetecek.

1926 yılında İstanbul'da doğan Adnan Ataman, ilk öğrenimini Safranbolu, orta ve liseyi ise Kastamonu'da tamamladı. İstanbul Tıp Fakültesinde 3 yıl okuduktan sonra ayrılarak 1949'da İstanbul Radyosu'nda göreve başladı. 1955 yılında Konservatuarı Halk Müziği Topluluğu'na girerek 1961'den beri bu topluluğun şefliğini yapmaktadır. 1965'de "Uluslararası Halk Müziği Konseyi"ne üye olan Ataman 5 yıl sonra bu görevinden ayrıldı. Halen İstanbul Belediye Konservatuarı Halk Müziği Topluluğu'nda şeflik görevine devam etmektedir.

Meclis'te oyun içinde oyun

(Baştarafı 1. Sayfada)
nu görüştü.

Ortak grupta konuşan Genel Başkan Bülent Ecevit, MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan ile yaptığı görüşme konusunda üyelere bilgi verdi ve "Bizim ilke olarak anlaşmaya vardığımız ya da benimsediğimiz konu anarşiyi tırmandıran, ekonomiyi giderek kötüleştiren bu hükümetin düşürülmesidir" dedi.

Ecevit, MSP ile yapılan görüşmelerin ancak hükümetin düşürülmesinden sonra derinleştirileceğini ve nasıl bir hükümet modeli ortaya çıkacağının o zaman belli olacağını bildirdi. "Bizim doğrudan doğruya düşündüğümüz bir yıl süreli onarım hükümetidir. Bunu Erbakan'a anlattık" diyerek şöyle devam etti.

"Grupta bazı arkadaşlarımız, CHP, MSP ortaklığı ya da buna benzer ortaklığın kurulması için çalışma yaptığımızı sanarak demeçler veriyor. Gazetelerdeki köşe yazarlarını şartlandırıyorlar.

Bu doğal olabilir. Parti içi görüş ayrılıkları da doğaldır. Ancak biz bu aşamada parti içi iktidar sorununu bir köşeye bıraktık. Şu anda devlet ve ülke sorununu düşünüyoruz."

Bülent Ecevit, hükümetin düşürülmesini takiben MSP ile derinleşmesine görüşmelere geceçeklerini de kaydederek bu konuda bağımsız bir başbakanın başkanlığında onarım hükümeti kurulmasını isteyeceğiz, ama daha hükümet düşmeden bu konularda MSP ile derinlemesine görüşemiyoruz" dedi. Erbakan'ın çarşamba sabahı yetkili kurullarını toplayarak karar vereceğini ve konunun o gün açıklığa kavuşacağını ifade etti.

Önemli günler aşamasında olduklarını bildiren Ecevit, tüm CHP'li parlamenterlerin Ankara'dan ayrılmamalarını da istedi.

Ecevit'in bu sözlerinden önce gündem dışı konuşan Afyon Milletvekili İsmail Akın kentteki faşist terörle ilgili görüşlerini açıkladı ve işkenceler yapıldığına dikkati çekerek, CHP'nin bu konuda daha etkin tavırlar alması gerektiğini söyledi.

Gündüz Onat'ta gündem dışı konuşmasında Gazi Eğitim Enstitüsü'nde okuyan sol görüşlü öğrencilerin bulunduğu sınıflara emniyet güçlerinin girerek baskı uyguladıklarını, bazılarının ise her gün dipçiklendiklerini anlattı.

MSP'NİN TUTUMU

Ecevit—Erbakan görüşmesinden sonra Erbakan'ın da hükümetin düşürülmesi ve bir "onarım hükümeti" oluşturulmasını benimsediğinin açıklanmasından sonra bu partinin gensoru karşısında nasıl bir tutum takınacağı henüz tam anlamıyla ortaya çıkmadı. Bazı MSP'li parlamenterlerin hükümetin düşürülmesine karşı olduklarını ve CHP—MSP işbirliğini istemediklerini açıklamalarından sonra parti içinde tartışmaların yoğunlaştığı bildirildi. Ecevit, dün toplanan CHP Ortak Grup toplantısında MSP'nin kesin tavrını çarşamba günü açıklayacağını belirtmesine rağmen henüz bu partiden bir açıklama yapılmaması, bir "pazarlık" konusu olarak yorumlandı. MSP'nin hem hükümet hem de gensoru konusundaki tutumunu son ana kadar açıklamayacağı belirtiliyor.

Öte yandan son gelişmeleri Demirel'in bir manevra olarak kullandığı öne sürüldü. Gensorunun TBMM'de gündeme alınmasına AP'nin olumlu oy verdiğini belirten bir parlamenter, "Demirel, parlamentoyu erken seçime zorlamak için gensoruyu da bir manevra olarak kullanabilir nitekim de öyle yapıyor" şeklinde konuştu.

Bu arada MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'in önceki gün yaptığı basın toplantısında, "MHP'yi hesaba katmayan bir formül çözüm olamaz" şeklinde sözler söylemesi Başkentte bir tehdit olarak değerlendirildi. Türkeş basın toplantısında MSP'yi ve CHP'yi MHP'yi dışlayarak bir hükümet kurmaya çalıştıklarını öne sürerek dolaylı olarak tehdit etmişti. Türkeş'in bu sözleri Parlamentoyu bir tehdit olarak değerlendirildi. Bir CHP'li parlamenter, "Türkeş, bir hükümet değişikliği ihtimaline karşı ve böyle bir şey gündeme geldiği zaman kendisinin de meşru görülmesini ve hükümette yer almasını sağlamak amacıyla saldırılarını yoğunlaştırabilir. Kendisini silah zoruyla kabul ettirmek isteyebilir. Bunun için böyle konuşuyor. Faşist güçlerin hem CHP tabanına hem de MSP'lilere yönelik saldırıları yoğunlaşırsa buna hiç şaşmamak gerekir." şeklinde konuştu.

MANDALİNCİ: HÜKÜMET HEMEN DÜŞÜRÜLMELİDİR

AP'den bir süre önce istifa eden Muğla Bağımsız Milletvekili Zeyyat Mandalinci, 'hükümetin bir an önce düşürülmesi yerine meclis hükümeti kurulması gerektiğini belirtti.

Anka Ajansının sorularını cevaplandıran Mandalinci, kurulmasını istediği meclis hükümetinin partili veya partisiz, ama partizan olmayan bir kişinin başkanlığında oluşturulabileceğini söyledi.

Öte yandan dün CHP Genel Başkanı ile bir süre sohbet eden bağımsız milletvekilleri Güneş Öngüt ve Mete Tan'ın bugün düzenlenecek bir tören ile CHP'ye katılacakları öğrenildi.

Bolivya

(Baştarafı 1. Sayfada)

ceği belirtiliyor.

Geçen yıl temmuz ayında yapılan seçimlerde Demokratik Halk Birliği oyların yüzde 37'sini alırken, Sosyalist Parti de yüzde 8 oy almış, toplam olarak solun oyu yüzde 45'i geçmiş, ancak Bolivya seçim sistemi bu başarının parlamentoya yansımasını engellemişti. Bunu merkez sağ iktidar ve ordunun darbe girişimleri izlemişti.

Demokratik Halk Birliği'ni esas olarak başkan adayı Siles Zuazo'nun partisi olan Sol Ulusal Devrimci Hareket (MNRI) ve başkan yardımcısı adayı olan ve geçen ay düzenlenen uçak sabotajında ölen Jaime Paz Zomora'nın Devrimci Sol Hareket'i (MIR) oluşturmaktadır. Geçen ay kırsal kesimde düzenlenen seçim toplantılara giden solun önemli liderlerinden bazıları uçaklarına düzenlenen sabotaj sonucunda ölmüş, son anda bu geziye katılmayan başkan adayı Hernan Siles Zuazo kurtulmuştu.

GÖSTERGE

(Baştarafı 3. Sayfada)

gerileme vardır.. Ve Başbakan bu durumda bile "sanayiide işler yolunagiriyor" diyebiliyor..

* * *

Asayişe gelince orada övünemiyor. Demirel.. Ama suçu kimin üstüne atıyor. "Bu devlet sorunudur, hükümet sorunu değil" diyor. Bunun anlamı şu: Eğer bu asayişde iyi sonuç alamıyorsam, kusur sadece Hükümetin değil... Ya kimin? Devletin diğer kuruluşlarının da bunda payı var.. Kim bu diğer kuruluşlar? Demirel meclislerden, mahkemelerden muhalefetten, ve dilinin altındaki baklayla Devlet'in Silahlı güçlerinden, bu uygulamalara sorumluluk payı çıkartmak istiyor..

20 yüzyılda, 35 yıl önce "sınırsız genel oyu" kabullenmiş bir ülkenin böyle bir hükümetle yönetilmesi ne büyük talihsizlik!.. "Kar beyazdır" dese kuşkuyla karşılanacak bir hükümetle...

KULİSLER, ÇELİŞKİLER VE GERÇEKLER

(Baştarafı 1. Sayfada)

Çağlayangil'in dinlenmek için gittiği Bursa'da adaylar arasından sakin bir seçim yapacağı, ayrıca adayların giderek yoğunlaşan "torpil"li baskılarından kurtulmaya çalıştığı bildirildi.

Kontenjan Senatörlüğü için en güçlü adaylar olarak başta partisini kapatan Ferruh Bozbeyli bulunuyor. Ayrıca eski rektör İhsan Doğramacı ile Kasım Gülek'in de adı geçiyor. Bu arada eski Kontenjan Senatörü Adile Ayda da meclise sık sık gelerek kulis yapıyor. Ayda hanımefendi son kez MSP'den Korkut Özal ile Meclis kütüphanesinde uzun uzun sohbet ederken görüldü.

İhsan Sabri Çağlayangil'in bu hafta sonunda yeni kontenjan senatörlerini seçmesi beklenirken, bir milletvekili de yapılacak atamanın iptali için Anayasa Mahkemesine yapacağı başvurunun dilekçesini hazırlamakla uğraşıyor. CHP'li Rahmi Kumaş, dilekçesinin bir taslağı cebinde olduğu halde meclisde atamayı bekliyor.

Kulislerde konuşulan bir başka konu ise geçtiğimiz hafta içinde başkentte toplanan NATO Bakanlar Konseyi toplantısı. Başbakan Demirel 20 yıl sonra konseyin Türkiye'de toplanmasından memnun olduğunu belirtirken NATO'nun Türkiye'ye yaptığı katkıları da övdü. Ancak NATO'nun Türkiye'ye katkısının ne olduğunu pek iyi anlayamayanlar için olsa gerek ittifakın resmi yayın organı "NATO Dergisi" Türkiye'nin 15 NATO üyesi arasında hala fert başına düşen ulusal geliri en az ülke konumunu sürdürdüğünü yazdı. Derginin son sayısında ülkemiz, yıllık bin dolarlık gelir düzeyi ile en az gelişmiş ülke ilan edilirken, ittifakın "kodamanları" 9 bin dolar gibi yüksek bir gelir düzeyine ulaşmışlar. Yunanistan'ın bile 3 bin dolar ile ülkemizden daha iyi bir konumda olduğunun kaydedildiği yazı, kulislerde konuşulan konular arasında yer aldı. Çelişki ve gerçekler gizlenmeden konuşulunca kimin kime büyük katkısı olduğu daha iyi anlaşılıyor.

Bu hafta ortasında Milli Savunma Komisyonunda SIA üzerindeki tartışmalar sürecek. Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen komisyon üyelerinin sorularını yanıtlayacak. Erkmen'in anlaşmayı savunacağı kesin ama kulislerde anlaşma konusunda iki önemli kavram tartışılıyor. Birincisi anlaşmanın savunma niteliği üzerine. "Saldırıya karşı mukabele" kavramının anlaşma metninde yer almadığına dikkati çeken uzmanlar SIA'nın savunma değil "istenildiği anda saldırı" amacıyla kullanılabileceğini belirtiyor. İkinci konu ise "Savunma tesisleri"ndeki "Saldırı uçaklarının" Türkiye'nin izni olmadan kalkamayacağı savının anlamsız olduğu yolunda. Uzmanlar "Menzil denetimi"nin anlaşmada bulunmadığını belirterek İncirlikten "Eğitim için uçuş izni" alacak ABD uçaklarının istediği hedefe saldırabileceğini, bunun anlaşmaya aykırı olmayacağını savunuyorlar.

Parlamento kulislerinde bir de "İnce politika" konusu var ki gerçekten "Her derde deva" bir ilaç gibi. Gensoru öncesi Başbakan'ın PTT zamlarını yayınladığı bir genelge ile durdurması bir "İnce politika" olarak değerlendiriliyor. Ecevit'in "geniş tabanlı hükümet" formülü de "İnce politika" olarak sunuluyor. CHP kurmayları daha doğrusu "kartacalılar" bu politikayla AP'nin MSP'yi bölme amacının boşa çıkartılacağını savunuyorlar. Doğrusu gerçekten de "çok ince" bir politika bu. O kadar ki Bertrand Russel'in "rölativitenin alfabesi" isimli eserindeki madde tanımına benziyor. "Madde tanımımızı Jane Austen'daki İsabella'nın çorbası gibi yapmayı denedik, ince ama çok ince değil" diyor Russel.

Beni Sadr istifasını verdi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran Devlet Başkanı Beni Sadr'ın istenildiği an işleme konulmak üzere dini Lider Humeyni'ye istifasını verdiği bildirildi.

Cumartesi günü Tahran radyosundan yayınlanan uyarısında Humeyni önce Beni Sadr'ı daha sonra'da Devrim Muhafızlarını uyararak islamın şartlarına uyulmadığını, kimsenin gereken otoriteyi göstermediğini söylemişti. Bundan bir süre önce Beni Sadr rehineler konusunda yaptığı açıklamada rehinelerin İran için bir sorun haline geldiğini ve en kısa zamanda serbest bırakılmasını istemişti. Bunun ardından Humeyni'nin uyarısı geldi.

Humeyni Tahran radyosundan yaptığı konuşmada, devlet yöneticilerindeki gevşekliğe değinerek "yüksek mevkilerde olanlar var olan sorunlara hiç dikkat göstermiyorlar, başkan niçin bu kağıtların ortadan kaldırılmasında girişimde bulunmuyor? Devrim Konseyi niçin müdahale etmiyor? Yapılması gerekli işlere ne oldu? Eğer onları yapamayacaksanız, çekip gidin" şeklinde konuştu. Bunun üzerine Beni Sadr'ın istediği zaman işleme koyması için Humeyni'ye istifa mektubunu sunduğu bildirildi.

Beni Sadr daha sonra yaptığı açıklamada "bakanların yaptıkları işlerden ben sorumlu değilim, çünkü onları ben atamadım" şeklinde konuştu. Beni Sadr hükümetin etkin olması için bakanları zorlamak için elinde yetki bulunmadığını söyledi.

Tüzük ve

(Baştarafı 1. Sayfada)

saat gecikmeli başladı.

Önceki gün tüzük maddelerinin görüşülmesi sırasında, Genel Sekreterlik ve Yürütme Kurulu üyelikleri seçimleri konusunda tartışmalar çıkmıştı. Tüzük Komisyonu Raporu'nda önerilen "Genel Sekreter Genel Kurul tarafından seçilir" maddesine Abdullah Baştürk ile Genel-iş ve Lastik-İş Delegeleri muhalefet etmişler ve maddenin "Genel Sekreterlik için Genel Başkan'ın iki aday göstereceği" şeklinde değiştirilmesini istemişlerdi. Bu önerilerin oylanması sonucunda Komisyon önerisinin üçte iki çoğunluk sağlayamaması nedeniyle tüzük maddesi yani Genel Sekreter'in Genel Başkan'ın göstereceği en az iki aday arasından seçilmesine karar verilmişti. Ayrıca DİSK Genel Merkezi'nin de Ankara'ya taşınması Genel Kurul'da kabul edilmişti.

Bundan sonra bir konuşma yapan Abdullah Baştürk, kendi önerisinin kabul edilmesine rağmen oylama sonucunu kendisine güvensizlik belirdiği şeklinde yorumladığını söyleyerek Başkanlık görevinin sona erdiğini belirtmişti. Toplantı da böylece sona ermişti.

Toplantı sonrası yapılan görüşmelerde Baştürk'ün Genel Kurul'a katılmak istemediğinin anlaşılması üzerine Genel-İş delegeleri de Baştürk gelmedikçe toplantıya girmeme kararı almıştı. Bundan sonra Genel Kurul'un ilk günlerinde ortak bir açıklama yapan 7 sendikanın Abdullah Baştürk'le akşam görüşerek şimdiye kadar çevresini ören ilişkileri kopartmasını istedikleri öğrenildi. Yapılan görüşmelerin sonucunda Baştürk'ün tekrar Genel Kurul'a katılmak için bazı şartlar öne sürdüğü öğrenildi. Bu şartlar arasında bundan böyle DİSK kararlarına uymayarak disiplinsizlik edenler için uygulanacak kesin müeyyidelerin belirlenmesi ve Genel Sekreterlik ile Yürütme Kurulu üyelikleri seçimi için Genel Başkan tarafından en az ikişer aday gösterilmesi yer alıyor.

Yönetimlerinde Birlik Dayanışma taraftarı olan sendikalar ile Sosyal-İş Sendikası bu istekleri kabul etmeyeceklerini belirttiler.

Toplantının açılmasından sonra, Divan Başkanlığı DİSK'e üye tüm sendikaların başkanları tarafından sunulan bir önergeyi okudu. Önergede dün tüzük maddesi için yapılan oylamanın sonuçlarının Abdullah Baştürk'e güvensizlik belirtilmesi şeklinde yorumlanmaması gerektiği söylendi.

Genel Kurul'un önceki günkü oturumuna diğer tüzük maddelerinin ve Kararlar Komisyonu Raporu'nun görüşülmesiyle devam edildi. Gündeme alınan maddelerin görüşülmesinin uzaması nedeniyle Genel Kurul'un çarşamba akşamına kadar sürebileceği söyleniyor.

Üretim her geçen gün hızla düşüyor

EKONOMİ SERVİSİ

Demirel Hükümetinin "ekonomi rayına oturdu", "üretim hızla artıyor", "bazı malların fiyatlarında önemli düşüşler kaydediliyor" gibi yinelemelerine karşılık, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı'nın "1980—Nisan üretim gerçekleşmeleri" adlı raporu, birçok malın üretiminde geçen yılın üretimine göre önemli düşüşler görüldüğünü belirledi.

Özellikle, enerji ve metal sanayiindeki üretim düşüşlerinin ekonomiyi önemli ölçüde sarstığı belirtiliyor. 1980'in ilk dört ayındaki hampetrol üretiminin geçen yılın ilk dört ay üretimine göre %20.3, düştüğü taşkömüründeki üretim düşüşünün %19 elektrik enerjisindeki azalmanın da %2.3 olduğu belirlendi.

Konuyla ilgili görüşlerini belirten uzmanlara göre üretimdeki azalmanın başlıca nedenlerinin, Türkiye'nin dışa bağımlı üretim yapısından kaynaklanan döviz dar boğazı ve bu nedenle yapılamayan hammadde, makina-teçhizat dışalım; enerji yetersizliği; para-sermaye kıtlığı, altyapı yatırımlarının eksikliği olduğunu bildiriyorlar.

Öte yandan Demirel Hükümetinin 7,5 aydaki 39 grev erteleme kararına rağmen üretimdeki bu hızlı düşüşün, enflasyonu körükleyici bir etki yapacağı ileri sürüldü. Üretimdeki azalmanın büyük atıl kapasiteler yarattığı, özellikle KİT'lerin durumunun giderek bozulduğu da yapılan değerlendirmeler arasında.

IMF

(Baştarafı 1. Sayfada)

lan kredilerde faiz oranlarının değişmeyeceğini açıkladı. Bu durumda, anılan bankaların en azından personel, şube binası ve benzeri masrafları nedeniyle 15-20 milyar lira dolayında bir desteğe ihtiyacı olacak.

Merkez Bankası'nın kamu kuruluşları ile diğer bankalara son hafta içinde açtığı kredilerde de artış olduğu kaydedildi. Hatırlanacağı gibi "Stand—By" anlaşması Merkez Bankası kredilerine kesin sınırlar getirmişti. Bu arada, döviz durumunda da ferahlama olasılığının olmadığı belirtiliyor. Sağlanan 260 milyon tutarındaki dövizin de eski borçların tasfiyesinde, petrol alımında ve dış borç ödemelerinde kullanılarak tüketileceği öne sürülüyor.

Genel—İş İzmir, Şubesi Başkanı Zeki Mertol:

'Hiç kimsenin grevimizi engellemesine izin vermeyeceğiz'

İZMİR (DEMOKRAT)

Belediye işçilerinin grevi sürerken, bir basın toplantısı yapan Genel-İş İzmir Şube Başkanı Zeki Mertol grev kırıcı davranışlara değinerek, "**Grevi amacından saptırıp, kendi istedikleri biçime sokmak isteyenlere fırsat vermeyeceğiz**" dedi.

İzmir Valisi Nazmi Çengelci ile de görüştüğünü ve grevin kalkması için gereken paranın bulunması konusunda yardım sözü aldığını bildiren Zeki Mertol, grevin İzmirlileri fazla etkilemediğini belirterek şunları söyledi:

"**Otobüs duraklarında 67 ilin minibüs ve otobüsleri müşteri topluyor, müdahale etmiyoruz. ancak bazı maksatlı kişi ve kuruluşlar son günlerde grevi engellemek için her yola başvuruyorlar. MHP'nin can güvenliği sağlandığı takdirde çöpleri toplama gönüllüsü olmasından sonra, şimdi de AP İl Başkanı Hayri Yorgancıoğlu ile Süleyman Özçalışkan ve Mehmet Karagülle Sıkıyönetime Valiliğe başvurarak, grevin politik bir oyun olduğunu, bu nedenle çöpleri toplamak istediklerini söylediler.**"

Grev kırıcılığına yeltenen bu tutumları nedeni ile işçilerin onları lanetlediğini ifade eden Mertol, "**Bu beylere şunu hatırlatmak isteriz. Görevleri haklı grevimizi engellemek değil, belediye veya kendi iktidarlarından para bularak işçi haklarını vermektir. Ülkemizde işçi sınıfına verilmiş bir hak olan grevin nasıl başlayıp kalkacağı yasalarla belirlenmiştir. Bunun dışındaki kişi veya kuruluşlar, değil bu memlekette çöpleri toplamak, bir tek kibrit çöpünü bile alıp kaldıramazlar. Buna hiçbir zaman izin vermeyiz**" şeklinde konuştu.

Zeki Mertol ayrıca belediyeden aldıkları paranın iddia edildiği gibi 38 milyon değil, 14 milyon lira olduğunu söyledi.

ALYANAK ANKARA'YA GİTTİ

Bu arada Belediye Başkanı İhsan Alyanak, İzmir Belediyesi'nde iki haftadır devam eden Genel-İş Sendikasının "Hak grevini" sona erdirecek yaklaşık 100 milyon lirayı sağlayabilmek için Maliye Bakanı İsmet Sezgin ile görüşmek üzere bu sabah Ankara'ya gitti.

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50
Cağaloğlu–İSTANBUL
Telefon: 28 68 03
Yıl: 11 Sayı 3428/205

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS–SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Aslan B. KAFAOĞLU

Yazışleri Müdürü Işık YURTÇU

Sorumlu Müdür H.Basri ÇIPLAK

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

ABONE BEDELLERİ
3 aylık 900.—6 aylık 1800.—
1 yıllık 3600.—TL.
YURT DIŞI

Normal	3 aylık	2250.—	55 DM
	6 aylık	4500.—	110 DM
	1 yıllık	9000.—	220 DM
Uçakla	3 aylık	4500.—	100 DM
	6 aylık	9000.—	200 DM
	1 yıllık	18.000—	400 DM

İLAN KOŞULLARI

2,3,4,5,6 sayfalar (süt cm)	700 TL
Devam sayfaları (süt cm)	800 TL
Doğum, nişan evlenme ölüm teşekkür (2 süt.5 cm.)	2500 TL
Yayın İlanları(1 süt 5 cm)	750 TL
Küçük İlanlar (kelimesi)	30 TL

Abone olmak isteyen okurlarımız abone bedelini PTT ile gazetemiz adresine yollamalıdır.

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay–Ankara Telefon: 17 01 41
İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon: 14 67 75
Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No: 96

TGS Ankara Şubesi, gazeteciler üzerinde yoğunlaşan saldırıları kınadı

ANKARA (DEMOKRAT)

Türkiye Gazeteciler Sendikası Ankara Şubesi Yönetim Kurulu bir bildiri yayınlayarak son günlerde gazeteciler üzerinde yoğunlaşan baskı ve saldırıları kınadı.

Bazı güvenlik görevlilerinin gazetecilerin görev yapmasını kişisel isteklerine göre engellemeye kalkıştıkları ve bu tür engellemelerle sık sık karşılaşıldığı ifade edilen TGS Yönetim Kurulu'nun bildirisinde bu tür kişisel veya grupsal uygulamalara karşı önlem alınması istendi.

Geçtiğimiz günlerde Akajans muhabiri Ali Haydar Nergis'in görev yapmasının MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'in koruma polisi tarafından engellendiği, parlamento çatısı altında meydana gelen bu olaydan sonra da İstanbul'da gazetemiz muhabirlerinden Bediz Doğan'ın bazı güvenlik görevlilerinin saldırısına uğradığı belirtilen bildiride, ayrıca Bediz Doğan'a bu davranışta bulunan görevlilerin fotoğraf makinasına da el koydukları ifade edilerek bu iki olayın sadece birer örnek olduğu, oysa bu tür davranışlara sık sık rastlanır hale gelindiği bildirildi.

TGS Ankara Şubesi Yönetim Kurulu'nun bildirisinde kamu görevi yapmakta olan gazetecilere yapılan bu haksız davranışlara karşı önlem alınması, özellikle bazı güvenlik görevlilerinin gazetecilere karşı taraflı davranmasının engellenmesi ve bu tür baskı ve saldırılarda bulunanlardan hesap sorulması istendi.

SSK'nın 35. Genel Kurulu çalışmalarına başladı

(Baştarafı 1. Sayfada)

nin çalışma hayatında önemli vazife verecek" diye nitelediği SSK Genel Kurulu'nun divan başkanlığına Fahir Armaoğlu'nu görevlendirdi.

Bakana teşekkür ederek görevine başlayan Armaoğlu, hür demokrasilerde insanların ihtiyaçlarının sınırları olmadığını kaydetti. **"Bu ihtiyaçları sınırlayacak milletin kendisinden başka bir güç yoktur"** diyen Armaoğlu, işçilerin, ihtiyaçlarının karşılanmasında ne kadar güvenliğe sahip olurlarsa, çalışma barışının da o kadar iyi olacağını savundu.

Toplantının resmen başlaması için Armaoğlu, işçi ve işveren kesiminden divan için ikişer aday önerilmesini istedi. Öneriler üzerine, işçi kesiminden Emin Kul ve Mehmed Seda ile işveren kesiminden Metin Yılmaz ve Özkan Kengir divan yardımcılıklarına getirildiler.

Daha sonra bir konuşma yapan Sosyal Güvenlik Bakanı Sümer Oral, enflasyonla mücadele ve fiyat artışını durdurmanın bizatihi bir sosyal güvenlik olduğu görüşünü savundu. Sosyal güvenlik kavramının bugün boyutlarını değiştirdiğini belirten Oral, **"sosyal güvenlik, yalnızca çalışanların sorunu olmaktan çıkıp, herkesin sorunu olmuştur"** şeklinde konuştu. Oral, **"sosyal devletin en önemli vasfının herkesi yarın endişesinden kurtarmaktır"** diyerek konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Türkiye'de sosyal güvenlik, Anayasa, kalkınma planları ve yıllık programlarında kapsamlı bir biçimde yer almıştır.

Emekli Sandığı'nın hala Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bağlanmamış olmasını bir eksiklik olarak kabul ediyorum. Türkiye'de 25 milyon faal nüfus vardır. Bunun da 16 milyonu çalışıyor. Tarımda çalışan nüfusun tamamı sosyal güvenlikten yoksundur. Sosyal güvenlikten yararlanan sayısı 4 milyon 700 bin kişidir."

Bakan Oral, konuşmasının son bölümünde sosyal güvenlik alanında yapmak istedikleri yenilikleri özetleyerek, tarım sektöründeki işçilerin sosyal güvenlik kapsamına alınması, işsizliğin azaltılması ve sosyal güvenlik haklarının gelişti-

SİDE'NİN KONUŞMASI

İşçi işveren, emekli, hükümet ve üniversite temsilcilerinden oluşan Genel Kurul'da, işçi temsilcileri adına Sadık Şide konuştu. Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın kurum yönetimine müdahalesinin giderek arttığını savunan Sadık Şide, SSK'nın gerçekte tüzel kişilikli bir devlet kurumu olduğunu hatırlattı.

"Faizlerin serbest bırakılması primlerin tahsilini daha da güçleştirecek mahiyettedir" şeklinde konuşan Şide kurumun tüm varlığıyla işçilerin öz malı olduğuna dikkati çekti. Sadık Şide konuşmasında, emeklilerin acınası halinin düzeltilmesi, hastalık hizmetleri standardının yükseltilmesi ve işçilerin konut sahibi yapılmasında daha ciddi davranılmasını istedi.

İBRAHİMOĞLU'NUN KONUŞMASI

Şide'den sonra söz alan TİSK Genel Sekreteri Rafet İbrahimoğlu, SSK'nin milli mesken politikasını benimsemesini istedi. SSK'nın ilaç fabrikası girişimi de eleştiren TİSK Genel Sekreteri, "Fabrika işletmeciliğinin kuruma göre bir iş olmadığı açıkça ve mertçe kabul edilmelidir" şeklinde konuştu.

Sanayici kredisinin % 10'dan, % 20'ye çıkartılması, kamu tahvilleri yanında, sınai Devlet Bankası tahvillerininde satın alınmasını isteyen İbrahimoğlu, bugünün sanayicisinin tüm ekonomik güçlüklere rağmen işçi ücretlerindeki artış konusunda elinden geleni yaptığını öne sürdü.

Öte yandan SSK Konut Kredisi Yönetmeliğinin yeniden düzenleneceği ve kredi tavanının 450 bin liradan 600 bin liraya yükseltilmesinden sonra kredi açılacak Yapı Kooperatiflerinin yeni yönetmelik ilkelerine göre kredi alabileceği açıklandı.

Resmi Gazete'den yayınlanarak yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu'nun bu konudaki kararına göre kararın yürürlüğe girmesinden önce ihale talimatı verilmiş ya da ihale edilmiş olup inşaatları devam eden Yapı Kooperatiflerinin 600 bin liralık kredi tavanından bu kararın yürürlük tarihindeki inşaat düzeyleri dikkate alınarak hesaplanacak bakiyeden iş oranında yararlanabileceklerdir.

Bakanlar Konseyi yiyip içmekten görüşmeye fırsat bulamadı

NATO Bakanlar Konseyi'nin geçtiğimiz hafta içinde Başkentte yapılan ilkbahar toplantılarında 15 ülke heyetlerinin Ankara Oteli'nde kaldıkları iki gün içinde tonlarca et, tavuk, meyve ve sebze ile binlerce şişe içki ve meşrubat tükettikleri öğrenildi.

Heyete ayrılan 115 odada 200 kişinin kaldığını bildiren Ankara Oteli yetkilileri, NATO Bakanlar Heyeti'nin konuk kaldıkları süre içinde 8 ton et, 2 ton tavuk, 10 bin yumurta, 6 ton meyve, ve 3 ton sebze yediklerini, bunun yanısıra 8 bin şişe meşrubat ile 2 bin 500 şişe içki içtiklerini bildirdiler. Yetkililer, ayrıca otel personelinin toplantı süresince 24 saat görev yaptığını, bu arada toplantının yapıldığı karayolları binasına da servis verildiğini söylediler.

Öte yandan NATO'ya üye ülkelerin diplomatları tarafından bir 'obur' olarak tanınan Nazi eskisi NATO Genel Sekreteri Luns Başkantten ayrılmadan önce Otel'in 'şeref defteri'ne, "Şahane otelinizde yeniden kalmak benim için zevk oldu" diye yazdıktan sonra yanındakilere, "Böyle servis ve yemekleriniz varken Türkiye'ye neden turist gelmez anlamıyorum" dedi.

Bu arada Ankara Oteli'nde çalışan bir personel de şunları söyledi:

"Biz halk olarak konukseveriz ve konuklarımıza yaptığımız hizmetleri pek anlatmayı sevmeyiz ama, atasözlerimize de saygılıyızdır. 'Misafir umdunu değil, bulduğunu yer' derler ya NATO heyetleri bulduklarını değil, umduklarını isteyip durdular ve tonlarca et, binlerce şişe içki içip gittiler"

Belediyeler hizmet sorunlarını çözümlemek için ortak şirket kuruyor

ANKARA(ANKA)

Toplu yerleşim sorunları içine giren su, elektrik, kanalizasyon, çöp, ulaşım ve sağlık gibi hizmetlerin belediyelerin karşı karşıya bulundukları mali sorunlar sonucu yerine getirilmesinde çeşitli güçlüklerle karşılaşılması nedeniyle, bazı belediyelerin, şirketler kurmak yoluyla sorunların çözümü yoluna gittikleri görülmektedir. Daha önce birtakım belediyelerin, kurulan şirketler içinde pay alarak maddi olanaklarını genişletme yoluna gitmeleri üzerine, Ankara'daki Orta Anadolu Belediyeler Birliği öncülüğünde, Zonguldak'taki üç, Çankırı'daki ıkı, Ankara, Kayseri, Eskişehir ve Nevşehir'deki birer belediyenin katılımı ile 10 milyon lira sermayeli bir anonim şirket kuruldu.

İstanbul Anadolu

(Baştarafı 1. Sayfada)

hip çıkarak onlarla birlikte sorunlarını çözmektir. Bu yoldaki mücadelemizde kararlıyız, mücadelemizi sonuna kadar götüreceğiz" denildi.

Önceki yönetimin çalışma raporu üzerinde söz alan yeni yönetim kurulu Başkan adayı Samet Yolcu, yıllardan beri seyyar satıcılar ve Pazarcıların sorunlarının askıda kaldığını belirterek, eski yönetimin üyelerin sorunları doğrultusunda hiç bir çalışma yapmadığını, bu doğrultuda bir çaba göstermediğini vurguladı.

Kongrede daha sonra yapılan konuşmalarda, eski yönetimin derneğe politika sokmama" eğilimi eleştirilerek, hayatın her alanında politikanın var olduğu, dernekte politika olmamasını düşünülemeyeceği belirtildi.

Seçimleri çoğunlukla kazanan yeni yönetim, esnafın tüm sorunlarına eğileceklerini, asnafı bölmeye, kendi sorunlarından uzaklaştırmaya çalışan güçlere karşı birlikte mücadele edeceklerini bildirdi.

Seçim sonucunda İstanbul Anadolu Yakası Seyyar Satıcılar ve Umum Pazarcılar Derneği Yönetim Kurulu'na Samet Yolcu, Cavit Fazlıoğlu, Halil Karaca, Gazi Özolu, Durmuş Ali Koç, Fettah Kazan, Ali Haydar Aslan, Muzaffer Yarar ve Saydam Gedik getirildiler. Yeni yönetim basına yaptığı açıklamada özetle şunları söyledi: "Amacımız, tüm esnafın ve halkın sorunlarına kahip çıkarak onlarla birlikte sorunlarını çözmektir. doğrultuda elimizden gelen bütün olanakları kullanarak bir çalışma yapacağız. Gerek kendi üyelerimizin, sorunlarını gerekse üyelerimizin, dolaylı yoldan ilgilendiren sorunlarına sahip çıkacağız. Bu yoldaki mücadelemizde kararlıyız. Mücadelemizi sonuna kadar götüreceğiz. Şimdilik fazla bir şey söylemek istemiyoruz. Halkda ve üyelerimizle her zaman, her sorunlarında birlikte olacağız"

Diyarbakır'da sendikalar SSK'ya siyah çelenk bıraktı

HABER MERKEZİ

Diyarbakır'da DİSK, TÜRK-İŞ ve bağımsız sendika temsilcileri, SSK ile SSK Hastanesi'nin hizmetten uzak kaldığı gerekçesiyle dün sabah kurum ve hastane kapısına birer siyah çelenk koydular.

Yaklaşık 30 kadar sendika temsilcisi ve başkanının Yol-İş Şubesi Salonu'nda düzenledikleri toplantıda konuşan sendika temsilcileri, SSK Bölge Müdürlüğü ile kuruma bağlı hastanelerde işçilere karşı ilgisiz davranıldığı bildirildi. Hastanede yeteri kadar ilaç ve doktorun bulunmadığı öne sürülen konuşmalarda, işçi sağlığının her geçen gün tehlikeye düşürüldüğü vurgulandı.

Temsilciler hastanedeki doktor ve ilaç sıkıntısının giderilmesi amacıyla yapılan tüm girişimlerin de bugüne kadar sonuç vermediğini söylediler.

Toplantıdan sonra sendika başkan ve temsilcileri, SSK Bölge Müdürlüğü ile SSK Hastanesi önüne birer siyah çelenk koyarak olayı protesto ettiler.

Samsun'da tedavisi mümkün olmayan bir ilericinin Ankara'ya gönderilmesi engellendi

SAMSUN (DEMOKRAT)

Bir süre önce faşistler tarafından vurularak Samsun Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Ali Hadi Gözütok'un Samsun'da tedavi edilemeyeceğine ilişkin doktor raporu olmasına rağmen, Samsun dışına çıkarılmasının savcılık tarafından engellendiği öğrenildi.

Devlet Hastanesi'nde **"beyin cerahisi"** olmadığı için **"Samsun'da tedavi edilemez"** şeklinde rapor alan Gözütok'un babasının, savcılığa başvurduğu ancak savcının, Gözütok'un gıyabi tutukluluğunu gerekçe göstererek Ankara'ya gönderilmesini engellediği bildirildi.

Yaralının babası, savcının kendisine, **"Ben bu adamı Ankara'ya göndermem. Ölecekse ölsün"** dediğini ileri sürdü.

Hastane yetkilileri yaralının beyin cerrahisi olan bir hastaneye nakledilmezse yaşama şansının az olacağını ifade etti.

Özal

(Baştarafı 1. Sayfada)

Başol'u ziyaret etti... Ziyaret sırasında üreticilere ödenen pamuk taban fiyatıyla TARİŞ'in satış fiyatları arasında büyük farklar meydana geldiğini anlatan TARİŞ Yönetim Kurulu aradaki farkın bir bölümünün CHP döneminde olduğu gibi üreticilere ödenmesi gerektiğini belirttiler ve Bakan'dan bunu istediler. Halil Başol, bu isteğe kendisinin de katıldığını, ancak kesin karar verilmesi için Başbakanlık Müsteşarı Turgut Özal'ın da ikna edilmesi gerektiğini TARİŞ yöneticilerine ifade etti.

Bunun üzerine Turgut Özal'ı Başbakanlık'ta ziyaret eden TARİŞ Yönetim Kurulu, durumu kendisine de anlatarak, üreticilere taban fiyatları üzerinden bir miktar fazla para ödenmesini istediler. Özal, TARİŞ yöneticilerine Bakanlar Kurulu'nun 24 Ocak tarihli genelgesini hatırlatarak, istikrar tedbirlerinden bahsetti. Özal ayrıca, kendilerini kimin gönderdiğini de TARİŞ yöneticilerine sordu.

Yönetim Kurulu'nun kendilerini Ticaret Bakanı Halil Başol'un gönderdiğini söylemesi üzerine Turgut Özal, bakanı telefonla ayağına çağırdı. Ticaret Bakanı Halil Başol'un başbakanlığa gelmesinden sonra Özal, bu kere de hem TARİŞ yöneticilerine hem Ticaret Bakanı'na istikrar tedbirlerini yeniden hatırlattı. Ticaret Bakanı'nın istikrar tedbirlerinin bir bölümüne karşı çıkması ve, **"Hükümetimizin başına gelenler senin yüzünden"** demesi üzerine, Özal ile ticaret Bakanı arasında son derece sert tartışma çıktı.

Aşırı ölçüde sinirlenen Özal, daha sonra yerinden kalkarak kapıyı açtı, Ticaret Bakanı'na dışarıyı göstererek, **"dışarı çık"** diye bağırdı.

SEZGİN ve BAŞOL DEMİREL'E ÇIKTILAR

Ticaret Bakanı Halil Başol, olayı daha sonra Maliye Bakanı İsmet Sezgin'e de anlatarak, kendisiyle beraber durumu Demirel'e iletmeleri gerektiğini söyledi. Başol ve Sezgin, önceki gün Demirel'i ziyaret ederek, kendisine istikrar tedbirlerinin aşırı ölçülere varan bir hoşnutsuzluk yarattığını, bunların bir bölümünden vazgeçmek gerektiğini, bunun ana sebebinin de Turgut Özal olduğunu söylediler. Başol ve Sezgin, daha sonra Demirel'e, **"ya biz ya Özal"** dediler.

Bütün bu gelişmelerden sonra sinirleri bozulan Turgut Özal'ın istifa etmeye karar verdiği söyleniyor. Özal'ın istifasını Amerika dönüşü kamuoyuna açıklaması bekleniyor.

Günde 5 liraya

(Baştarafı 1. Sayfada)

raflarınız?

"Günde beş liraya tatil" pankartını görünce şaşkınlıklarını gizleyemeyenler, "Yalanın kuyrukluşu" karşısında neredeyse küçük dillerini yutacaklar. İyi güzel de, bu tür aldatmacalara Ankara Belediyesi nasıl izin veriyor acaba?

SSK hastanelerinde her yatağa 618, her doktora 2 bin 500 sigortalı ve yakını düşüyor

"Bu çile ne zaman bitecek!.."

SSK PRİMLERİNİN YALNIZCA BEŞTE BİRİ SAĞLIK İÇİN HARCANIYOR

Bugüne değin, işçilerin sağlık sorununa çözüm getirme gibi bir politikası olmayan SSK yönetimleri, SSK primlerinin yalnızca beşte birini sağlık harcamaları için kullanıyor. Kurumda, 11 milyon 309 bin sigortalı ve yakınına sağlık hizmetleri 75 hastane ve 18405 yatak aracılığıyla ulaştırılıyor. Başka bir deyişle, her bin sigortalı ve yakınına 2 yatak bile düşmüyor. Sigortalıların saatler, hatta günler boyu hastane kapılarında beklemesinin, yeterli ilgi ve bakımı görememesinin yanı sıra, SSK'nın sağlık politikalarında çarpık bir öge de ilaç sorunu.

SSK tesislerinde Türkiye'de üretilen ilaçların yaklaşık %40'ı tüketilmekte. Kendi ilacını kendisi üretmesi bir zorunluluk olan SSK yıllar sonra 1978 de bir ilaç fabrikası satın aldı. Ancak, ilaç tekellerinin çeşitli engellemeleri sonucu, fabrika kapasitesinin çok altında çalıştı ve iki çeşit serum ile az sayıda ilaç üretiminden öte geçilemedi. Fabrikanın kurulmasına karşı çıkan işveren çevreleri, fabrikadaki toplu sözleşme görüşmelerinde işçilerin isteklerinin kabul edilmemesinde de etken oldular. Ve işçiler, bugün haklı bir grevi sürdürmekteler.

SSK iç piyasadan ve ithal yoluyla ilaç alımını sürdürmekte. Kendi fabrikasında işçilerin hakkını vermeyen, üretimi geliştirmek için bir çaba harcamayan SSK yönetimi geçen yıl ilaç tekellerine 1 milyar 233 milyon lira ödedi.

İŞÇİLER SSK'DAN NE İSTİYOR?

- Anayasa'da öngörüldüğü biçimde herkesin sosyal güvenliği sağlanmalıdır.
- İşçilerin sosyal güvenliğini sağlama amacıyla kurulmuş olan SSK, işçilerden kesilen primlerin karşılığını vermelidir.
- İşçiler ve işçi emeklileri SSK'nın yönetiminde söz ve karar sahibi olmalıdır.
- Kaçak işçi çalıştıran işverenler mali ve cezai yükümlülüklere çarptırılmalıdır.
- Sigorta primleri işverenler tarafından ödenmelidir.
- Prim ödemeyen işveren ağır şekilde cezalandırılmalıdır.
- SSK en kısa zamanda sağlık tesislerini geliştirmeli, sağlık personel sayısını artırmalı ve koruyucu hekimliğe yönelmelidir.
- SSK kullandığı ilaçların tümünü kendisi üretmeli, kısa dönemde de, ambalajlı ilaç alımından vazgeçmelidir.
- Emeklilik maaşları, ve diğer sigorta miktarları günün koşullarıyla orantılı olarak yeniden düzenlenmelidir.
- Toplanan fonlardan işçilerin yararlanabileceği kültürel, eğitici ve dinlendirici tesisler yapılmalıdır. SSK tüm işçilere konut sağlamalıdır.

İşçi Emeklileri Cemiyeti Genel Başkanı Sadi Heper: "Devlet SSK'ya hiç bir maddi katkıda bulunmamakta"

SSK'dan gelir alan 530 bin işçi emeklisi, malil, dul ve yetim olduğunu hatırlatarak sözlerine başlayan İşçi Emeklileri Derneği Genel Başkanı Sadi Heper, işçi emeklilerini mali açıdan perişan durumda olduğunu belirtti, ve SSK'ya ilişkin sorularımızı şöyle yanıtladı:

"Son yıllarda SSK, sigorta pirimlerini işverenlerden gereği gibi tahsil edememekte, alacaklarını takside bağlamak zorunda kalmakta ve hatta zorunda bırakılmaktadır.

Bu nedenle kurum milyarlarca lira alacaklı olduğu halde bugün para sıkıntısı içinde bulunmaktadır. Prim alacakları ve hatta bunun faizleri dahi tahvile çevrilmekte, ve kurum gelirleri karlı yatırımlarda kullanılmamaktadır.

Devletimizin SSK'ya hiçbir maddi katkısı yoktur. İşçinin ve ailesinin teminatı ve emeklilikteki sosyal yaşantısı sadece işçinin ve işverenin kuruma ödediği primlerle sağlanmakta. Fakat devlet bu amaçla kuruma hiçbir maddi katkıda bulunmamakta ve hatta kurum gelirlerinin önemli bir kısmını tahvil vermek suretiyle kurumun elinden almaktadır."

İşçi Mehmet Keçeci: "Öldün mü, kaldın mı diyen yok"

Adım Mehmet Keçeci 12 yıldır çeşitli yerlerde çalışıyorum. Son iki senedir, MTA'nın işlettiği Tirebolu Bakır Madenlerinde çalışıyorum. Ama 1952'den bu yana prim yatırmaktayım. Aslında Görele'nin Aydınlar köyündenim.

Maden hastalığı imiş, hastalığım. 20 gündür hastanedeyim. Çoluk çocuk Giresun'da. Önce Giresun Sigorta Hastanesi'ne başvurdum, oradan buraya havale ettiler... Bizim orda bu hastaneden yokmuş. İki oğlum var, ikisi de İstanbul'da. Onun için İstanbul'daki hastaneye gitmek istiyorum. Yok efendim yok, hastalansak da hastalığımızı bilmiyoruz.. Taa Giresun'dan çık gel buraya, gelen yok, soran yok... Öldün mü kaldın mı, nasılsın diyen yok... Kim gelecek?

Yani diyeceğim şu ki, bir hastanede bizim orda olsa, ben de çoluğun çocuğun içinde olurdum.

DEVRİMCİ SAĞLIK-İŞ GENEL SEKRETERİ DOĞAN HALİS: "SSK HASTANELERİNDE BAŞTAN SAVMA TEDAVİ UYGULANIYOR"

SSK'nın sağlık politikasının ne olduğu doğrultusunda bir soruyu da Devrimci Sağlık-İş Sendikası Genel Sekreteri Doğan Halis'e yönelttik. Halis sorularımızı şöyle yanıtladı:

SSK'nın izlediği sağlık politikası egemen güçlerce yönlendirilmektedir. İlaç firmalarıyla iyi ilişkileri bulunan Münif İslamoğlu Sağlık Bakanlığı'na getirildiği gibi, ilaç iç ve dış piyasasını ellerinde tutan ilaç tekelleri SSK yönetimine de deneyip süzgeçten geçirdikleri insanları getirmişlerdir. Böyle bir politik mekanizma içinden geçirilen yöneticilerin izledikleri sağlık politikası, kapsadığı kitlelerin sorunlarını elbette yerine getirmeyecektir. SSK'da işçiler hastalandıktan sonra, ciddi bir muayene yapılmadan ilaç verip baştan savma tedavi yöntemi uygulanıyor. Dolayısıyla yapılan işlem son derece basit ve ilaç tüketmeyi hedefleyen bir politikadır.

Emperyalist-kapitalist sömürü ilişkilerinin insan sağlığı üzerine yansıması yine SSK sağlık ünitelerinde görülmektedir. Saatlerce beklenilen muayene kuyrukları, ilgisizlik, doktorlar için muayene edebileceğinden fazla sayıda hasta... İşte SSK hastanelerinin hizmetleri..

SSK Eskişehir Toplu Konutları yıllar önce bittiği halde sahiplerine dağıtılmadı. Yetkililer buna neden olarak, müteahhit firma ile SSK arasındaki anlaşmazlığı gösterdiler. Konutlarına yerleşebilecekleri günü bekleyen işçiler ise, binaların sağlıksız olduğu, kanalizasyon tertibatının da bulunmadığını öne sürüyorlar...

SSK'NIN SON 10 YIL İÇİNDE MÜTEAHHİTLERE YAPTIRDIĞI HEMEN BÜTÜN BİNALAR SAHİPLERİNE TESLİM EDİLDİKTEN KISA BİR SÜRE SONRA BAKIMA MUHTAÇ BİR DURUMA DÜŞTÜ

●

SSK 1979 YILINDA YALNIZCA 19 BİN SİGORTALIYA KREDİ VERDİ.

SON 6 YILDA SSK HER 1000 İŞÇİDEN KAÇINA KONUT KREDİSİ VERDİ?

YILLAR	KREDİ ALAN İŞÇİ ORANI (binde)
1973	9
1974	7
1975	5.5
1976	4.5
1977	8
1978	7
1979	12

SSK işçilerin konut sorunlarını değil, müteahhitlerin pazar sorununu çözüyor

Her 100 sigortalıdan ancak biri konut kredisi alabiliyor

SSK yasasına göre. konut ve kredi yardımları ile ilgili işlemler, 'SSK Konut Kredi Yönetmeliği'' hükümlerine göre yürütülmekte...

Mevcut fonlarla SSK işçilere ucuz kiralarla verebildiği konutlar inşa edilebilir.

Ne var ki, süregelen uygulama işçilerin konut sorununun çözümünü değil sağlamak, katkı koymaktan bile uzak. Geçtiğimiz yıl 2 milyon 152 bin sigortalı işçinin, yalnızca 19 binine, yani % 1'ine konut kredisi verildi.

Konut maliyetlerinin hızla arttığı günümüz koşullarında, krediler ne denli artırılırsa artırılsın, işçilerin 1.5 -2 milyona ulaşan bir tutarı sağlamaları adeta olanaksız.

Öte yandan, SSK konutlarının yapımını kendisi gerçekleştirmek yerine müteahhit firmalara ihale etmekte..

SSK'nın son on yıl içinde müteahhitlere yaptırdığı hemen bütün binalar sahiplerine teslim edildikten kısa bir süre sonra bakıma muhtaç bir duruma düştü...

Bu binaların ortak özelliği çeşitli tesisatlarının çalışmaması, doğramalarının çürük olması, bodrum katlarının su baskınına uğraması...

Tüm bu aksaklıkların SSK binalarında görülmesi anlamlı olsa gerek. Tesislerin sağlığa uygun yapılmaması bir yana öngörülen süre içinde de bitirilememekte... Bu aksaklıklar SSK için büyük maddi zararlara yol açarken, bazı büyük müteahhit firmaların kasasını doldurmakta...

Radyo TV program haber

Bugünden başlayarak televizyon her gün 19.00'da açılacak

Bugün, yani 1 Temmuz tarihiden başlayarak, 28 Eylül tarihine kadar televizyon saat 19.00'da açılacak. Bu süre içinde TRT'nin "Tatil"e girdiğini anımsarsak böyle bir kararın alınma gerekçesi de daha bir açıklık kazanacak. Yerli yapımlar bir bir ekrana veda ederken, TRT gerek yayın süresini kısaltarak, gerekse eski dizileri yineleyerek, ya da haftada çeşitli adlar altında bir sürü film yayınlayarak zevahiri kurtarmaya çalışacak!

19.32 Ev konserveciliği

Programda, mevsim dışı kullanım amacıyla evde konserve yapımcılığı konusu işlenecek. Pratik bilgiler vermesi açısından oldukça olumlu bir yapım.

21.55 — TELEVİZYONDA SİNEMA

Simgesel sinemanın güzel bir örneği

"Gece ziyaretçileri"

Yönetmen: Marcel Carne, Oynayanlar: Arletty, Jules Berry, Maria Dea, Fernand Ledoux, Alain Cuny. Bu gece simgesel sinemanın güzel örneklerinden birini izleyeceğiz.

Gece Ziyaretçileri Almanya'nın Fransa'yı işgaline simgesel bir biçimde karşı çıkarak kötülükleri yeriyor. Filmde somut bir faşizm tahlili görmek olanaksız, işlenmeye çalışılan tek konu iyi ile kotunun mücadelesi...

1485 yılının güzel bir Mayıs günü şeytan dünyaya iki insan yollar. Bunlardan biri erkek, diğeri kadındır, güzel olan her şeye düşman olan şeytan, Jill ve Dominique'nin arasına girer, aralarını bozamayacağını anlayınca taş olmalarını emreder. Ancak iki sevgilinin kalp atışları taş olduktan sonra bile duyulur. Şeytan heykele saldırır ama herhangi bir tepki gelmez. Çünkü onlar birer heykeldir artık.

RADYODAN SEÇMELER

TRT I

05.30 Şarkılar ve Oyun Havaları 06.40 Günaydın 07.40 Günün İçinden 11.05 Şarkılar 12.10 Öğle Üzeri 14.30 Bir Bestecimiz Var (Türk Sanat Müziği Programı) 15.15 Yaşadıkça 15.35 Türk Düğün Gelenekleri 16.05 Şarkılar 16.20 Türküler 17.00 Olayların İçinden 17.30 Şarkılar 18.05 Çocuk Bahçesi ("Küçük Bill'in Penguenleri" adlı yeni bir oyun başlıyor. R. Florance Atwater'in yazdığı bu oyunu radyo için uygulayan Asude Barlas)

TRT II

07.05 Solistlerden Seçmeler 07.30 Haberler 07.45 Türküler 09.00 Türküler 10.00 Alaaddin Şensoy ve Kevser Tanrıkut'tan "Şarkılar" 11.00 Yurttan Sesler Kadınlar Topluluğu (Yöneten Nida Tüfekçi) 11.30 İş İşten Geçmeden 12.15 Oda Müziği (Schumann'ın "Piyanolu Dörtlü"su yeralıyor).12.45 Türkülerimizin Dünü Bugünü (Hazırlayan Mehmet Özbek) 13.15 Bağlama Takımından Oyun Havaları 15.30 Şarkılar 16.00 Hafif Müzik 16.40 Şarkılar 17.45 Erzurum Radyosu Türk Halk Müziği Topluluğu söylüyor 18.15 Solistlerden Seçmeler (Türk Sanat Müziği programı) 18.45 Hafif Müzik.

ORTAK YAYIN

19.00 Haberler 19.30 Hafif Müzik 20.00 Köy Dağarcığı 20.25 Biz Bize 20.45 Hafif Müzik 21.05 Beraber ve Solo Şarkılar 21.30 Stüdyo Sizin 22.40 Çeşitli Müzik 23.15 Gecenin İçinden

TV'de BUGÜN

19.00	HABERLER
19.07	VİKİNGLER
19.32	EV KONSERVECİLİĞİ
19.55	OLİMPİYAT ALTINLARI
20.30	HABERLER
21.20	KABOTAJ BAYRAMI
21.55	TELEVİZYONDA SİNEMA
23.26	HABERLER

Demokrat Çocuk

Nilüfer

Benim yaşım 8. İkiye gidiyorum. Ablam var, 5'i bitirdi. Çocuk yuvasında kaldım önce ben. Buraya yetiştirme yurduna gönderdiler, okula başladım. 2 yıl oldu. Ailem mi? Var tabii. Babam hep içermiş. Hayırıçki değil, esrar mı ne, ondan. Sonra da annemi dövermiş. Ablam biliyor, ablam söylüyor, annem hep ağlarmış. Babam gitmiş sonra.

Annem iş bulamamış. Parası da yok. Bize ekmek bile alamamış. Hep ablam söylüyor bunları. Dedem bizi istememiş. Paraları çok az onların. Annem de bizi yuvaya vermiş, hep gelirmiş yuvaya. Ben bilmiyorum. Bir bekçiyle evlenmiş. O da bizi istememiş. Şimdi annem temizlikte çalışıyor. İzin günlerinde geliyor. Bize şeker leblebi getirir. Un helvasını en çok severim. Anneme de dedim sevdiğimi.. Bazen getiriyor un helvası.

Ben annemi en çok severim. Hemşire olacağım ben. Para kazanıp anneme bakacam.

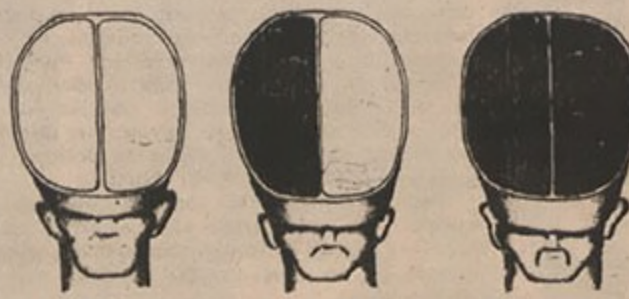
Uçtu uçtu Ali uçtu

Muzaffer İzgü, daha çok gülmece öyküleriyle tanınan bir yazarımız. Bu türde roman ve oyunlar da yazıyor.

yoksul bir ailenin çocuğu olduğundan küçük yaşlarda çalışmak zorunda kalmış. Bir yandan da Öğretmen Okulu'nu bitirmiş. Yapıtlarının konularını içindeyetiştiği çevreden almış.

Sizler için yazmış olduğu 'Uçtu uçtu Ali uçtu' adlı romanında anne ve babası Almanya'ya çalışmaya giden bir çocuğun duyguları anlatılıyor. Anımsayacaksınız, bir süre önce Almanya'ya giden işçilerimiz ve çocuklarının sorunlarına değinmiştik.

Aşağıda kitaptan bir bölüm bulacaksınız.

"Annem yok benim, babam da yok. Ninemle kalıyorum. Hayır hayır, annem babam ölmediler. Almanya'dalar. Almanya çok uzak. İlkin İstanbul'a gidecekmişsin, sonra orada hava alanı varmış. Bu alana kocaman kocaman uçaklar iner kalkarmış.

İşte annem babam birgün otobüse bindiler, İstanbul'a gittiler. Otobüse binmezden önce, bana iyice sarıldılar, öptüler. En çok da annem sarıldı, öptü. Ağladı. Benim annem öyle güzel kokar ki... Kokladım annemi. O beni öptü sıka sıka, ben onu öptüm.

–Ninenin sözünden çıkma, dedi.

Babam da öyle dedi.

–Ninesi mektupta yazarsa ki Ali hiç sözümden çıkmıyor, o zaman ben ona bisiklet getiririm, neler neler getiririm.

Ben bisiklet, ben neler neler istemiyorum ki, annemi istiyorum, babamı da istiyorum.

Otobüs uçtu gitti. Annemi son kez o camın ardında gözleri yaşlı gördüm.

Ninem elimden tuttu:

–Hadi, eve gidiyoruz, dedi.

Evimiz annesiz!..

Evimiz babasız!..

Ninem bana hiç masal anlatmaz ki. Hep dizinin sızısını anlatır, başının ağrısını anlatır. Dizine merhem sürer, ovar, yorulur, bana ovdurur. Başı ağrıyınca, başına sımsıkı bir ak bez bağlar. Sanki başından yara almış da, sargıbeziyle sarılmış gibi. Ben o zaman nineme gülerim.

Ama şimdi gülemiyeceğim...

Annem yok, babam yok...

Otobüs uça uça gidiyor mu şimdi?

Babamla beni konuşuyorlar mı şimdi?

Nineme sordum:

–Ne zaman annem babam gelirler, nine?

Ninem:

–Ne bileyim ben, dedi. Orası Alamanya Herhalde burada kazansalarda gitmezlerdi... Benim için de zor. Oğlumdan ayrılıyorum, kolay mı?..."